

การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้น
คุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี

Development of Web-based Instruction based on Self-directed Learning
on Sila 5 of Buddhism Subject for Grade Seven Students at Buddhism
Study Center Wat Changhai, Pattani Province

พระมหาปราชญ์ชยุตม์ ย่อมเต็ม

Phramaha Pratyachayutm Yomtem

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Education in Educational Technology and Communications

Prince of Songkla University

2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้น
คุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี

Development of Web-based Instruction based on Self-directed Learning
on Sila 5 of Buddhism Subject for Grade Seven Students at Buddhism
Study Center Wat Changhai, Pattani Province

พระมหาปราษฎ์ชยุตม์ ย่อมเต็ม

Phramaha Pratyachayutm Yomtem

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Education in Educational Technology and Communications

Prince of Songkla University

2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี
ผู้เขียน	พระมหาปราชญ์ชยุตม์ ย่อมเต็ม
สาขาวิชา	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โอภาส เกาไสยาภรณ์) (รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย นภาพงศ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โอภาส เกาไสยาภรณ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ อดิศักดิ์)

.....กรรมการ
(ดร.ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวินิต อรรถวุฒิกุล)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โอภาส เกาไสยาภรณ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....

(พระมหาปราชญ์ชยุตม์ ย่อมเต็ม)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(พระมหาปราชญ์ชยุตม์ ย่อมเต็ม)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

วิทยานิพนธ์เรื่อง	การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไห้ จังหวัดปัตตานี
ผู้เขียน	พระมหาปราษฎ์ชยุตม์ ย่อมติ่ม
สาขาวิชา	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไห้ จังหวัดปัตตานี 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองก่อนเรียนและหลังเรียนบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไห้ จังหวัดปัตตานี และ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไห้ จังหวัดปัตตานี กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไห้ จังหวัดปัตตานี จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตฯ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตฯ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Thesis Title	Development of Web-based Instruction based on Self-directed Learning on Sila 5 of Buddhism Subject for Grade Seven Students at Buddhism Study Center Wat Changhai, Pattani Province
Author	Phramaha Pratyachayutm Yomtem
Major Program	Educational Technology and Communcations
Academic Year	2014

ABSTRACT

The purposes of this study were intended 1) to develop the Web-based Instruction based on self-directed learning on Buddhist Ceremony for Grade seven students at Buddhist Study Center of Changhai Temple, Pattani Province, 2) to study the self-directed learning after studying with the Web-based instruction and 3) to study the learning achievement after studying with the Web-based Instruction. The sample consisted of 30 students at Buddhism Study Center of Changhai Temple, Pattani Province.

The conclusions were as follows: 1) it was not significantly between pretest and posttest of self-directed learning at .05 level and 2) it was significantly higher learning achievement of the students in the posttest than in the pretest at .05 level

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาและความอนุเคราะห์เป็นอย่างยิ่ง ในการให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ความช่วยเหลือ ตลอดจนข้อบกพร่องต่างๆเป็นอย่างดีจาก ดร. โอภาส เกาไศยาภรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ อติศัพท์ ดร.ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบ ขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย นภาพงศ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวินิต อรรถวุฒิกุล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์จากภายนอก ที่ได้กรุณา ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการ ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิจัย ได้แก่ พระมหาเสาวนันท ปภา จาโร พระมหาสุชาติ อนาลโย พระมหาสมคิด สัมปันโน พระครูสุวรรณสุตาลังการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน ศิลปเมธากุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัมพร ศิลปเมธากุล ดร.ศักรินทร์ ชนประชา อาจารย์ มณฑล ผลบุญ

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์โดยเฉพาะ อย่างยิ่งอาจารย์ทุกท่านในภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์ทางวิชาการ และให้คำแนะนำอันมีค่าเป็นอย่างยิ่ง รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ และบุคลากรคณะศึกษาศาสตร์และภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา ขอขอบคุณ คุณมณฑา ไชยแสง บุคลากรภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ในด้านเอกสาร การดำเนินงานตามระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย ขอขอบคุณ คุณพิชญ์สินี ไสยสิทธิ์ ที่ได้คำปรึกษา คำแนะนำ ในการสร้างเว็บไซต์การสอน

ท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ พระเดชพระคุณพระสุนทรปริยัติวิธาน เจ้าอาวาสวัดราชฎ์ บวรณะ (ข้างใต้) ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนทางด้านทุนการศึกษา และขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสุวรรณ เรือง ย่อมเต็ม คุณแม่อำไพ มุณีแนม รวมไปถึงกำลังใจจาก เพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ กัลยาณมิตรทุกท่าน ที่ ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จได้ในวันนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(5)
Abstract.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(7)
สารบัญ.....	(8)
รายการตาราง.....	(12)
รายการแผนภาพ.....	(13)
บทที่	
1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมุติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	9
ความหมายของบทเรียนผ่านเว็บ.....	9
ลักษณะบทเรียนผ่านเว็บ.....	12
รูปแบบการจัดการเรียนการสอนบนเว็บ.....	13
องค์ประกอบของการเรียนการสอนบนเว็บ.....	13
ประเภทของการจัดการเรียนการสอนบนเว็บ.....	14
ขั้นตอนการพัฒนาบทเรียนบนเว็บ.....	17
ความแตกต่างระหว่างการเรียนการสอนบนเว็บกับแบบอื่นๆ.....	17
การเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง.....	18

ความหมายของการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง.....	18
คุณลักษณะของการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง.....	20
ประโยชน์ของการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง.....	27
รูปแบบการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง.....	28
กระบวนการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง.....	29
การจัดการเรียนการสอนแบบชี้นำตนเองบนเว็บ.....	31
การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง.....	32
ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้.....	35
ประวัติความเป็นมา.....	35
นโยบายของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้.....	36
วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา.....	36
งบประมาณของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้.....	36
โครงสร้างหลักสูตรการเรียนการสอน.....	37
การจัดระดับชั้นเรียน.....	37
เวลาเรียน.....	37
การรับสมัครนักเรียน.....	38
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศีล 5.....	38
ความหมายของศีล.....	38
ระดับของศีล.....	39
โทษแห่งการขาดศีล.....	40
อานิสงส์หรือประโยชน์ของศีล.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง.....	41
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศีล 5.....	43
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนบนเว็บ.....	45
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	47
ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย.....	47

แบบแผนการวิจัย.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การพัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	48
การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง.....	50
การพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	53
การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
การศึกษาผลของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพสื่อการสอน บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5.....	61
ผลการศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง ก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียน ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5.....	63
ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียน ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5.....	68
5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	70
สมมุติฐานการวิจัย.....	70
ขอบเขตของการวิจัย.....	71
แผนการวิจัย.....	71
เครื่องมือการวิจัย.....	71
กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย.....	72
การดำเนินการทดลอง.....	72
สรุปผลการวิจัย.....	73
อภิปรายผลการวิจัย.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	75
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยนี้ไปใช้.....	75
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	75

บรรณานุกรม		77
ภาคผนวก		84
ภาคผนวก ก	รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ.....	85
ภาคผนวก ข	การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	87
ภาคผนวก ค	ตัวอย่างเว็บไซต์บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชา พระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5.....	100
ประวัติผู้เขียน.....		115

Prince of Songkla University
Pattani Campus

รายการตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แบบแผนการวิจัย..... 47
2	ผลประเมินคุณภาพสื่อการสอนบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5..... 61
3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง ก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5..... 63
4	ผลเปรียบเทียบคะแนนแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองของนักเรียน ก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5..... 67
5	ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียน ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5..... 68

รายการแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า	
1	ขั้นตอนการพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนา..	51
2	ขั้นตอนการพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง.....	52
3	ขั้นตอนการพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	54
4	ขั้นตอนการดำเนินการทดลองบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	56

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญญา

จากสถานการณ์ความไม่สงบทางการเมืองภายในประเทศช่วงต้นปี 2557 ที่ผ่านมามีประเทศไทยประสบปัญหาต่างๆ มากมาย เช่น ปัญหาด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครองอาชญากรรม การลักลอบทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การทุจริต คอร์รัปชัน ความแตกแยกทางความคิด จนนำไปสู่การก่อจลาจลภายในประเทศ และความรุนแรงต่างๆ ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนแล้วเกิดจากการขาดสติ ขาดความสามัคคี ขาดจิตสำนึกที่ดี ขาดคุณธรรมและศีลธรรมของคนในชาติ ซึ่งจากสถานการณ์ดังกล่าวนี้ทำให้ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดย พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้ให้แนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการให้ทุกภาคส่วนในประเทศไทยได้ร่วมมือกันดำเนินการในเรื่องการสร้างความปลอดภัยและทำให้ประชาชนในชาติมีความรัก ความสามัคคีกัน โดยได้มอบหมายให้ พลโทสุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รองหัวหน้าฝ่ายสังคมจิตวิทยากราบมนตรีการท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามณฑลพายัพ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช เพื่อขอความเมตตาประทานคำแนะนำในการสร้างความปลอดภัยของคนในชาติ ซึ่งเป็นนโยบายเร่งด่วนของ (คสช.) ซึ่งท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามณฑลพายัพ ได้ประทานแนวคิดว่าการสร้างความปลอดภัยควรใช้มิติทางศาสนาที่คนไทยเลื่อมใสศรัทธา โดยส่งเสริมให้คนไทยรักษาศีล 5 จึงมีดำริให้จัดทำ “โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5” เพื่อให้เด็กเยาวชนและประชาชนได้ตระหนักถึงคุณค่าของการรักษาศีล 5 และตั้งใจรักษาศีล 5 เพื่อความสงบสุขร่มเย็นแก่ตนเองครอบครัวและประเทศชาติ (กรมการศาสนา, 2557)

การรักษาศีล 5 เป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขไม่เบียดเบียนตนเองและไม่เบียดเบียนคนอื่นส่งผลให้สังคมสงบสุขร่มเย็น ซึ่งคำว่า ศีลนั้นมีคำแปลและความหมายหลายนัยดังต่อไปนี้ (กรมการศาสนา, 2557)

1. ศีล มาจากคำว่า “สิระ” ซึ่งแปลว่า ศีระชะ หรือ ยอด เพราะผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นยอดคนนั้นแท้จริงไม่ได้อยู่ที่การมีทรัพย์สินอำนาจความรู้หรือความสามารถเหนือกว่าผู้อื่นหากแต่อยู่ที่ความบริสุทธิ์ของศีลซึ่งเป็นที่ยอมรับยกย่องของเหล่าบัณฑิตว่า ผู้มีศีลย่อมประเสริฐที่สุด

2. ศิล มาจากคำว่า “สี่ละ” ซึ่งแปลว่า ปกติ เพราะปกติของคนเรานั้นย่อมรักชีวิตของตน และเห็นคุณค่าชีวิตของคนอื่นเมื่อมีความรู้สึกเช่นนี้ จึงยินดีในการรักษาศิลปเพราะไม่ปรารถนาจะเบียดเบียนซึ่งกันและกันการรักษาศิลป จึงเป็นการนำไปสู่ความเป็นคนที่ปกติสมบูรณ์

3. ศิล มาจากคำว่า “สี่ตะละ” ซึ่งแปลว่า เย็น เพราะผู้ที่รักษาศิลปจะมีความเย็นกายเย็นใจดุจดั่งบุคคลผู้อาบน้ำชำระกายหมดจดดีแล้วนั่งพักอยู่ ณ รมไม้ใหญ่ความสงบเยือกเย็นนี้แม้ผู้ที่อยู่ใกล้ก็จะรู้สึกปลอดภัยเย็นใจไปด้วย

4. ศิล มาจากคำว่า “สี่วะ” ซึ่งแปลว่า ปลอดภัย เพราะผู้ที่รักษาศิลปย่อมเป็นผู้บริสุทธิ์ไม่ว่าจะนึกถึงการกระทำของตนเรื่องใดก็ไม่มีสิ่งใดเป็นโทษไม่มีสิ่งใดเดือดร้อนกังวลใจจึงมีชีวิตที่ปลอดภัยโล่งใจและปลอดภัยจากเวรภัยทั้งหลาย

ดังนั้น ศิล จึงเป็นคุณธรรมที่ทำให้เข้าถึงความเป็นยอดคนมีความเป็นปกติเป็นผู้ที่เย็นกายเย็นใจและมีชีวิตที่ปลอดภัยอยู่เสมอ

ปัจจุบันคนเรามีชีวิตอยู่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่ได้รับอิทธิพลมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ ดังจะเห็นได้จากความเปลี่ยนแปลงของการใช้ชีวิตประจำวันในยุคข้อมูลข่าวสารการลดขนาดของหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆลงการใช้มาตรฐานเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จการผสมผสานทางด้านวัฒนธรรมอย่างหลากหลายการใช้สารสนเทศการใช้ความรุนแรงในการตัดสินใจการรวมตลอดถึงความเปลี่ยนแปลงหลายๆ อย่างทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมสิ่งแวดล้อมเทคโนโลยีและการศึกษาสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีผลต่อวิถีชีวิตของคนเราไม่ว่าจะเป็นในการทำงานการจับจ่ายซื้อของ การศึกษาหาความรู้การติดต่อสื่อสารการเดินทางหรือแม้แต่การดำเนินธุรกรรมต่างๆ ก็ตามท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนี้การพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญยิ่งขึ้นไปนั้นย่อมต้องพัฒนาบุคคลก่อนเป็นอย่างแรกการที่จะพัฒนาบุคคลนั้นต้องด้วยปัจจัยประการเดียวคือการศึกษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชโดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2555 ได้กำหนดนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา ในมาตรา 80 ไว้ว่ารัฐต้องจัดการศึกษาในระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมจัดให้มีการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมและยึดหลักในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยในศิลปวิทยาการแขนงต่างๆ และเผยแพร่ข้อมูล

ผลทางการศึกษาวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการศึกษาจากรัฐ สนับสนุนความรักสามัคคีและการเรียนรู้ ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบและเผยแพร่วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติตลอดจนค่านิยมอันดีงาม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอบรมและ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 มาตรา 4 มาตรา 6 มาตรา 7 ว่าด้วยการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและ สังคมโดยการ ถ่ายทอด ความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรมการสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนา คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

อินเทอร์เน็ตได้ถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วโลก มีเว็บไซต์ต่างๆมากมายทำการเผยแพร่ ธรรมะผ่านทางอินเทอร์เน็ต อีกทั้งชาวต่างชาติที่สนใจศึกษาศาสนาพุทธก็มีมากยิ่งขึ้นตามมาด้วยและมีเทคโนโลยีใหม่ๆที่ช่วยอำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆ มากมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ตซึ่งเปรียบเสมือนเป็นชุมชนเมืองแห่งใหม่ของโลกเป็นชุมชนของคนทั่วโลกเป็นช่อง ทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพไม่จำกัดพรมแดนไม่จำกัดสถานที่และไม่จำกัดเวลาการกระจาย ข้อมูลข่าวสารในระบบอินเทอร์เน็ตมีค่าใช้จ่ายต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับช่องทางอื่นๆ เช่น สื่อโทรทัศน์และ หนังสือพิมพ์ เป็นต้นนอกจากนั้นสื่ออินเทอร์เน็ตยังสามารถนำเสนอได้ทั้งข้อความ ภาพ เสียง วิดีโอ และสามารถสนทนาโต้ตอบกับผู้ชมได้ด้วยเหตุนี้เององค์กรต่างๆทั่วโลกจึงหันมาใช้บริการอินเทอร์เน็ต จำนวนมาก

การเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการจัดการศึกษาไทยที่สามารถตอบสนองการเรียนรู้โดยไม่จำกัดเวลาสถานที่ในการเรียนรู้โดยอาศัยเทคโนโลยีการสื่อสารที่ ทันสมัยแต่การเรียนการสอนผ่านเว็บยังเป็นสิ่งใหม่สำหรับการศึกษาของไทยอยู่ดังนั้นจึงต้องมีการ พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเนื้อหากิจกรรมต่างๆที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนผ่านเว็บอีก ต่อไปเพื่อให้ระบบการเรียนการสอนผ่านเว็บเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้จะเป็นไปได้เช่นไรขึ้นอยู่กับ ความสามารถของนักเทคโนโลยีการศึกษา ผู้สอนและผู้เรียนที่ต้องช่วยกันพัฒนาหารูปแบบที่ เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนของประเทศไทยโดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ สูงสุด (บุญเรือง เนียมหอม, 2540 อ้างถึงใน น้ามนต์ เรืองฤทธิ์, 2543) เมื่อเป็นเช่นนี้ การนำ เทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางพระพุทธศาสนาโดยการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในเรื่องของ ศิล 5 เพื่อเป็นส่งเสริมให้คนในชาติมีความปรองดองกัน สอดคล้องกับนโยบายของคณะรักษาความ

สงบแห่งชาติ (คสช.) เพราะหากจะใช้วิธีการเผยแพร่พระพุทธศาสนาแบบเดิมๆ อาจเข้าถึงสังคมยุคใหม่หรือคนรุ่นใหม่ได้ยากเพราะว่าสังคมสมัยปัจจุบันประชาชนไม่ค่อยมีเวลาไปปฏิบัติธรรมฟังเทศน์หรือศึกษาพระธรรมคำสอนที่วัดเหมือนสมัยอดีตที่ผ่านมา การเผยแพร่พระธรรมคำสอนในเรื่องของศีล 5 ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถทำให้เข้าถึงประชาชนได้ง่ายและกว้างขวางมากที่สุดไม่จำกัดเวลาและสถานที่ผู้ใช้อยู่ที่ไหนเวลาใดก็สามารถที่จะเข้าไปศึกษาพระธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาได้ตลอดเวลาทุกที่ทุกเวลา

การเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองเป็นการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งมีความสำคัญสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันที่บุคคลควรพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์คิดอย่างมีวิจารณญาณการรู้จักเชื่อมโยงความรู้กับการทำงานและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อความอยู่รอดของมนุษย์ตามสภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาและทวีความรวดเร็วมากขึ้นตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มมีการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบเมื่อสามสิบกว่าปี แนวคิดการเรียนรู้ด้วยตนเองวางบนรากฐานความเชื่อทางมนุษยนิยม (Humanistic philosophy) ที่กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ไว้ที่ การพัฒนาตนเอง (Persona lgrowth) (ชัยฤทธิ์ โภธิสุวรรณ, 2544)

ด้วยเหตุที่การเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองมีประโยชน์ต่อผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและในอนาคต และลักษณะการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองสามารถฝึกฝนให้เกิดกับตัวผู้เรียนได้ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองซึ่งผลการศึกษาคั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นแนวคิดของการเรียนรู้ชนิดหนึ่งที่สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long learning) ของผู้ศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและสนับสนุนสภาพ “สังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning society)” ได้เป็นอย่างดี แม้ว่าปัจจุบันการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง มักจะใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยผู้ใหญ่ แต่ในความเป็นจริงแล้วการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองควรจะมีการปลูกฝังตั้งแต่อายุน้อยๆ เพื่อที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของประเทศชาติต่อไป

จากความสำคัญดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองในรูปแบบ

การเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนผู้วิจัยเห็นว่าวิชา พระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ในรูปแบบการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจะสามารถ แก้ปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนได้เนื่องจากบทเรียนผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ตจะช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นแก่ผู้เรียนในเรื่องของการเลือกเวลาและสถานที่สำหรับ การเรียนและเป็นช่องทางการสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลารวมทั้งค่าใช้จ่ายในการ ติดต่อสื่อสารและในการวิจัยครั้งนี้ยังสามารถเป็นแนวทางในการสร้างบทเรียนผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ตในเรื่องอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้น คุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษา พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไห้ จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองก่อนเรียนและหลังเรียนบทเรียน ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไห้ จังหวัดปัตตานี
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนบทเรียนผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษา พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไห้ จังหวัดปัตตานี

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่ เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษา พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไห้ จังหวัดปัตตานี มีคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองสูงกว่า ก่อนเรียน
2. นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่ เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษา พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไห้ จังหวัดปัตตานี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี จำนวน 30 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น คือ บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี

2.2 ตัวแปรตาม คือ

2.2.1 คุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี

2.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี

2. เป็นแนวทางในการพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนาเรื่องอื่นๆ ต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หมายถึง การใช้โปรแกรมสื่อหลายมิติที่อาศัยประโยชน์จากคุณลักษณะและทรัพยากรของอินเทอร์เน็ตและเว็ลด์ไวด์เว็บมาออกแบบเป็นเว็บเพื่อการเรียนการสอน สนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายที่สามารถเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา โดยมีลักษณะที่ผู้สอนกับนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันโดยผ่านระบบ

เครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน คือผู้เรียนและผู้สอนสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้และ ผู้สอนสามารถติดตามพฤติกรรมการเรียน ตลอดจนผลการเรียนของผู้เรียนได้

2. ศิล 5 หมายถึง ความปกติเรียบร้อยแห่งกายวาจา 5 อย่าง เป็นหลักปฏิบัติสำหรับการขจัด ความชั่วทางกายและทางวาจา ศิล 5 หรือเบญจศีล คือความประพฤติชอบทางกายวาจา เป็นข้อ ปฏิบัติในการเว้นจากความชั่ว 5 ประการนี้ คือ

- เว้นจากการปลงชีวิต เว้นจากการฆ่าการประทุษร้ายกัน
- เว้นจากการลัก ขโมย โกงทำลายทรัพย์สิน
- เว้นจากการประพฤตินอกใจ การล่วงละเมิดในสิ่งที่ผู้อื่นรักใคร่ หวงแหน
- เว้นจากการพูดเท็จ โกหก หลอกลวง
- เว้นจากน้ำเมา คือสุราเมรัย และสิ่งเสพติดให้โทษอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท

3. การเรียนการสอนผ่านเว็บ (Web-based instruction) หมายถึง การจัดการเรียนการสอน ที่มีการออกแบบให้มีความเป็นระบบแบบแผนโดยอาศัยคุณลักษณะและทรัพยากรของ เวิลด์ ไวด์ เว็บ ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนำมาใช้เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ความรู้เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการเรียน การสอนในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนำมาใช้ ซึ่งอาจจะเป็นการเรียนการสอนทั้งกระบวนการหรือ นำมาใช้เป็นบางส่วนพร้อมทั้งยังช่วยขจัดปัญหาอุปสรรคของการเรียนการสอนทางด้านสถานที่เวลา และโอกาสอีกด้วย

4. คุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนริเริ่มด้วยตนเองโดย การวิเคราะห์และกำหนดความต้องการในสิ่งที่ต้องการการเรียนรู้ กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ วาง แผนการเรียนรู้ แสวงหาและเลือกแหล่งวิทยาการและสื่อต่างๆมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ ตนเอง โดยอาจได้รับความช่วยเหลือแนะนำและสนับสนุนจากผู้อื่น เช่น เพื่อนหรือครูผู้สอน ซึ่ง กระบวนการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองทั้งหมดเกิดจากแรงจูงใจภายในของบุคคล

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจทักษะและทัศนคติอันเกิดจากการ เรียนรู้ ซึ่งอาจวัดได้จากการทดสอบระหว่างหรือหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้วยการ ทดสอบหรือวิธีการอื่นๆ นอกจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะบอกคุณภาพของผู้เรียนแล้วยังแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของหลักสูตร คุณภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

6. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัด ช่างให้ จังหวัดปัตตานี ที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่องศิลป 5

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1. ความหมายของบทเรียนผ่านเว็บ
2. ลักษณะบทเรียนผ่านเว็บ
3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนบนเว็บ
4. องค์ประกอบของการเรียนการสอนบนเว็บ
5. ประเภทของการจัดการเรียนการสอนบนเว็บ
6. ขั้นตอนการพัฒนาบทเรียนบนเว็บ
7. ความแตกต่างระหว่างการเรียนการสอนบนเว็บกับแบบอื่นๆ

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง

1. ความหมายของการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง
2. คุณลักษณะสำคัญของการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง
3. ประโยชน์ของการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง
4. รูปแบบการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง
5. ขั้นตอนจัดการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง
6. การจัดการเรียนการสอนแบบชี้นำตนเองบนเว็บ
7. การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้

1. ประวัติความเป็นมาของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้
2. นโยบายของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้
3. วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา
4. งบประมาณของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้

5. โครงสร้างหลักสูตรการเรียนการสอน
6. การจัดระดับชั้นเรียน

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศีล 5

1. ความหมายของศีล
2. ระดับของศีล
3. โทษของการขาดศีล 5
4. อานิสงส์หรือประโยชน์ของศีล 5

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง
2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศีล 5
3. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนบนเว็บ

บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1. ความหมายของบทเรียนผ่านเว็บ (Web-based instruction)

นักวิชาการศึกษาได้ให้นิยามและความหมายของการเรียนการสอนผ่านเว็บ (Web-based instruction) เอาไว้ดังนี้

กิดานันท์ มลิทอง (2543) ได้ให้ความหมายการเรียนการสอนผ่านเว็บ ว่าหมายถึง การเรียนการสอนผ่านเว็บเป็นการใช้เว็บในการเรียนการสอนโดยอาจใช้เว็บเพื่อนำเสนอบทเรียนในลักษณะสื่อหลายมิติของวิชาทั้งหมดตามหลักสูตร หรือใช้เพียงการเสนอข้อมูลบางอย่างเพื่อประกอบการเรียนการสอนก็ได้รวมทั้งใช้ประโยชน์จากคุณลักษณะต่างๆของการสื่อสารที่มีอยู่ในระบบอินเทอร์เน็ต เช่น การเขียนโต้ตอบกันทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์และการพูดคุยสดด้วยข้อความและเสียงมาใช้ประกอบด้วยกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ถนอมพร เลาจรัสแสง (2544) ได้ให้ความหมายการเรียนการสอนผ่านเว็บ ว่าหมายถึง การสอนบนเว็บ (Web-based instruction) เป็นการผสมผสานกันระหว่างเทคโนโลยีปัจจุบันกับกระบวนการออกแบบการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนรู้และแก้ปัญหาในเรื่องข้อจำกัดทางด้านสถานที่และเวลาโดยการสอนบนเว็บจะประยุกต์ใช้คุณสมบัติและทรัพยากรของเว็ลด์ ไซด์ เว็บ ในการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนซึ่งการเรียนการสอนที่จัดขึ้นผ่านเว็บนี้อาจเป็นบางส่วนหรือทั้งหมดของกระบวนการเรียนการสอนก็ได้

ใจทิพย์ ณ สงขลา (2542) ได้ให้ความหมายการเรียนการสอนผ่านเว็บ ว่าหมายถึง การผนวกคุณสมบัติไฮเปอร์มีเดียเข้ากับคุณสมบัติของเครือข่ายเวิลด์ไวด์เว็บเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ในมิติที่ไม่มีขอบเขตจำกัดด้วยระยะทางและเวลาที่แตกต่างกันของผู้เรียน (Learning without boundary)

วิชุดา รัตนเพียร (2542) ได้ให้ความหมายการเรียนการสอนผ่านเว็บ ว่าหมายถึง การเรียนการสอนผ่านเว็บเป็นการนำเสนอโปรแกรมบทเรียนบนเว็บเพจโดยนำเสนอผ่านบริการเวิลด์ไวด์เว็บในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้ออกแบบและสร้างโปรแกรมการสอนผ่านเว็บจะต้องคำนึงถึงความสามารถและบริการที่หลากหลายของอินเทอร์เน็ตและนำคุณสมบัติต่างๆเหล่านั้นมาใช้เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนให้มากที่สุด

สุภาณี เส็งศรี (2543) ได้ให้ความหมายการเรียนการสอนผ่านเว็บ ว่าหมายถึง บทเรียนที่สร้างขึ้นสำหรับการเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยนำจุดเด่นของวิธีการให้บริการข้อมูลแบบ www มาประยุกต์ใช้ Web base instruction จึงเป็นบทเรียนประเภท CAI แบบ On-line คำว่า On-line ในที่นี้หมายความว่า ผู้เรียนเรียนอยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์ที่ติดต่อผ่านเครือข่ายกับเครื่องแม่ข่ายที่บรรจุบทเรียน

มนต์ชัย เทียนทอง (2545) ได้ให้ความหมายการเรียนการสอนผ่านเว็บ ว่าหมายถึง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่นำเสนอผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยใช้เว็บเบราว์เซอร์เป็นตัวจัดการ ดังนั้น จึงมีความแตกต่างกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอนธรรมดาอยู่บ้างในส่วนของการใช้งาน ได้แก่ ส่วนของระบบการติดต่อกับผู้ใช้ (User Interfacing system) ระบบการนำเสนอบทเรียน (Delivery system) ระบบการสืบห้องข้อมูล (Navigation system) และระบบการจัดการบทเรียน (Computer managed system)

ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง (2546) ได้ให้ความหมายการเรียนการสอนผ่านเว็บ ว่าหมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศักยภาพของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้การเรียนการสอนสามารถเชื่อมโยงไปยังแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่อยู่ในเครือข่ายได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่ตามความต้องการของผู้เรียนและผู้สอน นอกจากนี้ผู้เรียนและผู้สอนยังสามารถปฏิสัมพันธ์กันได้โดยผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ภาสกร เรืองรอง (2544) ได้ให้ความหมายการเรียนการสอนผ่านเว็บ ว่าหมายถึง การเรียนการสอนผ่านเว็บ หรือการดำเนินการจัดสภาวะการณ์การเรียนการสอนผ่านทางระบบเครือข่ายโดยมีการกำหนดเงื่อนไขและกิจกรรม

Khan and Badrul (1997) (อ้างถึงในรุจโรจน์ แก้วอุไร, 2543) ได้ให้ความหมายการเรียนการสอนผ่านเว็บ ว่าหมายถึง วิธีการเรียนการสอนในรูปแบบไฮเปอร์มีเดีย (Hypermedia) ที่

ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ต่างๆ โดยผ่านระบบเครือข่ายเวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web) เป็นสื่อในการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้

Clark (1996) ได้ให้ความหมายการเรียนการสอนผ่านเว็บ ว่าหมายถึง การเรียนการสอนรายบุคคลที่นำเสนอโดยการใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์สาธารณะหรือส่วนบุคคลและแสดงผลในรูปแบบของการใช้เว็บเบราว์เซอร์ สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ติดตั้งไว้ได้โดยผ่านเครือข่าย

Relan and Gillani (1997) ได้ให้ความหมายการเรียนการสอนผ่านเว็บ ว่าหมายถึง การกระทำของคณะหนึ่งในการเตรียมการคิดในกลวิธีการสอน โดยกลุ่มคอนสตรัคติวิซึ่มและการเรียนรู้ในสถานการณ์ร่วมมือกันโดยใช้ประโยชน์จากคุณลักษณะและทรัพยากรในเวิลด์ไวด์เว็บ

Parson (1997) ได้ให้ความหมายการเรียนการสอนผ่านเว็บ ว่าหมายถึง การสอนที่นำเอาสิ่งที่ต้องการส่งให้บางส่วนหรือทั้งหมดโดยอาศัยเว็บ โดยเว็บสามารถกระทำได้ในหลากหลายรูปแบบและหลายขอบเขตที่เชื่อมโยงกันทั้งการเชื่อมต่อบทเรียนวัสดุช่วยการเรียนรู้และการศึกษาทางไกล

Camplese and Camplese (1998) ได้ให้ความหมายการเรียนการสอนผ่านเว็บว่า หมายถึง การจัดการเรียนการสอนทั้งกระบวนการหรือบางส่วน โดยใช้เวิลด์ไวด์เว็บเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้แลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกันเนื่องจากเวิลด์ไวด์เว็บมีความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูลได้หลายประเภทไม่ว่าจะเป็น ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง จึงเหมาะแก่การเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดเนื้อหาการเรียนการสอน

Laanpere (1997) ได้ให้ความหมายการเรียนการสอนผ่านเว็บ ว่าหมายถึง การจัดการเรียนการสอนผ่านสภาพแวดล้อมของเวิลด์ไวด์เว็บ ซึ่งอาจเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในหลักสูตรมหาวิทยาลัย ส่วนประกอบการบรรยายในชั้นเรียน การสัมมนาโครงการกลุ่มหรือการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนหรืออาจเป็นลักษณะของหลักสูตรที่เรียนผ่านเวิลด์ไวด์เว็บโดยตรงทั้งกระบวนการเลยก็ได้ การเรียนการสอนผ่านเว็บนี้เป็นการรวมกันระหว่างการศึกษาและการฝึกอบรมเข้าไว้ด้วยกันโดยให้ความสนใจต่อการใช้ในระดับการเรียนรู้ที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาสำหรับประโยชน์ทางการศึกษาแก่ผู้เรียน

จากนิยามและความคิดเห็นของนักวิชาการและนักการศึกษาทั้งภายในประเทศไทยและในต่างประเทศดังที่กล่าวมาแล้วนั้นสามารถสรุปความหมายได้ว่า การเรียนการสอนผ่านเว็บเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีการออกแบบให้มีความเป็นระบบแบบแผนโดยอาศัยคุณลักษณะและทรัพยากรของ WWW. ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนำมาใช้ เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ความรู้เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอนในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนำมาใช้ ซึ่งอาจจะเป็นการเรียนการสอนทั้งกระบวนการหรือนำมาใช้เป็นบางส่วนพร้อมทั้งยังช่วยขจัดปัญหาอุปสรรคของการเรียนการสอนทางด้านสถานที่เวลาและโอกาสอีกด้วย

2. ลักษณะบทเรียนผ่านเว็บ

ปรัชญนันท์ นิลสุข (2543) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะสำคัญของเว็บซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน มีอยู่ 8 ประการ ได้แก่

1. การที่เว็บเปิดโอกาสให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและผู้เรียนกับผู้เรียนหรือผู้เรียนกับเนื้อหาบทเรียน
2. การที่เว็บสามารถนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบของสื่อประสม
3. การที่เว็บเป็นระบบเปิด ซึ่งอนุญาตให้ผู้ใช้อิสระในการเข้าถึงข้อมูลได้ทั่วโลก
4. การที่เว็บอุดมไปด้วยทรัพยากรเพื่อการสืบค้นออนไลน์
5. ความไม่มีข้อจำกัดทางสถานที่และเวลาของการสอนบนเว็บผู้เรียนที่มีคอมพิวเตอร์ในระบบใดก็ได้ ซึ่งต่อเข้ากับอินเทอร์เน็ตจะสามารถเข้าเรียนจากที่ใดก็ได้ในเวลาใดก็ได้
6. การที่เว็บอนุญาตให้ผู้เรียนเป็นผู้ควบคุม ผู้เรียนสามารถเรียนตามความพร้อมความถนัดและความสนใจของตน
7. การที่เว็บมีความสมบูรณ์ในตนเอง ให้เราสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนทั้งหมดผ่านเว็บได้ การที่เว็บอนุญาตให้มีการติดต่อสื่อสารทั้งแบบเวลาเดียว เช่น Chat และต่างเวลากับ เช่น Web board เป็นต้น

Hall (1998) ได้กล่าวถึงบทเรียนผ่านเว็บที่ดีจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. ต้องใช้งานสะดวกและไม่ยุ่งยากต่อการสืบค้นของผู้เรียน
2. ต้องมีความสอดคล้องและต่อเนื่องกันในแต่ละหน้าที่ของบทเรียนรวมถึงการเชื่อมโยงระหว่างเว็บด้วย
3. ต้องใช้เวลาแสดงผลแต่ละหน้าน้อยที่สุด หลีกเลี่ยงการใช้ภาพที่มีขนาดใหญ่
4. ต้องมีส่วนที่ทำหน้าที่ในการจัดระบบในการเข้าสู่บทเรียนและมีส่วนแสดงโครงสร้างเว็บเพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงเส้นทาง
5. บทเรียนต้องมีความยืดหยุ่นในการสืบค้น แม้จะมีการแนะนำขั้นตอนของการเรียน แต่ควรเพิ่มความยืดหยุ่นให้ผู้เรียน
6. บทเรียนแต่ละหน้าจะต้องไม่ยาวแม้จะสามารถใช้การเบือนไปมาได้ แต่เนื้อหาที่สั้นในหน้าจอพอดีจะทำให้ผู้เรียนมองเห็นครบถ้วน
7. บทเรียนหน้าสุดท้ายไม่ควรสั้นสุด ณ จุดที่ผู้เรียนเชื่อมโยงไปไหนต่อไม่ได้อย่างน้อยควรสร้างเส้นทางไปยังจุดเริ่มต้นได้โดยการกดเมาส์เพียงครั้งเดียว

3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนบนเว็บ

การสอนบนเว็บสามารถใช้ได้กับทุกสาขาวิชา โดยอาจเป็นการใช้เว็บเพื่อสอนวิชานั้นทั้งหมด หรือเพื่อใช้ประกอบเนื้อหาวิชาได้ ซึ่ง Parson ได้แบ่งการสอนบนเว็บเป็น 3 รูปแบบ (กิตานันท์ มลิทอง, 2543) ดังนี้

1. วิชาเอกเทศ (Stand-alone course หรือ Web-based course) เป็นวิชาที่เนื้อหา และทรัพยากรทั้งหมดจะมีการนำเสนอบนเว็บ รวมถึงการสื่อสารกันเกือบทั้งหมดระหว่างผู้สอนและผู้เรียนจะผ่านทางคอมพิวเตอร์ การใช้รูปแบบนี้สามารถใช้ได้กับวิชาที่ผู้เรียนนั่งเรียนอยู่ในสถาบันการศึกษาและส่วนมากแล้วจะใช้ในการศึกษาทางไกลโดยผู้เรียนจะลงทะเบียนเรียนและมีการโต้ตอบกับผู้สอนและผู้เรียนร่วมชั้นเรียนคนอื่นๆ ผ่านการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต ด้วยวิธีการนี้จะทำให้ผู้เรียนในทุกส่วนของโลกสามารถเรียนร่วมกันได้โดยไม่มีขีดจำกัดในเรื่องของสถานที่และเวลา

2. วิชาใช้เว็บเสริม (Web supported course) เป็นการที่ผู้สอนและผู้เรียนจะพบกัน ในสถาบันการศึกษา แต่ทรัพยากรหลายๆ อย่าง เช่น การอ่านเนื้อหาที่เกี่ยวกับบทเรียนและข้อมูลเสริม จะอ่านจากเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยการที่ผู้สอนกำหนดมาให้หรือที่ผู้เรียนหาเพิ่มเติม ส่วนการทำงานที่สั่ง การทำกิจกรรม และการติดต่อสื่อสาร จะทำกันบนเว็บเช่นกัน

3. ทรัพยากรการสอนบนเว็บ (Web pedagogical resources) เป็นการนำเว็บไซต์ต่างที่มีข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาวิชามาใช้เป็นส่วนหนึ่งของวิชานั้น หรือใช้เป็นกิจกรรมการเรียนของวิชา ทรัพยากรเหล่านี้จะอยู่หลายหลายรูปแบบ เช่น ข้อความ ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว เสียง การติดต่อระหว่างผู้เรียนกับเว็บไซต์ โดยจะดูได้จากเว็บไซต์ต่างๆ

4. องค์ประกอบของการเรียนการสอนบนเว็บ

Khan (1997) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการเรียนการสอนบนเว็บ ไว้ดังนี้

1. การพัฒนาเนื้อหา (Content development) ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนการสอน การออกแบบการสอน และการพัฒนาหลักสูตร

2. สื่อมัลติมีเดีย (Multimedia component) ได้แก่ เอกสาร กราฟิก ภาพ เสียง วิดีทัศน์ เป็นต้น

3. เครื่องมือทางอินเทอร์เน็ต (Internet tools) ได้แก่ เครื่องมือการสื่อสาร เครื่องมือจัดการระบบ เป็นต้น

4. คอมพิวเตอร์ และเครื่องมือจัดเก็บข้อมูล (Computers and storage devices)

5. การเชื่อมต่อและผู้ให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Connections and service providers)

6. เครื่องมือสำหรับสร้างบทเรียน (Authoring programs)

7. เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย (Servers)
8. เบราว์เซอร์และโปรแกรมประยุกต์อื่นๆ (Browsers and other applications)

5. ประเภทของการจัดการเรียนการสอนบนเว็บ

การเรียนการสอนผ่านเว็บสามารถทำได้ในหลายลักษณะ โดยแต่ละเนื้อหาของหลักสูตร ก็จะมีวิธีการจัดการเรียนการสอนผ่านเว็บที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งในประเด็นนี้มีนักวิชาการศึกษาหลายท่านได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเภทของการเรียนการสอนผ่านเว็บ ดังนี้

Parson (1997) ได้แบ่งประเภทของ Web-based instruction ไว้ 3 ลักษณะ คือ

1. แบบรายวิชาอย่างเดี่ยว (Stand - alone courses) เป็นเว็บรายวิชาที่มีเครื่องมือและแหล่งเข้าไปถึงและเข้าหาได้โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ตอย่างมากที่สุด ถ้าไม่มีการสื่อสารก็สามารถที่จะผ่านระบบคอมพิวเตอร์สื่อสารได้ ลักษณะของเว็บช่วยสอนแบบนี้มีลักษณะเป็นแบบวิทยาเขตมีนักศึกษาจำนวนมากที่เข้ามาใช้จริง เป็นเว็บที่มีการบรรจุเนื้อหา (Content) หรือเอกสารในรายวิชาเพื่อการสอนเพียงอย่างเดียว มีลักษณะการสื่อสารส่งข้อมูลระยะไกลและมักจะเป็นการสื่อสารทางเดียว

2. แบบสนับสนุนรายวิชา (Web supported courses) เป็นเว็บรายวิชาที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมที่มีการพบปะระหว่างครูกับนักเรียน การสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์ หรือ การมีเว็บที่สามารถชี้ตำแหน่งของแหล่งบนพื้นที่ของเว็บไซต์ที่ร่วมกิจกรรมเอาไว้ เป็นการสื่อสารสองทางที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และมีแหล่งทรัพยากรทางการศึกษาให้มาก มีการกำหนดงานให้ทำบนเว็บ การกำหนดให้อ่านมีการร่วมกันอภิปราย การตอบคำถามมีการสื่อสารอื่นๆ ผ่านคอมพิวเตอร์มีกิจกรรมต่างๆ ที่ให้ทำในรายวิชา มีการเชื่อมโยงไปยังแหล่งทรัพยากรอื่นๆ เป็นต้น

3. แบบศูนย์การศึกษา หรือเว็บทรัพยากรการศึกษา (Web pedagogical resources) เป็นเว็บที่มีรายละเอียดทางการศึกษา การเชื่อมโยงไปยังเว็บอื่นๆ เครื่องมือ วัตถุติด และรวมรายวิชาต่างๆ ที่มีอยู่ในสถาบันการศึกษาไว้ด้วยกันและยังรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันการศึกษาไว้บริการทั้งหมดและเป็นแหล่งสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ทางการศึกษา ทั้งทางด้านวิชาการและไม่ใช่วิชาการ โดยการใช้สื่อที่หลากหลายรวมถึงการสื่อสารระหว่างบุคคลด้วย

James (1997) สามารถแบ่งได้ 3 ลักษณะใหญ่ๆ คือ

1. โครงสร้างแบบค้นหา (Eclectic structures) ลักษณะของโครงสร้างเว็บไซต์แบบนี้ เป็นแหล่งของเว็บไซต์ที่ใช้ในการค้นหาไม่มีการกำหนดขนาด รูปแบบ ไม่มีโครงสร้างที่ผู้เรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์กับเว็บลักษณะของเว็บไซต์แบบนี้จะมีแต่การใช้เครื่องมือในการสืบค้นหรือเพื่อบางสิ่งที่ต้องการค้นหาตามที่กำหนดหรือโดยผู้เขียนเว็บไซต์ต้องการ โครงสร้างแบบนี้จะเป็นแบบเปิดให้ผู้เรียนได้เข้ามาค้นคว้าในเนื้อหาในบริบท โดยไม่มีโครงสร้างข้อมูลเฉพาะให้ได้เลือกแต่โครงสร้างแบบนี้จะมี

ปัญหากับผู้เรียนเพราะผู้เรียนอาจจะไม่สนใจข้อมูลที่ไม่มีโครงสร้าง โดยไม่กำหนดแนวทางในการสืบค้น

2. โครงสร้างแบบสารานุกรม (Encyclopedic structures) ถ้าเราควบคุมของสร้างของเว็บที่เราสร้างขึ้นเองได้ เราก็จะใช้โครงสร้างข้อมูลในแบบต้นไม้ในการเข้าสู่ข้อมูล ซึ่งเหมือนกับหนังสือที่มีเนื้อหาและมีการจัดเป็นบทเป็นตอน ซึ่งจะกำหนดให้ผู้เรียนหรือผู้ใช้ได้ผ่านเข้าไปหาข้อมูลหรือเครื่องมือที่อยู่ในพื้นที่ของเว็บหรืออยู่ภายในและนอกเว็บ เว็บไซต์จำนวนมากมีโครงสร้างในลักษณะดังกล่าวนี้ โดยเฉพาะเว็บไซต์ทางการศึกษาที่ไม่ได้กำหนดทางการค้า องค์กร ซึ่งอาจจะต้องมีลักษณะที่ดูมีมากกว่านี้ แต่ในเว็บไซต์ทางการศึกษาต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน กลวิธีด้านโครงสร้างจึงมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. โครงสร้างแบบการเรียนการสอน (Pedagogic structures) มีรูปแบบโครงสร้างหลายอย่างในการนำมาสอนตามต้องการ ทั้งหมดเป็นที่รู้จักดีในบทบาทของการออกแบบทางการศึกษาสำหรับคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหรือเครื่องมือมัลติมีเดีย ซึ่งความจริงมีหลักการแตกต่างกันระหว่างคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับเว็บช่วยสอนนั้นคือความสามารถของ HTML ในการที่จะจัดทำในแบบไฮเปอร์เท็กซ์กับการเข้าถึงข้อมูลหน้าจอโดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

Hannum (1998) ได้แบ่งประเภทของการเรียนการสอนผ่านเว็บ ออกเป็น 4 ลักษณะใหญ่ๆ คือ

1. รูปแบบการเผยแพร่ รูปแบบนี้สามารถแบ่งได้ออกเป็น 3 ชนิด คือ

1.1 รูปแบบห้องสมุด (Library model) เป็นรูปแบบที่ใช้ประโยชน์จากความสามารถในการเข้าไปยังแหล่งทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ที่มีอยู่หลากหลาย โดยวิธีการจัดหาเนื้อหาให้ผู้เรียนผ่านการเชื่อมโยงไปยังแหล่งเสริมต่างๆ เช่นสารานุกรม วารสาร หรือหนังสือออนไลน์ทั้งหลาย ซึ่งถือได้ว่าเป็นการนำเอาลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดที่มีทรัพยากรจำนวนมากมาประยุกต์ใช้ ส่วนประกอบของรูปแบบนี้ ได้แก่ สารานุกรมออนไลน์ วารสารออนไลน์ หนังสือออนไลน์ สารบัญการอ่าน ออนไลน์ (Online reading list) เว็บห้องสมุด เว็บงานวิจัย รวมทั้งการรวบรวมรายชื่อเว็บไซต์สัมพันธ์กับวิชาต่างๆ

1.2 รูปแบบหนังสือเรียน (Textbook model) การเรียนการสอนผ่านเว็บรูปแบบนี้เป็นการจัดเนื้อหาของหลักสูตรในลักษณะออนไลน์ให้แก่ผู้เรียน เช่น คำบรรยาย สไลด์ นิยาม คำศัพท์ และส่วนเสริมผู้สอนสามารถเตรียมเนื้อหาออนไลน์ที่ใช้เหมือนกับที่ใช้ในการเรียนในชั้นเรียนปกติและสามารถทำสำเนาเอกสารให้กับผู้เรียนได้ รูปแบบนี้ต่างจากรูปแบบห้องสมุดคือรูปแบบนี้จะเตรียมเนื้อหาสำหรับการเรียนการสอนโดยเฉพาะ ขณะที่รูปแบบห้องสมุดช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงเนื้อหาที่ต้องการจากการเชื่อมโยงที่ได้เตรียมเอาไว้ ส่วนประกอบของรูปแบบหนังสือเรียนนี้ประกอบด้วยบันทึกของหลักสูตร บันทึกคำบรรยาย ข้อเสนอแนะของห้องเรียน สไลด์ที่นำเสนอ วิดีโอและภาพที่ใช้ใน

ชั้นเรียน เอกสารอื่นที่มีความสัมพันธ์กับชั้นเรียน เช่น ประมวลรายวิชา รายชื่อในชั้น กฎเกณฑ์ ข้อตกลงต่างๆ ตารางการสอบและตัวอย่างการสอบครั้งที่แล้ว ความคาดหวังของชั้นเรียน งานที่มอบหมาย เป็นต้น

1.3 รูปแบบการสอนที่มีปฏิสัมพันธ์ (Interactive instruction model) รูปแบบนี้จัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาที่ได้รับ โดยนำลักษณะของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) มาประยุกต์ใช้เป็นการสอนแบบออนไลน์ที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ มีการให้คำแนะนำ การปฏิบัติ การให้ผลย้อนกลับ รวมทั้งการให้สถานการณ์จำลอง

2. รูปแบบการสื่อสาร (Communication model) การเรียนการสอนผ่านเว็บรูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่อาศัยคอมพิวเตอร์มาเป็นสื่อเพื่อการสื่อสาร (Computer-mediated communications model) ผู้เรียนสามารถที่จะสื่อสารกับผู้เรียนคนอื่นๆ ผู้สอนหรือกับผู้เชี่ยวชาญได้ โดยรูปแบบการสื่อสารที่หลากหลายในอินเทอร์เน็ต ซึ่งได้แก่ จดหมาย อิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มอภิปรายการสนทนาและการอภิปรายและการประชุมผ่านคอมพิวเตอร์ เหมาะสำหรับการเรียนการสอนที่ต้องการส่งเสริมการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

3. รูปแบบผสม (Hybrid model) รูปแบบการเรียนการสอนผ่านเว็บรูปแบบนี้เป็นการนำเอาแบบ 2 ชนิด คือ รูปแบบการเผยแพร่กับรูปแบบการสื่อสารมารวมเข้าไว้ด้วยกัน เช่น เว็บไซต์ที่รวมเอาแบบห้องสมุดกับรูปแบบหนังสือเรียนไว้ด้วยกัน เว็บไซต์ที่รวบรวมเอาบันทึกของหลักสูตรรวมทั้งคำบรรยายไว้กับกลุ่มอภิปรายหรือเว็บไซต์ที่รวมเอารายการแหล่งเสริมความรู้ต่างๆ และความสามารถของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ไว้ด้วยกัน เป็นต้น รูปแบบนี้มีประโยชน์เป็นอย่างมากกับผู้เรียนเพราะผู้เรียนจะได้ใช้ประโยชน์ของทรัพยากรที่มีในอินเทอร์เน็ตในลักษณะที่หลากหลาย

4. รูปแบบห้องเรียนเสมือน (Virtual classroom model) รูปแบบห้องเรียนเสมือนเป็นการนำเอาลักษณะเด่นหลายๆ ประการของแต่ละรูปแบบที่กล่าวมาแล้วข้างต้นมาใช้ Hiltz (1993) ได้นิยามว่าห้องเรียนเสมือนเป็นสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่นำแหล่งทรัพยากรออนไลน์มาใช้ในลักษณะการเรียนการสอนแบบร่วมมือ โดยการร่วมมือระหว่างนักเรียนด้วยกัน นักเรียนกับผู้สอน ชั้นเรียนกับสถาบันการศึกษาอื่น และกับชุมชนที่ไม่เป็นเชิงวิชาการ Khan (1997) ส่วน Turoff (1995) กล่าวถึงห้องเรียนเสมือนว่าเป็นสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่ตั้งขึ้นภายใต้ระบบการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ในลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งเป็นกระบวนการที่เน้นความสำคัญของกลุ่มที่จะร่วมมือทำกิจกรรมร่วมกัน นักเรียนและผู้สอนจะได้รับความรู้ใหม่ๆ จากกิจกรรมการสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูล ลักษณะเด่นของการเรียนการสอนรูปแบบนี้ก็คือความสามารถในการลอกเลียนลักษณะของห้องเรียนปกติมาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยอาศัยความสามารถต่างๆ ของอินเทอร์เน็ต โดยมีส่วนประกอบคือ ประมวลรายวิชา เนื้อหาในหลักสูตร รายชื่อแหล่งเนื้อหาเสริม กิจกรรมระหว่าง ผู้เรียนผู้สอน คำแนะนำและการให้ผล

ป้อนกลับ การนำเสนอในลักษณะมัลติมีเดีย การเรียนแบบร่วมมือ รวมทั้งการสื่อสารระหว่างกัน รูปแบบนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่

6. ขั้นตอนการพัฒนาบทเรียนบนเว็บ

ใจทิพย์ ณ สงขลา (2547) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาบทเรียนบนเว็บไว้ว่า การพัฒนาการเรียนการสอนบนเว็บทำให้ผู้ออกแบบหรือผู้สอนได้กำหนดกรอบแนวทางในการสอนอย่างรอบคอบมากขึ้น สามารถตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงได้อย่างตรงประเด็น กระบวนการพัฒนาประกอบด้วยขั้นตอนที่จำเป็นได้แก่ ขั้นตอนการสำรวจ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบ และขั้นตอนการประเมินปรับปรุง ในแต่ละขั้นตอนประกอบด้วยวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ขั้นตอนการสำรวจ

1.1 สำรวจผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายเช่น ความรู้เดิม รูปแบบวิธีการเรียน บุคลิกภาพ เพศ อายุ หรือข้อจำกัดด้านการรับรู้

1.2 การศึกษาและสำรวจเนื้อหา บนเครือข่ายอื่นๆ

1.3 สำรวจความพร้อมด้านเทคโนโลยีเช่น ด้านฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์

2. ขั้นตอนการวางแผน

2.1 การวิเคราะห์งาน/เนื้อหา และวางโครงสร้างของเว็บไซต์

2.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ทางการเรียนและออกแบบกิจกรรม

2.3 การออกแบบเว็บเพจ

3. ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบ

3.1 กำหนดกลุ่มผู้ทำงานและการออกแบบการเรียนการสอน

3.2 การเลือกเครื่องมือการสร้างและบริหารวิชา

3.3 การสร้างและตรวจสอบ

4. ขั้นตอนการประเมินและปรับปรุงเว็บไซต์

4.1 ประเภทของการประเมิน

4.2 วิธีการประเมิน

7. ความแตกต่างระหว่างการเรียนการสอนบนเว็บกับแบบอื่นๆ

ความแตกต่างของการจัดการเรียนการสอนบนเว็บกับการเรียนการสอนในรูปแบบอื่นๆ ความแตกต่างของการจัดการเรียนการสอนบนเว็บกับการเรียนการสอนในรูปแบบอื่นๆ สามารถสรุปได้ดังนี้ (ถนอมพร เลหาจรัสแสง, 2544 และ ญัฐกร สงคราม, 2543)

1. เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่อยู่ห่างไกลหรือไม่มีเวลาในการมาเข้าชั้นเรียน เนื่องจากสามารถเรียนรู้ได้จากทุกที่ทุกเวลาที่ต้องการทำให้ผู้เรียนมีความสะดวกซึ่งต่างจากการลักษณะของห้องเรียนมักจะมีการกำหนดตารางเวลาตายตัวทำให้ลดปัญหาในเรื่องของการกำหนดเวลาสถานที่และราคาค่าใช้จ่ายบางประการลงไปได้

2. ส่งเสริมแนวคิดในเรื่องของการเรียนรู้ตลอดชีวิตเนื่องจากเว็บเป็นแหล่งความรู้ที่เปิดกว้างให้ผู้ที่ต้องการศึกษาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งสามารถเข้ามาค้นคว้าหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องและตลอดเวลาการสอนบนเว็บสามารถตอบสนองต่อผู้เรียนที่มีความใฝ่รู้รวมทั้งมีทักษะในการตรวจสอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Meta-cognitive skills) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เป็นวิธีการเรียนการสอนที่มีศักยภาพเนื่องจากที่เว็บได้กลายเป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการที่ครอบคลุมทั่วโลกการสอนบนเว็บช่วยแก้ปัญหาของข้อจำกัดของแหล่งค้นคว้าแบบเดิมจากห้องสมุดอันได้แก่ปัญหาทรัพยากรการศึกษาที่มีอยู่จำกัดและเวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูล เนื่องจากเว็บมีข้อมูลที่หลากหลายและเป็นจำนวนมาก

4. สามารถรองรับยุทธศาสตร์การสอนได้หลากหลายและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากบทเรียนบนเว็บมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนที่ครอบคลุมเทคโนโลยีและบุคคล เป็นสื่อที่สามารถนำเสนอได้ทั้งข้อความจนถึงสื่อประสม

5. ผู้สอนสามารถติดตามกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างใกล้ชิด ได้ข้อมูลสถิติการเรียน ได้ข้อมูลป้อนกลับและสามารถประเมินผลการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนได้จากข้อมูลหลายด้าน เช่น คะแนนของผู้เรียน คำถามของผู้เรียน และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือผู้สอนสามารถติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิดในระดับบุคคล

6. บทเรียนบนเว็บลดเวลาในการบริหารจัดการการเรียนการสอนเนื่องจากเป็นระบบการสอนที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ มีระบบคอมพิวเตอร์ ระบบฐานข้อมูล รองรับการพัฒนาโปรแกรมเพิ่มเติม ดังนั้นผู้พัฒนาบทเรียนสามารถพัฒนาให้บทเรียนช่วยในการลดภาระการบริหารจัดการการเรียนการสอนได้เช่น ช่วยบันทึกเวลา ความถี่ในการเข้าใช้บทเรียน เก็บคะแนน สรุปคะแนน การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนได้ทันที เช่น การตอบกลับการส่งงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนได้รับแรงจูงใจในการเรียนหรือการทำกิจกรรม

การเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง

1. ความหมายของการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง

นักวิชาการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายและคำนิยามเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองไว้ ดังนี้

Tough (1971) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองว่า เป็นการเรียนโดยเจตนาตั้งใจ ตั้งใจที่จะเรียนรู้ และจะเกิดขึ้นเมื่อคนใดคนหนึ่งผูกพันและมุ่งมั่นกับการเรียนเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับมีการวางแผนการเรียนของตนเองด้วย

Knowles (1975) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองว่า เป็นกระบวนการคิดริเริ่มการเรียนเอง โดยวินิจฉัยความต้องการในการเรียนของตน กำหนดเป้าหมาย และสื่อการเรียนติดต่อกับบุคคลอื่น หาแหล่งความรู้เลือกใช้ยุทธวิธีการเรียนรู้ เสริมแผนการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนของตนด้วยความร่วมมือช่วยเหลือจากผู้อื่นหรือไม่ก็ได้ ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนได้ดีกว่าที่จะให้ผู้อื่นริเริ่มการเรียนให้ เพราะผู้เรียนจะมีจุดหมายชัดเจนและมีแรงจูงใจสูง เรียนอย่างตั้งใจ สามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ได้ สามารถพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง มีความเป็นอิสระในการเรียน และจะมีความรับผิดชอบต่อนตนเองเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ นอกจากนี้ การเรียนรู้แบบชี้นำตนเองจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถให้สอดคล้องกับระบบการศึกษาใหม่ ทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การเรียนรู้แบบชี้นำตนเองจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต

Griffin (1983) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองว่า เป็นวิธีการเรียนรู้และวิธีการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยแสดงพฤติกรรมที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนต้องควบคุมการเรียนและทำความเข้าใจเนื้อหาด้วยตนเอง

Candy (1991) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองว่า ประกอบด้วย 2 มิติ คือ มิติของกระบวนการ (process) ว่าเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนพัฒนาตนไปสู่การเป็นผู้เรียนรู้แบบชี้นำตนเอง และมิติของผลผลิต (product) คือลักษณะของผู้เรียนรู้แบบชี้นำตนเอง

Knowles (1975) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองว่า ผู้เรียนเป็นผู้คิดริเริ่มการเรียนรู้อย่างตนเอง มีการกำหนดความต้องการในการเรียนรู้ กำหนดเป้าหมาย สื่อการสอน หาแหล่งความรู้เลือกกลวิธีการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้อย่างตนเอง โดยอาจมีผู้ช่วยหรือไม่ก็ได้

Brookfield (1984) ให้ความหมายของการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองว่า เป็นการแสวงหาความรู้โดยผู้เรียนเป็นผู้กำหนดเป้าหมายการเรียนที่ชัดเจน ควบคุมกิจกรรมการเรียนของตนในด้านเนื้อหาและวิธีการเรียนโดยอาจขอความช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น การกำหนดและใช้หนังสือประกอบการเรียนหรือบทความต่างๆจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเลือกวิธีการประเมินผลด้วยตนเอง

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2546) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองไว้ว่า หมายถึงกระบวนการที่ใช้ค้นคว้าและแสวงหาความรู้ ของบุคคลโดยบุคคลนั้นๆ มีความริเริ่มด้วยตนเอง มีความตั้งใจ มีจุดหมายในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเป็นสำคัญ โดยจะต้องมีการวางแผนการ

เรียน มีการเลือกแหล่งข้อมูล เลือกวิธีการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับนิสัยในการเรียนรู้ของตนเอง และมีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนของตน

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2541) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองว่า กระบวนการพัฒนาทักษะและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยตนเอง โดยผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นอย่างหลากหลาย ทั้งครู ผู้สอน ผู้ให้คำแนะนำ วิทยากร และเพื่อน ซึ่งการเรียนรู้ด้วยตนเองจะประกอบไปด้วย การวิเคราะห์และกำหนดความต้องการของตนเอง การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ การหาแหล่งวิธีการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ การเลือกวิธีการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองว่า การเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นลีลาการเรียนรู้ที่ตรงกับความสนใจ ความสามารถและความถนัดของผู้เรียน โดยจะเน้นกระบวนการเรียนรู้แต่ละครั้งเกิดขึ้นอย่างไร เรียนรู้ด้วยวิธีใด มีขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นจนจบอย่างไรโดยเปิดโอกาสและจัดสถานการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้ศึกษา วิเคราะห์ประเมินจุดดีจุดด้อยและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ของตนเองเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิธีการ

พจนา ทรรศสมาน (2549) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองว่า การเรียนรู้ที่ผู้เรียนแสวงหาความรู้และค้นพบความรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การที่ผู้เรียนสร้างความรู้ของตนเองจากความคิดและปฏิบัติตามขั้นตอน เพื่อวิเคราะห์ความสำคัญจำเป็นของสิ่งที่ได้เรียนรู้ วางแผนกำหนดขอบเขตวิธีการเรียนรู้ ลงมือเรียนรู้ตามแผน นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการเรียนรู้ วิเคราะห์อภิปรายสรุปความรู้ ข้อคิดแนวทางปฏิบัติ จัดทำผลงานรายงานผลการเรียนรู้และวิธีการเรียนรู้ของตนในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัดความสนใจ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบชี้นำตนเองหมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนริเริ่มด้วยตนเอง โดยการกำหนดและวิเคราะห์ความต้องการในสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้ การแสวงหาและเลือกแหล่งการเรียนรู้และสื่อต่างๆ รวมทั้งมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง โดยอาจได้รับความช่วยเหลือแนะนำหรือสนับสนุนจากผู้อื่น เช่นครูผู้สอนหรือเพื่อน

2. คุณลักษณะของการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง

Berman (1976) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของคน que เรียนรู้แบบชี้นำตนเองไว้ดังนี้

1. เป็นคนมีวินัย
2. มีความสามารถในการวิเคราะห์

3. มีความตระหนักในตนเอง
4. กระตือรือร้น ใจเปิดกว้าง
5. มีความยืดหยุ่น
6. มีความสามารถในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น
7. มีความรับผิดชอบ
8. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
9. มีความเชื่อมั่นและมีความคิดในทางบวกกับตนเอง
10. ฟังตนเองได้
11. รู้วิธีเรียน
12. พัฒนาและมีเกณฑ์การประเมิน

Guglielmino (1997) ได้ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง โดยใช้เทคนิคเดลพายให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 14 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองแล้วนำไปวิเคราะห์ได้ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองที่เกิดจากองค์ประกอบทั้ง 8 ด้านคือ

1. การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ (Openness to learning opportunities) หมายถึง การมีความสนใจในการเรียนรู้ มีความคาดหวังที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องความพึงพอใจในการริเริ่มเรียนรู้ความเห็นว่าแหล่งความรู้มีแรงดึงดูดใจและน่าสนใจความอดทนในการค้นหาคำตอบการยอมรับการวิพากษ์วิจารณ์และการใช้ประโยชน์จากคำวิจารณ์

2. มโนภาพต่อตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (Selfconcept as effective learner) หมายถึงความมีความมั่นใจในการเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถจัดเวลาในการเรียนรู้ได้อย่างมีระเบียบวินัยในตนเอง ตระหนักในความจำเป็นของการเรียนรู้และแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ ความเป็นผู้อยากรู้อยากใฝ่เรียนรู้

3. ความคิดริเริ่มและอิสระในการเรียนรู้ (Initiative and independence in learning) หมายถึง สามารถติดตามปัญหาที่ยากได้อย่างแคล่วคล่องขึ้นชอบในการมีส่วนร่วมจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชื่อมั่นในความสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองได้มีทักษะในการอ่าน/ทำความเข้าใจและสามารถวางแผนการเรียนรู้ตนเองได้

4. การมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง (Informed acceptance of responsibility for one's own learning) หมายถึง การยอมรับความสามารถด้านสติปัญญาของตนเอง การมีความพร้อมในการศึกษาเรื่องที่ยากในขอบเขตที่ตนสนใจ การมีความเชื่อในจุดมุ่งหมายของการศึกษา การมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ของตนเองความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเองและความสามารถในการประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเอง

5. ความรักการเรียนรู้ (Love of learning) หมายถึง การเป็นผู้กระตือรือร้นในการเรียนรู้อยู่เสมอความชื่นชอบ ชื่นชมในผู้ที่รักการเรียนรู้สิ่งใหม่ความสนุกสนานกับการแสวงหาความรู้

6. ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) หมายถึง ความสามารถคิดค้นหาวิธีแปลกใหม่ในการแก้ปัญหา ความสามารถที่จะคิดค้นวิธีที่หลากหลายในการเรียนรู้

7. การมองอนาคตในแง่ดี (Positive orientation to the future) หมายถึง การเข้าใจตนเองว่ามีการเรียนรู้ตลอดชีวิต การมองอนาคตในทางบวก การมองปัญหาว่าเป็นสิ่งท้าทายมากกว่าจะเป็นสัญญาณให้หยุดการกระทำ

8. ความสามารถใช้ทักษะการศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา (Ability to use basic study skills and problem solving skills) หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้ทักษะพื้นฐานในการศึกษา ได้แก่ทักษะการฟัง การอ่าน การเขียน การจำและการมีทักษะในการแก้ไขปัญหา

Tough (1979) การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ผู้เรียนควรลักษณะ ดังนี้

1. เป็นผู้ที่ตั้งเป้าหมายของการกระทำได้ชัดเจน
2. รู้จักใช้ความรู้และทักษะที่เหมาะสม
3. วางแผนการเรียนอย่างดี
4. เรียนได้โดยไม่สุดกำลังความสามารถ
5. มีความมุ่งมั่นพยายามที่จะพัฒนาศักยภาพที่ซ่อนเร้นของตนและมีความอยากรู้ อยากเห็น ขณะเดียวกันคนเหล่านี้ยังชอบงานที่ตนเองทำอยู่
6. เข้าใจและยอมรับคุณลักษณะของตนและไม่พอใจกับสภาพของตนในปัจจุบัน
7. มีความเชื่อมั่นกล้าเปิดเผยตนเอง
8. มีความสนใจอย่างมีทิศทางแน่ชัด
9. เป็นผู้เลือกอาชีพและกิจกรรมของตน
10. ไม่ได้ถูกบังคับหรือถูกกดดันจากภายนอก
11. เป็นผู้มีความผูกพันหรือมีความยึดมั่นต่อจุดหมายของชีวิต
12. มีความอดทนและเพียรพยายามเพื่อจะบรรลุเป้าหมาย
13. มีความพยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง
14. มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน สามารถคบหากับเพื่อน รักใคร่ได้อย่างจริงจัง
15. มีผลงานและประสบความสำเร็จ

Candy (1991) ได้สรุปคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองไว้ ดังนี้

1. มีความคิดริเริ่มในการวินิจฉัยหรือประเมินความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง อาจจะเป็นด้วยความช่วยเหลือของผู้อื่นหรือไม่ก็ได้

2. เลือกแหล่งที่เหมาะสมเพื่อช่วยในการเรียนรู้ หากจำเป็นอาจหามาตรการอื่นในการเรียนรู้ที่ไม่ต้องเรียนรู้เองก็ได้
  3. รู้จักพัฒนาเกณฑ์ที่ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง โดยการค้นหาคำตอบและการให้เหตุผล
  4. รู้จักถามเหตุผลของการมีกฎระเบียบ กระบวนการ หลักการและข้อสมมติฐานที่ยอมรับได้โดยปริยาย
  5. ปฏิเสธที่จะเห็นด้วยหรือปฏิเสธในสิ่งที่ผู้อื่นต้องการเห็นว่าเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้
  6. ตระหนักในทางเลือกทั้งโดยยุทธศาสตร์การศึกษาและการแปลความหมายและทางเลือกที่สอดคล้องกับแนวคิดและวัตถุประสงค์ของตนเองอย่างมีเหตุผล
  7. ทบทวนกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในฐานะเป็นพัฒนาการทางความรู้ และสังคมสามารถปรับยุทธศาสตร์ของตนเองเพื่อเสริมศักยภาพในการเรียนรู้
  8. มองเป้าหมาย นโยบายและแผนอย่างอิสระโดยปราศจากแรงกดดันจากผู้อื่นได้
  9. พัฒนาความเข้าใจในความเป็นไปต่างๆ จนสามารถอธิบายกับผู้อื่นได้
  10. สร้างกรอบแนวคิดได้อย่างชัดเจนอย่างอิสระและพร้อมที่จะเปลี่ยนแนวคิดเมื่อมีเหตุผล
  11. สามารถแสวงหาความรู้ได้เองด้วยความกระตือรือร้นอย่างสม่ำเสมอ โดยไม่พึ่งการเสริมแรงหรือรางวัลจากผู้อื่น
  12. ระบุค่านิยมส่วนตัวและความสนใจของตนเองได้
  13. เต็มใจและสามารถยอมรับแนวความคิดอื่นที่ถูกต้องและเผชิญกับการต่อต้านอุปสรรครวมทั้งการวิจารณ์เป้าหมายของตนเองโดยปราศจากโทษ
  14. สามารถประเมินข้อบกพร่องและข้อจำกัดของตนเองในฐานะผู้เรียนได้
- Knowles (1975) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้มีการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองไว้ 9 ประการสรุปได้ดังนี้
1. มีความเข้าใจถึงความแตกต่างของบุคคลในด้านความคิดและทักษะที่จะเป็นในการเรียนรู้ได้แก่ รู้ความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้โดยมีครูเป็นผู้ชี้นำและการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง
  2. มีแนวคิดเกี่ยวกับตนเองว่าเป็นบุคคลที่มีความเป็นตัวของตัวเอง ไม่ขึ้นกับผู้อื่นและเป็นผู้ที่สามารถชี้นำตนเองได้
  3. มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อน เพื่อที่จะให้บุคคลเหล่านั้นเป็นผู้สะท้อนให้ทราบถึงความต้องการในการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้ของตนเองรวมทั้งการช่วยเหลือผู้อื่น ตลอดจนการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลเหล่านั้น

4. มีความสามารถในการวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้อย่างแท้จริงโดยร่วมมือกับผู้อื่น
5. มีความสามารถในการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้จากความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง โดยเป็นจุดมุ่งหมายที่สามารถประเมินผลสำเร็จได้
6. มีความสามารถในการเชื่อมความสัมพันธ์กับผู้สอนเพื่อขอความช่วยเหลือและปรึกษา
7. มีความสามารถในการแสวงหาบุคคลและแหล่งวิทยาการที่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน
8. มีความสามารถในการเลือกแผนการเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้ประโยชน์จากแหล่งวิทยาการต่างๆ มีความคิดริเริ่มและมีทักษะในการวางแผนอย่างดี
9. มีความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำผลจากข้อมูลที่ค้นพบไปใช้ได้
อย่างเหมาะสม

Skager (1978) กล่าวว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองได้ดีต้องมีคุณลักษณะ

7 ประการ คือ

1. ยอมรับตนเอง (Self-acceptance) ได้แก่ การมีเจตคติในเชิงบวกต่อตนเอง
2. มีการวางแผนการเรียน (Planfulness) ประกอบด้วย
  - รู้ความต้องการในการเรียนของตน
  - วางจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับความต้องการนั้น
  - วางแผนปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียน
3. มีแรงจูงใจภายใน (Intrinsic motivation) คือ การเรียนรู้ได้โดยไม่ต้องบังคับหรือควบคุมจากภายนอก เช่น รางวัล ตำแหน่ง วุฒิบัตร เป็นต้น
4. การประเมินตนเอง (Internalized evaluation) ว่าสามารถเรียนได้ดีเพียงใด โดยอาจประเมินด้วยตนเองหรือขอความร่วมมือจากผู้อื่นก็ได้
5. เปิดกว้างต่อประสบการณ์ (Openness to experience) ได้แก่ การมีความสนใจใคร่รู้ อดทนต่อความยุ่งยาก ซับซ้อนคลุมเครือ เรียนอย่างสนุก สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำกิจกรรมซึ่งก่อให้เกิดประสบการณ์ใหม่ ๆ
6. การยืดหยุ่น (Flexibility) คือ การปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้เมื่อเกิดปัญหาหรือการเรียนรู้ไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย มีการลองผิดลองถูกโดยไม่ล้มเลิกความตั้งใจ
7. ความเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy) บุคคลที่มีความเป็นตัวของตัวเองจะสามารถตั้งมาตรฐานด้านเวลาและสถานที่ได้ว่าลักษณะการเรียนรู้แบบใดที่มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับ

Chickering (1964) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียนรู้ด้วยตนเองไว้ดังนี้

1. มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นแต่มีได้พึ่งพาผู้อื่นเข้าได้ดีกับทุกคนและรักสันติภาพ
2. มีความกล้าได้กล้าเสียกล้าเผชิญปัญหาต่างๆ เปิดกว้างต่อประสบการณ์เรียนรู้
3. รู้จักใช้แหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ รู้จักใช้วัสดุอุปกรณ์ และมีความสามารถในการรวบรวมข้อมูล
4. มีความมั่นใจในตนเองหนักแน่นคงที่ทำงานเพื่อความพอใจของตนเอง
5. มีความไต่ตรง มีทิศทางที่แน่นอนรู้ถึงจุดอ่อนจุดแข็งของตนเองมีความยืดหยุ่นต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น

Dearden (อ้างถึงในศิวัณร ภูพันธ์, 2548) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ที่มีความสามารถเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง ว่ารวมถึงความสามารถในการตัดสินใจเรื่องที่สำคัญ ของตนเองได้และสามารถพัฒนาความสามารถดังกล่าวมากขึ้นเรื่อยๆ เมื่อมีสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ลักษณะของผู้ที่มีความสามารถเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีดังนี้

1. มีความสงสัยและกล้าถาม
2. ไม่เห็นด้วยหรือยอมรับความคิดเห็นนั้น เมื่อเขาคิดว่าความคิดเห็นนั้นเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้
3. ระบุได้ว่าเขาต้องการอะไร สนใจอะไร แม้ว่าสิ่งนั้นจะแตกต่างจากความคิดของผู้อื่น หรือรอบความคิดเดิม
4. ตั้งเป้าหมาย วางแผนเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้พร้อมหาวิธีควบคุมตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้นโดยปราศจากอิทธิพลหรือแรงกดดันจากภายนอก
5. เมื่อเกิดปัญหาเลือกทางแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับตนเองและสถานการณ์ที่ตนเผชิญอยู่ได้

สุวัณน วัฒนวงศ์ (2546) ได้สรุปคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนการศึกษาต่อเนื่องสายอาชีพ ดังนี้

1. ความรักและความต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่
2. ความสามารถในการเลือกทักษะเพื่อการเรียนรู้
3. การแสวงหาคำตอบเพื่อการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
4. ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ และมีขั้นตอนเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย
5. การมีวินัยในตนเองและการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์
6. การทุ่มเทเพื่อการเรียนรู้ด้วยความพยายามอย่างเหมาะสม
7. การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้
8. ความสามารถริเริ่มการเรียนรู้ ได้ด้วยตนเอง
9. ความสามารถตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่ ความรู้ที่ต้องการ

10. การประเมินผลตนเองได้อย่างถูกต้องยุติธรรม

11. ความอดทนในการเสาะแสวงหาความรู้

อมรรัตน์ จันทวงศ์ (2549) ได้รวบรวมคุณลักษณะของผู้ที่มีการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองไว้ดังนี้

1. มีความสมัครใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง (Voluntarily to learn) มิได้เกิดจากการบังคับ แต่มีเจตนาที่จะเรียนด้วยความอยากรู้

2. ใช้ตนเองเป็นแหล่งข้อมูลของตนเอง (Self resourceful) นั่นคือ ผู้เรียนสามารถบอกได้ว่าสิ่งที่ตนจะเรียนคืออะไร รู้ว่าทักษะและข้อมูลที่ต้องการหรือจำเป็นต้องใช้มีอะไรบ้าง สามารถกำหนดเป้าหมาย วิธีการรวบรวมข้อมูลที่ต้องการและวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเป็นผู้จัดการการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ด้วยตนเอง (Manage of change) ผู้เรียนมีความตระหนักในความสามารถสามารถตัดสินใจได้ มีการรับผิดชอบต่อหน้าที่และบทบาทในการเป็นผู้เรียนรู้ที่ด้วย

3. รู้วิธีการที่จะเรียน (Know how to learn) นั่นคือ ผู้เรียนควรทราบขั้นตอนการเรียนรู้ของตนเอง รู้ว่าเขาจะไปสู่จุดที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร

4. มีบุคลิกภาพเชิงบวก มีแรงจูงใจ และการเรียนแบบร่วมมือกับเพื่อนหรือบุคคลอื่น ตลอดจนการให้ข้อมูล (ปฐมนิเทศ) ในเชิงบวกเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการเรียน (Charismatic organizational player)

5. มีระบบการเรียนและการประยุกต์การเรียนและมีการชื่นชมและสนุกสนานกับกระบวนการเรียน (Responsible consumption)

6. มีการเรียนจากข้อผิดพลาดและความสำเร็จ การประเมินตนเองและความเข้าใจถึงศักยภาพของตน (Feedback and reflection)

7. มีความพยายามในการหาวิธีการใหม่ๆ ในการหาคำตอบการประยุกต์ความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้กับสถานการณ์ของแต่ละบุคคล การหาโอกาสในการพัฒนาและค้นหาข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา (Seeking and applying)

8. มีการชี้แนะ การอภิปรายในห้องเรียน การแสดงความคิดเห็นส่วนตัวและการพยายามมีความเห็นที่แตกต่างไปจากผู้สอน (Assertive learning behavior)

9. มีการรวบรวมข้อมูลจากการได้ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและมีวิธีการนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ (Information gathering)

สมคิด อิศระวัฒน์ (2541) ได้สรุปคุณลักษณะของคนซึ่งเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองว่ามีลักษณะดังนี้คือ

1. เรียนด้วยความสนใจใคร่รู้ ด้วยความสมัครใจโดยไม่มีใครบังคับ

2. รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถบอกสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ ทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียนรู้ สามารถกำหนดเป้าหมาย วิธีการรวบรวมข้อมูลและการ ประเมินผลตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่และบทบาทในการเป็นผู้เรียนที่ดี

3. รู้วิธีเรียนและขั้นตอนการเรียนรู้ของตนเอง

รัชนีพร ยันตะบุศย์ (2546) ได้สรุปคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ดังนี้

1. คุณลักษณะภายในตนเอง ได้แก่ความเชื่อมั่นในตนเอง วิธีการเรียนรู้ การประเมิน การเรียนรู้ของตนเอง ทักษะในการเรียนรู้และการแก้ปัญหา ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

2. คุณลักษณะภายนอกตนเองได้แก่ การวางแผนการเรียน ความยืดหยุ่นในการ เรียนรู้การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น และการเปิดใจรับโอกาสต่อการเรียนรู้

3. ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง

Taylor (1995) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองว่าเป็นกระบวนการ เรียนรู้โดยตรงที่ผู้เรียนพยายามทำกิจกรรมใหม่ๆอย่างหลากหลาย โดยไม่ย่อท้อต่อปัญหา โดยถือว่า ปัญหา คือ ความท้าทายและสนุกที่จะเรียน การเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองทำให้ผู้เรียนมีความ กระตือรือร้น ความเพียรพยายาม และมีวินัยในการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสร้างความมั่นใจและความ รอบรู้ให้เกิดในตัวผู้เรียนอีกด้วย

รุ่ง แก้วแดง (2541) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนรู้ด้วยชี้นำตนเองว่า ทำให้ผู้เรียนมี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้ดังนี้

1. มีความคิดริเริ่มในการวินิจฉัยและประเมินความต้องการการเรียนรู้ของตนเองโดย ได้รับการช่วยจากบุคคลอื่นหรือไม่ก็ได้

2. สามารถเลือกแหล่งข้อมูลเพื่อช่วยในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมรู้จักพัฒนา เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ ด้วยวิธีการค้นหาคำตอบและให้เหตุผล รู้จักถามเหตุผลของ การมีกฎระเบียบ กระบวนการ หลักการและข้อสมมติฐานที่ยอมรับได้โดยปริยาย

3. สามารถปฏิเสธหรือเห็นด้วย หรือปฏิบัติตามในสิ่งที่ผู้อื่นต้องการได้ ด้วย การ ตัดสินใจของตนเอง

4. สามารถเลือกแปลความหมายและเลือกวิธีการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับ แนวความคิดและวัตถุประสงค์ของตนเองได้อย่างมีเหตุผล

5. สามารถทบทวนกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องในฐานะที่เป็นพัฒนาการทาง ความรู้และสังคม ตลอดจนสามารถปรับวิธีการเรียนรู้ของตนเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้

6. สามารถกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และวางแผนอย่างอิสระโดยปราศจากความกดดันจากผู้อื่น
7. สามารถพัฒนาความเข้าใจจนสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้
8. สามารถสร้างกรอบแนวคิดได้ชัดเจน อิสระ และพร้อมที่จะเปลี่ยนกรอบแนวคิดเมื่อมีเหตุผล
9. สามารถแสวงความรู้ด้วยความกระตือรือร้นอย่างสม่ำเสมอ โดยไม่ต้องเสริมแรงหรือรางวัลจากผู้อื่น
10. สามารถระบุค่านิยมส่วนตัวและความสนใจของตนเอง
11. สามารถยอมรับความคิดเห็นที่ถูกต้องและเผชิญกับอุปสรรค รวมทั้งข้อวิจารณ์เป้าหมายของตนโดยปราศจากโทสะ
12. สามารถประเมินข้อบกพร่องและข้อจำกัดของตนเองในฐานะผู้เรียนได้
13. รู้จักพัฒนาเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองด้วยการค้นหาคำตอบและให้เหตุผล
14. รู้จักถามเหตุผลของการมีกฎระเบียบ กระบวนการ หลักการ และข้อสมมติฐานที่ยอมรับได้โดยปริยาย

4. รูปแบบการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง

Griffin (1983) ได้สรุปรูปแบบของการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองไว้ 5 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนรู้การใช้สัญญาการเรียนรู้ (Learning contract) เป็นเครื่องมือในการเรียนด้วยตนเอง ตามแนวคิดการเรียนรู้เป็นกลุ่มของโนลล์ (The Knowles group learning stream)
2. รูปแบบการใช้โครงการเรียนรู้ (Learning project) เป็นตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบนำตนเองตามแนวคิดโครงการเรียนแบบผู้ใหญ่ของทัฟ (The Tough adult learning project stream)
3. รูปแบบการใช้บทเรียนสำเร็จรูป (Individualized program instruction) ตามแนวคิดของสกินเนอร์ (Skinner) แต่เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการนำของครู
4. รูปแบบที่ไม่ใช่การจัดการเรียนการสอนทั่วไป (Non-traditional institutional) ได้แก่กลุ่มผู้เรียนที่เรียนโดยสมัครใจหวังที่ได้ความรู้ เช่น การศึกษาที่จัดขึ้นสำหรับบุคคลภายนอกให้ได้รับประกาศนียบัตร เป็นต้น
5. รูปแบบการเรียนรู้ประสบการณ์ชีวิต (Experiential learning)

Boud (1982) ได้สรุปรูปแบบการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองไว้ว่ามี 5 รูปแบบดังนี้

1. การเรียนแบบใช้สัญญาการเรียนรู้ (Learning contract) การเรียนแบบนี้ผู้เรียนวางแผนโดยเขียนสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งวิธีการวัดประเมินผลซึ่งจะมีการตรวจสอบความถูกต้องของผลงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในสัญญาจากผู้ร่วมงาน

2. การเรียนแบบทำงานตัวต่อตัว (One-to-one learning) การเรียนแบบนี้ผู้เรียนทำงานเป็นคู่ ช่วยอำนวยความสะดวกซึ่งกันและกันในการทำงาน

3. การเรียนแบบวางแผนการทำงานโดยผู้เรียน (Student planned courses) การเรียนแบบนี้ นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มในการริเริ่มโครงการ และนำไปสู่การปฏิบัติ

4. การเรียนแบบมีระบบสนับสนุนจากเพื่อน (Peer support systems) การเรียนแบบนี้ผู้เรียนที่เริ่มใหม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้เรียนที่มีประสบการณ์มากกว่า

5. การเรียนแบบร่วมมือกันประเมิน (Collaborative assessment) การเรียนแบบนี้ผู้เรียนร่วมมือกันกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน และตัดสินผู้เรียนด้วยกัน

Grow (1991) ได้สรุปรูปแบบการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง (Staged self-directed learning model: SSDL) โดยมีขั้นตอน 4 ขั้น ดังนี้

1. ครูชี้นำโดยการชักจูงด้วยการบรรยาย หรือให้ลองฝึกหัด
2. ครูจูงใจให้นักเรียนสนใจโดยการบรรยาย การอภิปรายโดยครูเป็นผู้นำ ให้ตั้งเป้าหมาย และกำหนดยุทธวิธีการศึกษา
3. นักเรียนเรียนโดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน การอภิปรายกลุ่มหรือจัดสัมมนา
4. นักเรียนนำตนเองโดยครูเป็นที่ปรึกษา ทำได้โดยการลองฝึกด้วยตนเอง เช่น การฝึกงานการค้นคว้า การทำงานรายบุคคลหรืองานกลุ่ม

5. กระบวนการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง

Knowles (1975) ได้กล่าวถึง กระบวนการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ

1. สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้โดยการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้มีอิสระให้ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ให้เกียรติ และเคารพในกฎเกณฑ์ที่มีร่วมกัน
2. วางแผนร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน
3. วินิจฉัยความต้องการทางการเรียนร่วมกัน
4. กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ร่วมกัน
5. กำหนดและเลือกกลวิธีในการเรียนรู้ที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย
6. ดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้กำหนดไว้

7. ประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนและครู

Tough (1979) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง ไว้ดังนี้

1. กำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ ทักษะที่ต้องการเรียนรู้ โดยผู้เรียนพิจารณาจากข้อผิดพลาดหรือจุดอ่อนของตนเองในปัจจุบัน
2. ตัดสินใจเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการหาแหล่งวิทยาการหรืออุปกรณ์ที่ประกอบกรการเรียนรู้เพื่อใช้ในการรวบรวมความรู้และข้อเท็จจริงต่างๆ
3. เลือกสถานที่เรียนรู้ ซึ่งอาจจะเป็นสถานที่สงบๆ หรือสถานที่ที่มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก
4. วางเป้าหมายหรือกำหนดระยะเวลาการทำงานที่แน่นอน
5. กำหนดวันเวลาที่เริ่มเรียน โดยตัดสินใจว่าจะเริ่มเรียนเรื่องใด เมื่อใด
6. ตัดสินใจว่าช่วงระยะเวลาใด เนื้อหาควรก้าวไปเท่าใด
7. พยายามหามูลเหตุที่เป็นอุปสรรคที่จะทำให้การเรียนรู้ไม่ประสบความสำเร็จ หรือหาขั้นตอนส่วนที่ทำให้กระบวนการเรียนรู้ในปัจจุบันไม่มีประสิทธิภาพ
8. หาเวลาสำหรับการเรียนรู้ ขั้นตอนนี้จะเกี่ยวข้องกับการลดเวลา หรือจัดเวลาให้เหมาะสมกับการทำงาน กิจกรรมในครอบครัวหรือการพักผ่อน
9. คำนวณความก้าวหน้าของตนในด้านการเรียนรู้หรือทักษะที่ต้องการ
10. การเข้าถึงแหล่งวิทยาการที่เหมาะสม หรืออุปกรณ์ที่เหมาะสม อาทิ หนังสือห้องสมุดตลอดจนการเข้าพบบุคคลสำคัญที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้
11. การสะสมหรือหาเงินที่จำเป็นสำหรับประโยชน์ในการหาแหล่งวิทยาการ การซื้อหนังสือการเข้าอุปกรณ์บางอย่าง ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการศึกษา
12. เตรียมสถานที่หรือตัดแปลงห้องเรียนที่เหมาะสมสำหรับการเรียน โดยคำนึงถึงความร้อนหนาว อากาศถ่ายเทและแสงสว่าง
13. เพิ่มขั้นตอนที่จะเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ ผู้เรียนอาจหาวิธีเพิ่มแรงจูงใจเพื่อที่จะเพิ่มความก้าวหน้าในการเรียน หรือเพิ่มความพอใจ พยายามเน้นความสำคัญของการเรียนซึ่งสิ่งที่จะทำได้ได้แก่ หาสาเหตุของการขาดแรงจูงใจ เพิ่มความสุข ความยินดีและความสนใจในกิจกรรมการเรียนรู้เอาชนะความผิดหวังหรือท้อแท้ต่าง ๆ และบอกกล่าวถึงความสำเร็จของตน

คณาพร คมสัน (2540) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน โดยดำเนินการสอนตามกระบวนการ 3 ขั้นตอนและกิจกรรมตามรูปแบบ 7 กิจกรรม ดังนี้

1. ขั้นตอนก่อนเรียน

1.1 สสำรวจความต้องการความรู้เสริมการอ่าน

1.2 วางโครงการเรียน เป็นขั้นตอนที่ครูกับนักเรียนร่วมกันกำหนดเป้าหมายในการเรียน

1.3 เตรียมความพร้อมนักเรียนเป็นขั้นตอนที่ครูเป็นผู้ดำเนินการเป็นหลักโดยให้ความรู้กับนักเรียนเกี่ยวกับขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง เอกสารที่นำมาประกอบการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง และประเมินความเข้าใจของนักเรียนเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองได้

2. ขั้นตอนการเรียนตามรูปแบบ เป็นขั้นตอนที่เรียนหลังจากผ่านขั้นเตรียมความพร้อมแล้วซึ่งในแต่ละคาบเรียนนักเรียนจะดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบ ได้แก่ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่พอใจ การวินิจฉัยความต้องการทางการอ่าน กำหนดเป้าหมายการอ่าน การวางแผนกิจกรรมที่นักเรียนร่วมกันคิด กำหนดกิจกรรมที่ต้องทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ปฏิบัติตามแผน ประเมินผลการปฏิบัติและการอภิปรายเกี่ยวกับวิธีการที่นักเรียนปฏิบัติและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พร้อมทั้งรับความรู้เสริมการอ่านเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการอ่าน

3. ขั้นตอนการประเมินผลการเรียนเป็นขั้นตอนที่ดำเนินการเกี่ยวกับการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยครอบคลุมการวัดทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและวัดผลภายหลังเรียน

6. การจัดการเรียนการสอนแบบชี้นำตนเองบนเว็บ

พยอม คุ้มฉาย (2545) ได้กล่าวถึง หลักการทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ดังนี้

1. คำนึงถึงความสำคัญของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความสามารถในการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ เจตคติ เป็นต้น ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความสามารถในการเรียนรู้และวิธีการเรียนรู้ (Learning styles) โดยการจัดการเรียนการสอน เนื้อหา และสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้รายบุคคล รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำประสบการณ์ของตนมาใช้ในการเรียนรู้ด้วย

2. จัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเรียน การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมกันรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทตั้งแต่การวางแผน กำหนดเป้าหมายการเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง หรือกลุ่มของผู้เรียน การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน การเลือกวิธีการเรียนรู้ การใช้แหล่งข้อมูลความรู้จนถึงการประเมินผลการเรียนของตน

3. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนจะต้องได้รับการฝึกให้มีทักษะ และยุทธศาสตร์การเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การบันทึกข้อความ การจัดประเภทหมวดหมู่การสังเกต

การแสวงหาและใช้แหล่งความรู้ เทคโนโลยีและสื่อที่สนับสนุนการเรียนรู้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ในการตัดสินใจแก้ปัญหา กำหนดแนวทางการเรียนรู้และเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง

4. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การเรียนรู้ด้วยตนเองไม่ได้หมายความว่า ผู้เรียนจะเรียนเพียงคนเดียวโดยไม่มีชั้นเรียนหรือเพื่อนเรียน ยกเว้นเมื่อผู้เรียนเลือกเรียนโดยโครงการเอกัตศึกษา (Individual project) แต่โดยทั่วไปแล้วการเรียนรู้ด้วยตนเองผู้เรียนจะทำงานร่วมกับเพื่อน ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาทักษะการเรียนรู้ซึ่งกันและกันให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานเป็นทีม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกับเพื่อนเรียนที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะ อายุ แตกต่างกันเพื่อสามารถเรียนรู้จากผู้อื่นและรู้จักแบ่งความรับผิดชอบในกระบวนการเรียนการสอน

7. การจัดการเรียนสอนที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง

1. การจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าหาความรู้โดยผู้สอนตั้งคำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการทางความคิดหาเหตุผลจนค้นพบความรู้หรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องด้วยตนเอง สรุปเป็นหลักการ กฎเกณฑ์หรือวิธีการในการแก้ปัญหาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการควบคุม ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมในสภาพการณ์ต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง (ยุพดี นาคพิระยุพธ, 2522 อ้างอิงใน สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2545)

ประเภทของการสอนแบบสืบสวนสอบสวน

1. Passive inquiry ผู้สอนจะเป็นผู้ตั้งคำถามนำ 90% ผู้เรียนถาม 10% การสอนประเภทนี้ เหมาะสำหรับการเริ่มสอนแบบสืบสวนเป็นครั้งแรก

2. Combined inquiry ทั้งผู้สอนและผู้เรียนจะเป็นผู้ถาม คือ ผู้สอนถาม 50% และผู้เรียน 50%

3. Active inquiry ผู้เรียนจะเป็นผู้ถามและตอบเป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนมีหน้าที่แนะแนวหรือเน้นจุดสำคัญที่ผู้เรียนมองข้ามโดยไม่ได้อธิบายอย่างเพียงพอ ผู้สอนตั้งคำถามเพียง 10% ผู้เรียนจะตั้งคำถาม 90%

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

1. ขั้นของการให้แนวคิด (Concept) ซึ่งได้แก่ การเตรียมความพร้อมทางการเรียนให้กับผู้เรียน โดยการดึงเอาความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะสอนให้มาสัมพันธ์กัน รวมทั้งการปูพื้นฐานความรู้ใหม่ที่เป็นจำเป็นสำหรับการเรียนรู้เนื้อหาสาระใหม่ให้กับผู้เรียนและเป็นการจูงใจให้พร้อมที่จะเรียน

2. ขั้นตอนของการสังเกตสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในขั้นนี้จะสร้างสถานการณ์ที่เป็นปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนได้สังเกตและวิเคราะห์องค์ประกอบและธรรมชาติของปัญหาอย่างละเอียด การเรียนรู้ที่สำคัญในขั้นนี้ก็คือการเรียนรู้สังเกตลักษณะร่วมของสถานการณ์ (ความหมายสรุปรวม) ขององค์ประกอบต่างๆ ในสถานการณ์ที่เป็นปัญหา

3. ขั้นตอนของการอธิบายปัญหาข้อใจ โดยอาศัยความสามารถในการหาเหตุผลมาอธิบายถึงสาเหตุของปัญหาส่วนมากการอธิบายมักจะอยู่ในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างเหตุกับผลแบบฟังก์ชัน ขั้นนี้เป็นจุดเริ่มต้นของความสามารถในการสร้างทฤษฎีขึ้นมาสำหรับอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ การเรียนรู้ที่สำคัญในขั้นนี้คือ การเรียนรู้หลักว่า เมื่อผลปรากฏออกมาในรูปของปัญหาอย่างนี้ อะไรควรจะเป็นเหตุหรือสาเหตุของการเกิดผลอันนั้น

4. ขั้นของการทำนายผล เมื่อเราแปรเหตุเป็นขั้นของการตั้งสมมติฐานเพื่อจะทดสอบดูว่า คำอธิบายในขั้นที่ 3 นั้นถูกต้องมากน้อยเพียงไรนอกจากนี้ยังเป็นการคาดคะเนผลของสาเหตุต่างๆ ทั้งที่เพื่อฝึกให้ผู้เรียนคิดอย่างรอบคอบแบบคิดหน้าคิดหลังเสียก่อนแล้วจึงลงมือปฏิบัติการเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาโดยนำหลักการที่เรียนรู้ก่อนขั้นที่ 3 มาใช้

5. ขั้นของการควบคุมและสร้างสรรค์ทั้งสิ่งแวดล้อมภายนอกและสิ่งแวดล้อมภายใน เป็นขั้นที่นำผลของการแก้ปัญหาไปปฏิบัติใช้ในชีวิตจริง เพื่อให้เกิดการควบคุมสิ่งแวดล้อมภายใน (ทางจิตใจ) ขั้นนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฉะนั้นการเรียนรู้ที่สำคัญในขั้นนี้ คือการเรียนรู้วิธีสร้างสรรค์

2. การจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา คือ กระบวนการที่ผู้สอนเน้นให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหา อย่างเป็นกระบวนการ มีขั้นตอน มีเหตุผลด้วยตนเอง โดยเริ่มตั้งแต่มีการกำหนดปัญหา วางแผนแก้ปัญหาตั้งสมมติฐาน เก็บรวบรวมข้อมูล พิสูจน์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2546)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

ขั้นเตรียม

1. ผู้สอนศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้เนื้อหาสาระและจุดประสงค์อย่างละเอียด

2. ผู้สอนวางแผนกำหนดกิจกรรมเป็นขั้นตอนตามลำดับ

ขั้นการเรียนรู้

1. ขั้นกำหนดปัญหา ผู้สอนให้ผู้เรียนมองเห็นและเข้าใจปัญหา รวมทั้งการกำหนดขอบเขตของปัญหา ซึ่งผู้สอนอาจใช้เทคนิควิธีต่างๆ เช่น การเล่าเรื่อง การสร้างสถานการณ์จำลอง เป็นต้น

2. ขั้นวางแผนแก้ปัญหา ขั้นตอนนี้จะเป็นการคิดหาวิธีวางแผนเพื่อแก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูลจากปัญหาที่ได้วิเคราะห์ไว้กับข้อมูลและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหานี้และนำมาใช้ประกอบการวางแผนแก้ปัญหาในกรณีที่ปัญหาต้องตรวจสอบโดยการทดลองขั้นตอนนี้ก็จะเป็นการวางแผน การทดลอง ซึ่งประกอบด้วย การตั้งสมมติฐาน กำหนดวิธีทดลองหรือตรวจสอบและอาจรวมทั้งแนวทางในการประเมินผลการแก้ปัญหา

3. ขั้นตั้งสมมติฐาน เป็นขั้นคาดคะเนคำตอบของปัญหา โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ช่วยในการคาดคะเนปัญหานั้นน่าจะมีสาเหตุมาจากอะไรหรือวิธีการแก้ปัญหานั้นน่าจะแก้ไขได้โดยวิธีใดบ้าง ซึ่งควรจะตั้งสมมติฐานไว้หลายๆ อย่าง

4. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่างๆ เช่น ค้นคว้าจากตำราเอกสารต่างๆ สัมภาษณ์ผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญหรือทำการทดลอง แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ โดยอาจใช้วิธีการจดบันทึกข้อมูลหรือวิธีอื่นๆ ตามความเหมาะสมเพื่อจะนำข้อมูลมาทดสอบสมมติฐานในขั้นต่อไป

5. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน เป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมได้นั้นมาวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่

6. ขั้นสรุปผล ผู้เรียนประเมินผลวิธีการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจเลือกวิธีการที่ได้ผลดีที่สุดในการแก้ปัญหา หรือเป็นลักษณะการสรุปลงไปว่าเชื่อสมมติฐานใดนั่นเอง โดยอาจสรุปในรูปของหลักการที่จะนำไปอธิบายเป็นคำตอบ หรือเป็นวิธีแก้ของปัญหาที่กำหนดไว้ ตลอดจนการนำเสนอความรู้ไปใช้

ขั้นประเมินผล

ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ที่หลากหลาย นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนต่อไป

Reeve (1996) ได้พบว่าการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบซึ่่นำตนเองนั้น มีผลทางบวกต่อนักเรียนดังนี้

1. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. มีการรับรู้ความสามารถในการเรียนและสังคมมากขึ้น
3. เห็นคุณค่าในตนเองและนับถือตนเองสูงขึ้น
4. ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องแนวคิด
5. มีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น
6. มีความชอบในการทำหาย
7. มีแนวโน้มทางด้านอารมณ์ไปในทางบวกมากขึ้น
8. มีความคงทนและการเข้าชั้นเรียนเพิ่มขึ้น

3. การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นกระบวนการที่การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถของตนเองซึ่งอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หรือกระบวนการอื่นๆที่เป็นระบบ ไปใช้ในการศึกษาคำตอบในเรื่องนั้นๆภายใต้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือจากผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญเริ่มตั้งแต่การเลือกเรื่องหรือหัวข้อที่จะศึกษา การวางแผน การดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนดตลอดจนการนำเสนอผลงาน ซึ่งในการจัดทำโครงงานนั้นสามารถทำได้ทุกระดับชั้น อาจจะเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม จะกระทำในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียนก็ได้ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานนี้สามารถแบ่งตามลักษณะกิจกรรมได้เป็น 4 ประเภท (สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ, 2550) คือ

1. โครงงานประเภทสำรวจเป็นการสำรวจและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาทำให้เป็นระเบียบเป็นหมวดหมู่ สื่อความหมาย แล้วนำเสนอในรูปแบบต่างๆ เช่น ตาราง กราฟ แผนภูมิ และคำอธิบายประกอบเพื่อให้เห็นลักษณะหรือความสัมพันธ์ในเรื่องที่ศึกษาชัดเจนยิ่งขึ้น

2. โครงงานประเภททดลอง เป็นการศึกษาเพื่อหาคำตอบของปัญหา โดยมีการออกแบบการทดลอง เพื่อศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อตัวแปรที่ต้องการศึกษา โดยขั้นตอนทั่วไปการดำเนินงานจะประกอบด้วยการกำหนดปัญหา ตั้งสมมุติฐาน ออกแบบการทดลอง รวบรวมข้อมูล แปรผลและสรุปผลการทดลอง

3. โครงงานประเภทสิ่งประดิษฐ์ เป็นการประยุกต์ทฤษฎีหรือหลักการทางวิทยาศาสตร์หรือด้านอื่นๆ มาสร้างหรือประดิษฐ์เป็นของเล่น เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ ซึ่งอาจจะเป็นการปรับปรุงของที่มีอยู่เดิมหรือสร้างขึ้นใหม่ก็ได้

4. โครงงานประเภทสร้างทฤษฎี เป็นการนำเสนอทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดใหม่ๆ ซึ่งแตกต่างจากแนวคิดของผู้อื่น จุดสำคัญอยู่ที่ผู้ทำโครงงานจะต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้นๆ เป็นอย่างดี โดยทั่วไปมักจะเป็นโครงงานทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์

ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้

1. ประวัติความเป็นมา

วัดราษฎร์บูรณะ (วัดข้างใต้) ซึ่งมีพระครูอนุกุลปริยัติกิจ อดีตเจ้าอาวาสวัดข้างใต้ได้เปิดสอนปริยัติธรรมแก่พระภิกษุและสามเณรอยู่ก่อนแล้ว จึงมีความคิดที่จะเปิดสอนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ให้แก่นักเรียนและเยาวชนในพื้นที่ควบคู่กันไปด้วยกับการสอนบาลี โดยเริ่มเปิดดำเนินการสอนเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2523 โดยได้ใช้อาคารเรียนในโรงเรียนสมเด็จพระหลวงพ่อดาววัดข้างใต้ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาทำเป็นสถานที่ทำการเรียนการสอน และได้ใช้ชื่อว่า โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์สมเด็จพระหลวงพ่อดาว วัดข้างใต้ ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2523 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น

โรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์วัดช้างให้ และในปี พ.ศ. 2524 ได้ย้ายสถานที่ไปทำการเรียนการสอนที่อาคารเรียนของโรงเรียนราชมนีรังสฤษฎ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ติดถนนใหญ่ ต่อมาในปี พ.ศ. 2533 ทางวัดได้ทำการสร้างอาคารเรียนขึ้นเป็นตึก 4 ชั้น ภายในวัดเพื่อเป็นที่เล่าเรียนพระปริยัติธรรมทั้งแผนกธรรมและบาลีแก่พระภิกษุสามเณร ดังนั้นจึงได้ทำการย้ายการเรียนการสอนของโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์มายังอาคารนี้ด้วยและได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวัดอาทิตย์วัดช้างให้ ใช้อักษรย่อว่า ศพอ. วช จดทะเบียนภายใต้การอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวัดอาทิตย์วัดช้างให้ ตั้งอยู่ที่ วัดราษฎร์บูรณะ (ช้างให้) ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี 94180

2. นโยบายของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวัดอาทิตย์วัดช้างให้

ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวัดอาทิตย์วัดช้างให้ เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนโดยไม่เก็บค่าบำรุงการศึกษาใดๆ โดยสอนเป็นวิทยาทาน ด้านการเรียนการสอนเน้นหนักไปทางภาคปฏิบัติ ยึดหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นแกน

3. วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

1. เพื่อให้นักเรียนและเยาวชนมีความรู้ศาสนาธรรมและรู้จักพระพุทธศาสนาตามสมควรแก่วัยตนเอง
2. เพื่อเสริมความรู้ และปลูกฝัง ศีลธรรม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงามของไทยแก่เด็กและเยาวชน
3. เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมแห่งพระพุทธศาสนา
4. เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ รู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม
5. เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้มีความรู้ทางพระพุทธศาสนาภาคภาษาอังกฤษ
6. เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา

4. งบประมาณของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวัดอาทิตย์วัดช้างให้

ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวัดอาทิตย์วัดช้างให้เป็นสถานที่เปิดให้การศึกษาอบรมศีลธรรมทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติแก่เด็กและเยาวชนเป็นวิทยาทาน ธรรมทาน

1. รายรับ

1. เงินอุดหนุนจากมูลนิธิสมเด็จพระหลวงพ่อดาววัดช้างให้

2. ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเพื่อบำรุงกิจการของโรงเรียนตามแต่กำลังศรัทธา

2. รายจ่าย

1. ใช้จ่ายเพื่อจัดพิมพ์แบบเรียนและเอกสารอื่น ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน
2. ใช้จ่ายเกี่ยวกับกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนประจำเดือนและประจำปีการศึกษานั้นๆ
3. ใช้จ่ายเป็นค่าภัตตาหารเช้าและเพลพระอาจารย์
4. ใช้จ่ายค่าจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอน
5. ใช้จ่ายค่ารถรับส่งนักเรียน
6. ใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดทั่วไป

5. โครงสร้างหลักสูตรการเรียนการสอน

วิชาที่สอนเป็นหลักมี 3 วิชา คือ

1. วิชาธรรมรวมทั้งวาทีศีลธรรม ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และปรัชญาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา
  2. วิชาประวัติพระพุทธศาสนา
  3. วิชาธรรมภาคภาษาอังกฤษ
- นอกจากวิชาที่สอนเป็นหลักเหล่านี้แล้ว ยังมีวิชาที่สอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ คือ วิชาศาสนพิธี วิชามารยาทไทย วิชาจริยศึกษา

6. การจัดระดับชั้นเรียน

ในการจัดชั้นเรียน ทางศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ได้แบ่งชั้นเรียนออกเป็น 3 ระดับ คือ ชั้นเตรียม (ป.3) ชั้นต้น 1-2-3 (ป.4-6) และชั้นกลาง 1-2-3 (ม.1-3)

นอกจากนี้ยังเปิดสอนอบรมวิชาธรรมศึกษาแก่นักเรียนและประชาชนทั่วไป ปรากฏว่ามีผู้ศึกษาได้สำเร็จการศึกษาระดับชั้น เอก โท และตรี เพิ่มขึ้นตามลำดับ

7. เวลาเรียน

เรียนเฉพาะวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 8.00 น. -11.50 น. ชั่วโมงเรียนละ 50 นาที วันละ 4 ชั่วโมง แบ่งเป็น 2 ภาคการศึกษา โดยในภาคการศึกษาต้นมีการสอนธรรมศึกษาเพิ่มเติมทั้ง 3 ระดับชั้น คือ ตรี โท และเอก

8. การรับสมัครนักเรียน

ทางศูนย์จะกำหนดการรับสมัครเรียนแต่ละปีโดยปกติกำหนดรับสมัครนักเรียนใหม่เข้าศึกษาตั้งแต่เดือนเมษายน-พฤษภาคม ของทุกปี เปิดรับสมัครทุกวันเว้นวันพระ ผู้ประสงค์เข้าเรียนติดต่อยื่นใบสมัครได้ที่ที่ทะเบียนและสถิติของโรงเรียนตามวันเวลาที่รับสมัคร โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1. ผู้เรียนมีความสมัครใจในการเรียน
2. ผู้ปกครองนำมาฝาก (เฉพาะชั้น ป.1-6)
3. ผู้สมัครไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียมใดๆ
4. มีรูปถ่ายขนาด 1-2 นิ้ว จำนวน 2 รูป

ระเบียบการแต่งกายของนักเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนแต่งกายด้วยชุดนักเรียนตามระเบียบของโรงเรียนที่นักเรียนเรียนอยู่โดยปกติ

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศีล 5

1. ความหมายของศีล

กรมการศาสนา (2557) ได้ให้คำแปลและความหมายของศีลไว้หลายนัยดังต่อไปนี้

1. ศีล มาจากคำว่า “สิระ” ซึ่งแปลว่า ศีระชะ หรือ ยอด เพราะผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นยอดคนนั้นแท้จริงไม่ได้อยู่ที่การมีทรัพย์สินอำนาจความรู้หรือความสามารถเหนือกว่าผู้อื่นหากแต่อยู่ที่ความบริสุทธิ์ของศีลซึ่งเป็นที่ยอมรับยกย่องของเหล่าบัณฑิตว่า ผู้มีศีลย่อมประเสริฐที่สุด
2. ศีล มาจากคำว่า “สีละ” ซึ่งแปลว่า ปกติ เพราะปกติของคนเรานั้นย่อมรักชีวิตของตนและเห็นคุณค่าชีวิตของคนอื่นเมื่อมีความรู้สึกเช่นนี้ จึงยินดีในการรักษาศีลเพราะไม่ปรารถนาจะเบียดเบียนซึ่งกันและกันการรักษาศีล จึงเป็นการนำไปสู่ความเป็นคนที่ปกติสมบูรณ์
3. ศีล มาจากคำว่า “สีตะละ” ซึ่งแปลว่า เย็น เพราะผู้ที่รักษาศีลจะมีความเย็นกายเย็นใจดุจดั่งบุคคลผู้อาบน้ำชำระกายหมดจดดีแล้วนั่งพักอยู่ ณ รมไม่ใหญ่ความสงบเยือกเย็นนี้แม้ผู้ที่อยู่ใกล้ก็จะรู้สึกปลอดภัยเย็นใจไปด้วย
4. ศีล มาจากคำว่า “สีวะ” ซึ่งแปลว่า ปลอดภัย เพราะผู้ที่รักษาศีลย่อมเป็นผู้บริสุทธิ์ไม่ว่าจะนึกถึงการกระทำของตนเรื่องใดก็ไม่มีสิ่งใดเป็นโทษไม่มีสิ่งใดเดือดร้อนกังวลใจจึงมีชีวิตที่ปลอดภัยโล่งใจและปลอดภัยจากเวรภัยทั้งหลาย

ดังนั้น ศีล จึงเป็นคุณธรรมที่ทำให้เข้าถึงความเป็นยอดคนมีความเป็นปกติเป็นผู้ที่เย็นกายเย็นใจและมีชีวิตที่ปลอดภัยอยู่เสมอ

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (2538) ทรงให้ความหมายของศีลไว้ในเบญจศีลและเบญจธรรมว่า ศีลนั้นเป็นเหมือนบรรทัดสำหรับให้คนประพฤติความดีให้คงที่

เปรียบเหมือนผู้แรกจะเขียนหนังสือต้องอาศัยเส้นบรรทัดเป็นหลักไปตามนั้น หนังสือที่เขียนจึงจะมีบรรทัดอันตรง ถ้าหากไม่ตัวหนังสือก็จะขึ้นคดลงดังงูเลื้อย เมื่อชำนาญแล้วก็จะเขียนไปได้โดยไม่ต้องมีบรรทัดฉันทใด คนแรกประพาศิตไม่ได้อะไรไว้เป็นหลัก ใจไม่มั่นคงอาจเอนเอียงลงหาทุจริต แม้เพราะโมหะครอบงำ เมื่อบำเพ็ญศีลให้บริบูรณ์จนเป็นปกติมารยาทได้แล้วจึงประพาศิตคุณธรรมอย่างอื่นก็มักยั่งยืนไม่ผันแปร

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) (2543) ได้ให้ความหมายของศีลไว้ในพจนานุกรมพุทธศาสน์ มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยว่า ศีล หมายถึง การรักษากาย วาจา ให้เรียบร้อยเป็นการรักษาปรกติตามระเบียบวินัย หรือข้อปฏิบัติในการเว้นจากความชั่ว (The five precepts of morality) เดิมเรียกว่า สิกขาบท 5 เป็นข้อปฏิบัติในการฝึกตน ใครปฏิบัติตามนี้เรียกว่า มีศีลเบื้องต้น

ความหมายของศีล 5 หรือเบญจศีล

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต, 2543) ได้ให้ความหมายของศีล 5 ไว้ว่า คำว่า เบญจ (บาลีว่า ปัญจ) แปลว่า 5 ศีลแปลว่า ปกติ คือความปกติเรียบร้อยแห่งกาย วาจา แปลรวมว่า ปกติ 5 อย่าง เป็นหลักปฏิบัติสำหรับขจัดความชั่วทางกายและทางวาจา ศีล 5 หรือเบญจศีล คือ ความประพฤติชอบทางกายและวาจา เป็นข้อปฏิบัติในการเว้นจากความชั่ว 5 ประการนี้ คือ

1. เว้นจากการปลงชีวิต เว้นจากการฆ่าการประทุษร้ายกัน
2. เว้นจากการลักขโมย โกง ละเมิดกรรมสิทธิ์ ทำลายทรัพย์สิน
3. เว้นจากการประพฤตินอกใจ การล่วงละเมิดสิ่งที่ผู้อื่นรักใคร่หวงแหน
4. เว้นจากการพูดเท็จ โกหก หลอกลวง
5. เว้นจากน้ำเมา คือสุราเมรัย และสิ่งเสพติดให้โทษอันเป็นตั้งแต่ความประมา

2. ระดับของศีล

ศีล มี 2 ระดับ ได้แก่

1. ระดับธรรม คือเป็นข้อแนะนำสั่งสอน หรือหลักความประพฤติที่แสดงและบัญญัติไปตามกฎธรรมตาแห่งความดี ความชั่ว ที่เรียกว่ากฎแห่งกรรม ผู้ทำดี ทำชั่ว รักษาศีล ละเมิดศีล ย่อมได้รับผลดีหรือผลชั่วตามเหตุปัจจัย หรือกฎแห่งกรรมนั้น

2. ระดับวินัย เป็นแบบแผนข้อบังคับที่บัญญัติ หรือกำหนดขึ้นเป็นกฎหมายสำหรับกำกับความประพฤติของสมาชิกในสังคม โดยสอดคล้องกับความมุ่งหมายของสังคม โดยเฉพาะผู้ละเมิดบทบัญญัติแห่งศีลประเภทวินัยนี้ ย่อมมีความผิดทางกฎหมายด้วย เป็นการเพิ่มจากอกุศลเจตนาที่จะได้รับตามกฎแห่งกรรมตามธรรมชาติ

ศิลปะขั้นพื้นฐานสำหรับมนุษย์ ได้แก่ ศิลปะ 5 มีสาระมุ่งไปเพื่อการไม่เบียดเบียน ซึ่งเป็นขั้นเริ่มต้นของการสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เกื้อกูลศิลปะ ต่อจากนั้นจะเป็นการเน้นการเกื้อกูลสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ส่วนตัว และการฝึกหัดขัดเกลา (กิเลส) ตนเอง การรักษาศิลปะมีเป้าหมายหลัก 2 ประการ คือ ขัดเกลากิเลสพัฒนาตนเองให้เป็นคนดี สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข และเพื่อเกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้อื่นและต่อสังคม (กรมศาสนา, 2557)

3. โทษแห่งการขาดศิลปะ

กรมศาสนา (2557) ในพระไตรปิฎก กล่าวถึงพุทธพจน์ เมื่อครั้งที่พระพุทธเจ้าตรัสเทศนาโปรดอุบาสก อุบาสิกาชาวตำบลบ้านปาฎลิกคามถึงโทษแห่งศิลปะปฏิบัติให้ได้ผล 5 ประการ กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

1. ย่อมเข้าถึงความเสื่อมแห่งโภคทรัพย์ใหญ่หลวง
2. กิตติศัพท์อันชั่วย่อมกระฉ่อนไป
3. เข้าไปหาบริษัทใดๆ เช่น ชัตติยบริษัท พราหมณบริษัท คหบดีบริษัท สมณบริษัท ย่อมไม่แก่กล้ากล้าแก้อื่นเข้าไปหาบริษัทนั้นๆ
4. ย่อมเป็นผู้หลงลืมสติ
5. หลังจากตายแล้วย่อมไปเกิดในอบาย ทุกคติ วินิบาต นรก

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ได้กล่าวเรื่องโทษแห่งศิลปะปฏิบัติไว้ว่า ผู้ที่ทำความผิดศีลข้อ 1 เมื่อกำเนิดเกิดเป็นมนุษย์จะทำให้เขาเป็นคนอายุสั้นและมักถูกฆ่าตาย และย่อมเดือดร้อนในปัจจุบันต้องติดคุกติดตาราง ผู้ทำความผิดศีลข้อ 2 เมื่อเกิดเป็นมนุษย์ย่อมมีโภคทรัพย์น้อย เกิดในตระกูลยากจนทำมาหากินเท่าใดก็ไม่รวยทำให้เขาเป็นคนยากจนและถูกโกง ถูกปล้น ถูกขโมย ผู้ทำความผิดศีลข้อ 3 เมื่อกำเนิดเกิดเป็นมนุษย์ เศษผลของกรรมที่ทำไว้ทำให้เกิดการแตกแยกในครอบครัว และถูกปองร้าย บางคนเกิดมาเป็นหญิงก็ถูกทารุณกรรมถูกข่มขืน เป็นชายก็ต้องเกิดมาเป็นกะเทยให้คนเขาหยามเล่นถูกดูหมิ่นดูแคลน เป็นที่น่าอับอาย ผู้ทำความผิดศีลข้อ 4 เมื่อมาเกิดเป็นมนุษย์ ก็มีผู้มากล่าวหาใส่ร้าย ใส่ความให้เสียหาย ให้เสียทรัพย์อยู่เสมอโดนเขาใส่ความและมักได้ ฟังแต่เรื่องที่ไม่จริง โดนหลอกหลวงให้หลงเชื่อบ่อยๆ ถูกเอาเปรียบตลอดเวลา จะพูดจากับใครไม่มีคนเชื่อถือ ผู้ทำความผิดศีลข้อ 5 เกิดเป็นมนุษย์ก็จะเป็นคนสติไม่ตี เป็นบ้าใบ้ คลั่งโกลาหลหลงบ้าๆ บอๆ เสียคน เสียจิตไปอย่างน่าทุเรศ สุขภาพเสื่อม สมองเสื่อม ปัญญาเสื่อม

4. อานิสงส์หรือประโยชน์ของศิลปะ 5

กรมศาสนา (2557) พระพุทธเจ้าตรัสว่า ศิลปะสมบัติของบุคคลผู้มีศิลปะ สมบูรณ์ด้วยศิลปะ มีอานิสงส์ 5 ประการ คือ

1. บุคคลผู้มีศีล ย่อมมีโภคทรัพย์เป็นอันมาก
2. กิตติศัพท์อันดีงามของบุคคลผู้มีศีล ย่อมขจรไป
3. บุคคลผู้มีศีลจะเข้าไปยังบริษัทใด ย่อมแก่กล้าไม่เก้อเขิน
4. บุคคลผู้มีศีล ย่อมไม่หลงลืมสติในเวลาตาย
5. บุคคลผู้มีศีลหลังจากตายแล้ว ย่อมไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์

นอกจากนี้ พระพุทธองค์ยังทรงแสดงอานิสงส์ไว้ในที่หลายแห่งว่า ผู้หวังความรักใคร่ ความสรรเสริญจากบัณฑิตทั้งหลาย ควรทำศีลให้สมบูรณ์ศีลเป็นที่พึ่งของผู้ประพฤติพรหมจรรย์ใน พระพุทธศาสนา บุคคลแม้จะงมงายด้วยเครื่องประดับอันมีค่าก็ยังไม่งามเท่าบุคคลผู้มีศีลประดับกาย ใจ ผู้มีศีลย่อมดีเทียบตนเองไม่ได้ ผู้รู้ทั้งหลายใคร่ครวญแล้วย่อมสรรเสริญ เมื่อพิจารณาถึงความ ประพฤติของตนย่อมเกิดความปีติยินดีปลื้มใจทุกเมื่อ ศีลจึงเป็นรากฐานแห่งคุณความดีทั้งหลายและ กำจัดความชั่วทั้งปวง กล่าวโดยสรุป อานิสงส์ของการประพฤติศีล 5 ประมวล ได้ดังนี้

1. เป็นที่ชอใจของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย
2. เป็นผู้ไม่ทำชีวิตให้เดือดร้อนเสียหาย
3. เป็นสมาชิกที่ดีในสังคมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น
4. เป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสังคม
5. เป็นผู้มีความแก่กล้าในสังคม
6. เป็นที่เคารพยกย่องและนับถือของสังคม
7. เป็นผู้นำที่ดีในสังคม
8. เป็นผู้ไม่หลงลืมสติจนถึงวาระสุดท้าย (ไม่หลงเวลาตาย)
9. เป็นต้นเหตุให้บรรลุคุณธรรมวิเศษ มีพระโสดาบัน เป็นต้น
10. เป็นผู้ควรแก่การนับถือบูชา หลังจากสิ้นชีวิตไปแล้ว
11. เป็นผู้นอนเป็นสุขไม่ฝันร้าย

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง

อัญชลี พลอยเพชร (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีพฤติกรรมการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนองค์ประกอบรายด้าน มีพฤติกรรมการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองมาก 7 ด้าน คือ ด้าน ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านความสามารถใช้ทักษะศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา ด้านความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ด้านอัตมโนทัศน์ด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ด้านความรัก

ในการเรียน ด้านการมองอนาคตในแง่ดี ด้านการเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองน้อย 1 ด้าน คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ (2) นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีพฤติกรรมการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองบางด้านแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

รังสิมาภรณ์ หนูน้อย (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตัวเอง สำหรับนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน ผลการวิจัยพบว่า (1) แบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตัวเองสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน ประกอบด้วยข้อคำถามวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตัวเอง 6 ลักษณะ คือ ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง สมารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ มีการวางแผนการเรียนของตนเอง รู้ความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง และรู้จักแหล่งเรียนรู้ (2) แบบวัดที่สร้างมีความตรงตามเนื้อหา มีความตรงตามโครงสร้าง มีอำนาจจำแนกทุกข้อ และมีความเที่ยงทั้งฉบับ 0.895 (3) ได้เกณฑ์ปกติคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ สูง ปานกลาง และควรปรับปรุง (4) คู่มือการใช้แบบวัดที่สร้างขึ้นมีความเป็นปรนัยและคุณภาพ

ภาวนา ชาวโคกหม้อ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้โปรแกรมพัฒนาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนด้อยสัมฤทธิ์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรัชดาวิทยา ผลการวิจัยพบว่า (1) มีความแตกต่างของคะแนนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง (2) มีความแตกต่างของคะแนนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองระหว่างกลุ่มทดลองและของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง (3) มีความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง (4) มีความแตกต่างของของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง (5) กลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อโปรแกรมพัฒนาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด

สุภัทรา สันติวัฒนา (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของพนักงานโรงงานผลิตน้ำมันพืช ผลการวิจัยพบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีคะแนนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ที่ระดับปานกลาง พนักงานที่มีตำแหน่งและการศึกษาต่างกัน มีความพร้อมในการเรียนรู้ที่ต่างกัน การรับรู้ภาวะผู้นำต่างกันส่งผลให้พนักงานมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองต่างกัน การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรมีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อายุงาน การรับรู้ความสามารถของตนเองและการรับรู้การสนับสนุนขององค์กร สามารถทำนายความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้สูง โดยเรื่องการรับรู้ความสามารถตนเอง สามารถทำนายความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ดีที่สุด รองลงมาคือ การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร และอายุงานตามลำดับ อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05

วสุรัตน์ อรุณารัตระกุล (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โรงเรียนพระหฤทัย เชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับสูง 6 ด้าน คือ ด้านการเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ ด้านมโนภาพต่อตนเอง ในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ด้านความรักการเรียนรู้ ด้านการมองอนาคตในแง่ดี และด้านความสามารถใช้ทักษะการศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา สำหรับลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านความคิดริเริ่มและอิสระในการเรียนรู้ ด้านการมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเองอยู่ในระดับปานกลาง และนักเรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 5

กาญจนา จิตต์สุพร (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความรู้ความเข้าใจและทัศนคติในการปฏิบัติศิลปะ 5 ของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจศิลปะ 5 ของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความรู้ความเข้าใจที่ดีกว่านักเรียนในระดับอื่นๆ สำหรับในด้านของทัศนคติของนักเรียนทั้ง 3 ระดับที่มีต่อศิลปะ 5 อยู่ในระดับปานกลาง ในด้านของปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติศิลปะ 5 ของนักเรียนทั้ง 3 ระดับ นักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความเห็นว่าศิลปะข้อที่ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์เป็นข้อที่ปฏิบัติได้ยากกว่าศิลปะข้ออื่นๆ ในทางตรงกันข้ามกับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 ให้ความเห็นว่าศิลปะข้อที่ 4 เว้นจากการพูดเท็จเป็นข้อที่ปฏิบัติยากที่สุด เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาของนักเรียนทั้ง 3 ระดับ ให้ความไว้วางใจกับมารดาในการเป็นที่ปรึกษาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือผู้ปกครองและครู อันดับที่ 4 เป็นบิดา เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะให้ความสำคัญกับเพื่อนมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นอกจากนี้เมื่อมีการละเมิดศีลจนก่อปัญหาขึ้น นักเรียนเหล่านี้จะมีการแก้ไขไม่ปล่อยเลยไปและจะห้ามปรามเพื่อนให้ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง

พระปริญาวัฒน์ จันทร์สิงห์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องเบญจศีลและเบญจธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องเบญจศีลและเบญจธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาได้เป็นอย่างดี และควรมีการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในวิชาอื่น โดยใช้ลักษณะเด่นของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สามารถสร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียนและช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองได้เป็นอย่างดี

สว่างไสว สุ่มมาตย์ (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง เบญจศีลและเบญจธรรมระหว่าง

สอนด้วยภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์และการสอนด้วยคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการสอนด้วยภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนเรื่อง เรื่อง เบญจศีลและเบญจธรรม สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนด้วยคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.052 นักเรียนที่เรียนโดยการสอนด้วยภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์ มีคะแนนความเข้าใจตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วิชาพระพุทธศาสนา สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนด้วยคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

สุขสันต์ หาดคำ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องเบญจศีลเบญจธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบหมวกหกใบและการจัดการเรียนรู้แบบเบญจชั้นผล ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาพระพุทธศาสนาเรื่องเบญจศีล เบญจธรรม ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบหมวกหกใบกับการจัดการเรียนรู้แบบเบญจชั้น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบหมวกหกใบ กับที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเบญจชั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

พระครูปลัดสุรศักดิ์ วิริยโร (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรม ผลการวิจัยพบว่า ทรัพยากรมนุษย์ตามทฤษฎีตะวันตกมีความหมายว่ามนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญที่มีศักยภาพในการเรียนรู้ มีค่าสูงสุดในการพัฒนาองค์การ องค์การจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับทรัพยากรมนุษย์ส่วนในทางพระพุทธศาสนา หมายถึงการเป็นผู้ฝึกตนตามหลักศีลธรรม พระพุทธเจ้าทรงฝึกพระองค์เองได้อย่างประเสริฐแล้วทรงฝึกผู้อื่น ตามบุคคลผู้ฝึกตนจะสามารถตนให้เป็นคนมีคุณธรรมและศีลธรรมในการดำเนินชีวิต โดยนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ทำให้เกิดประสิทธิภาพ หลักธรรมดังกล่าว ได้แก่ เบญจศีล คือ ศีล 5 เมื่อปฏิบัติตามศีล 5 ถือว่าเป็นผู้มีศีล ส่วนคำว่าเบญจธรรมมีความหมายเดียวกับ ”กัลยาณธรรม” หมายถึง ธรรม 5 ประการ ที่ดีสะอาด เพราะกำจัดธรรมที่ไม่สะอาด คือราคะ โทสะ โมหะได้ เป็นคุณธรรมคู่กับเบญจศีล ถ้าบุคคลถือปฏิบัติศีล 5 ต้องปฏิบัติเบญจธรรมด้วย เบญจศีลเป็นข้อที่ควรจดจำ ส่วนเบญจธรรมเป็นข้อควรปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความสงบสุข สามัคคี เอื้อเฟื้อกัน นับเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ยั่งยืน

พระมหาสำราญ ญาณสวโร (พินดอน) (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาเชิงวิเคราะห์ เรื่องผลกระทบจากการล่วงละเมิดศีลข้อที่ 5 ที่มีต่อสังคมไทย ผลของการศึกษาพบว่า เพราะคนเราจะต้องอยู่ร่วมกัน หากไม่บัญญัติกติกา ระเบียบสังคม คนก็ไม่อาจพัฒนาตนไปสู่คุณธรรมที่สูงกว่าได้ คนและสัตว์เดรัจฉาน ย่อมมีการกิน การนอน การสืบพันธุ์ เสมอกันแต่สิ่งที่จะทำให้คนต่างจากสัตว์เดรัจฉานนั้นคือ ธรรม และสิ่งที่จะนำคนให้เข้าถึงธรรมได้นั้นก็คือระเบียบกฎเกณฑ์ ทางศาสนาเรียกว่าศีล ศีลเป็นข้อปฏิบัติของความเป็นคน โดยเฉพาะศีล 5 ซึ่งเป็นมนุษยธรรม ธรรมของมนุษย์ ตามหลักพระพุทธศาสนา คำสอนทั้งหมดเป็นระบบการปฏิบัติ เพราะเหตุที่คำสอนเป็นสังฆธรรม คือเกิดจากประสบการณ์จริง หรือการตรัสรู้ของพระ

พุทธเจ้าคำสอนจะให้ผลอย่างแท้จริงเฉพาะผู้ที่นำไปปฏิบัติเท่านั้น ศีลก็อยู่ในลักษณะเดียวกัน แม้ว่าจะเป็นคำสอนระดับพื้นฐาน แต่ถ้านำไปปฏิบัติอย่างถูกต้องแล้วจะมีความสัมพันธ์กับระบบอื่นๆ และพัฒนาจนถึงระดับสูงสุด

3. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนบนเว็บ

เกษศิริ การเกษ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พัฒนบทเรียนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ แบบเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาวิชาวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 การพัฒนบทเรียนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ แบบเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา ที่มีต่อความสามารถในการ แก้ปัญหา วิชาวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 อยู่ใน ระดับดีมาก ผลการประเมินคุณภาพของบทเรียน ด้านสื่อและการนำเสนอโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 อยู่ในระดับดี ผลการประเมินประสิทธิภาพของบทเรียน ปรากฏว่ามี ประสิทธิภาพโดยรวมเป็น 87.60/83.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ใช้คือ 80/80 ผลการประเมินความสามารถ ในการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้อ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ .05 และผลการประเมิน ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อบทเรียนผ่านเครือข่ายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 อยู่ในระดับพึงพอใจ มากที่สุด แสดงว่าบทเรียนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ แบบเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา สามารถนำไปใช้ ประกอบการเรียนการสอนได้

กฤษณะ จันดาอาจ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนบทเรียนบนเว็บ วิชาการวิเคราะห์และ ออกแบบระบบสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจวิทยาลัยการ อาชีพขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า (1) บทเรียนบนเว็บ วิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบมีค่าประสิทธิภาพ 84.56/81.22 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่ตั้งไว้ (2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาหลังเรียนด้วยบทเรียนบนเว็บ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 (3) ผลการ วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนบนเว็บอยู่ในระดับมากที่สุด (4) ผลการประเมิน ทักษะปฏิบัติของนักศึกษาอยู่ในระดับพอใช้

จิระพร ศิริมา (2554) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อการทบทวน วิชา คอมพิวเตอร์ เรื่องการสร้างงานฐานข้อมูลเบื้องต้นด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์ แอคเซล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อการทบทวน มีคุณภาพเนื้อหาในระดับดีมาก $\bar{X}=3.93$ และคุณภาพด้านเทคนิคการผลิตสื่ออยู่ใน ระดับดีมาก $\bar{X}=3.91$ บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 82.00/85.00 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อทบทวน หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เฉลิมเกียรติ ถีอาสนา (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อการทบทวน วิชาอิเล็กทรอนิกส์อุตสาหกรรมเรื่องเซนเซอร์และทรานสดิวเซอร์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า (1) การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการทบทวน วิชาอิเล็กทรอนิกส์อุตสาหกรรมเรื่องเซนเซอร์และทรานสดิวเซอร์ มีประสิทธิภาพ 880.27/79.22 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอิเล็กทรอนิกส์อุตสาหกรรมเรื่องเซนเซอร์และทรานสดิวเซอร์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการทบทวน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

นันทรัตน์ กลิ่นหอม (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อทบทวน เรื่องระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น ผลการวิจัยพบว่า (1) การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อทบทวน มีคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดี $\bar{X}=4.17$ และด้านเทคนิคการผลิตสื่ออยู่ในระดับดี $\bar{X}=4.30$ (2) บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อทบทวนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.40/80.48 (3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อทบทวนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทวีทรัพย์ เจือพานิช (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อทบทวนเรื่องพันธุเคมี ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า (1) บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อทบทวนเรื่องพันธุเคมี มีประสิทธิภาพ $E1/E2=65.44/65.00$ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี 1 เรื่องพันธุเคมี ของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อทบทวนเรื่องพันธุเคมี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช่างไห่ จังหวัดปัตตานี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช่างไห่ จังหวัดปัตตานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน

แบบแผนการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการวิจัยในรูปแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) (แก้ว และอังคณา สายยศ, 2538)

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัย

	T ₁	X	T ₂
เมื่อ			
T ₁	หมายถึง		การทดสอบคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน
X	หมายถึง		การดำเนินการเรียนการสอนโดยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเรื่องศีล 5
T ₂	หมายถึง		การทดสอบคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช่างไห่ จังหวัดปัตตานี

2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช่างไห่ จังหวัดปัตตานี

การพัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช่างไห่ จังหวัดปัตตานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์วัดช่างไห่ จังหวัดปัตตานี มีขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช่างไห่ จังหวัดปัตตานี

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้แนวทางและกระบวนการในพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช่างไห่ จังหวัดปัตตานี

1.3 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม ให้สอดคล้องกับขอบข่ายเนื้อหาวิชา ที่ผู้วิจัยนำมาพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช่างไห่ จังหวัดปัตตานี

1.4 นำเนื้อหาามาเขียนเป็น Storyboard

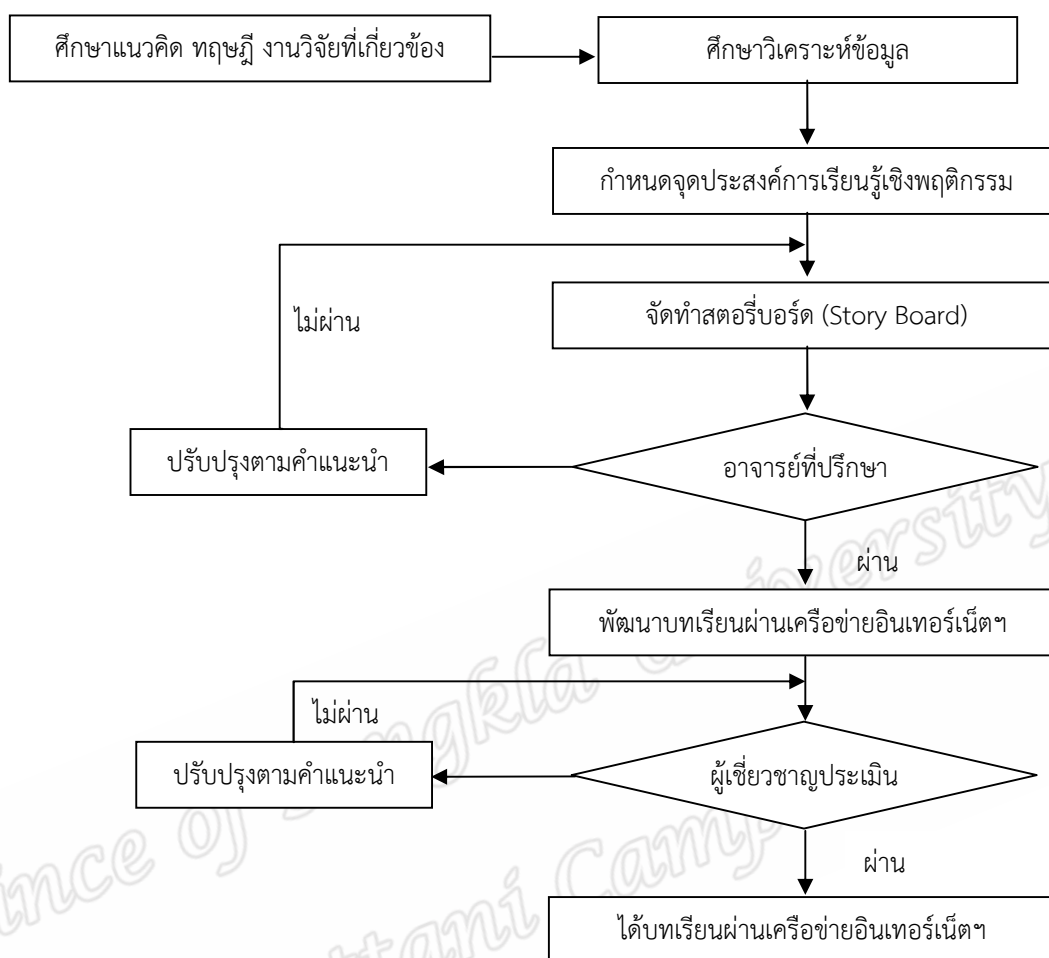
1.5 นำ Story Board เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา การใช้ภาพประกอบ การเชื่อมโยง และส่วนประกอบอื่นๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.6 พัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี

1.7 นำบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้บทเรียนมีความสมบูรณ์

1.8 นำบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการผลิตสื่อการสอนประเมินแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (rating scale) พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.9 ได้นำบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี ไปทดลองจริงกับกลุ่มเป้าหมาย

ภาพที่ 1 แผนผังขั้นตอนการพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ศิล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี

2. แบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ศิล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี

2.1 แบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ศิล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้เอาแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน ของรังสิมาภรณ์ หนูน้อย (2554) ซึ่ง

ได้ค่าความเชื่อมั่นในการทดสอบครั้งที่ 1=.936 ทดสอบครั้งที่ 2=.970 มาประยุกต์ดัดแปลงสำนวน ภาษา ตัดข้อความจาก 77 ข้อ ให้เหลือ 42 ข้อ เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา

1.2 นำแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ ความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา และนำข้อเสนอนี้มาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

1.3 นำแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง เสนอให้กับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความ กับวัตถุประสงค์ของการวัดคุณลักษณะการชี้นำตัวเอง (Item-objective congruence index: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทำการพิจารณาและให้คะแนน ในขั้นตอนดังกล่าวผู้เชี่ยวชาญได้ตัดข้อความจาก 42 ข้อ ให้เหลือ 36 ข้อ ดังนี้

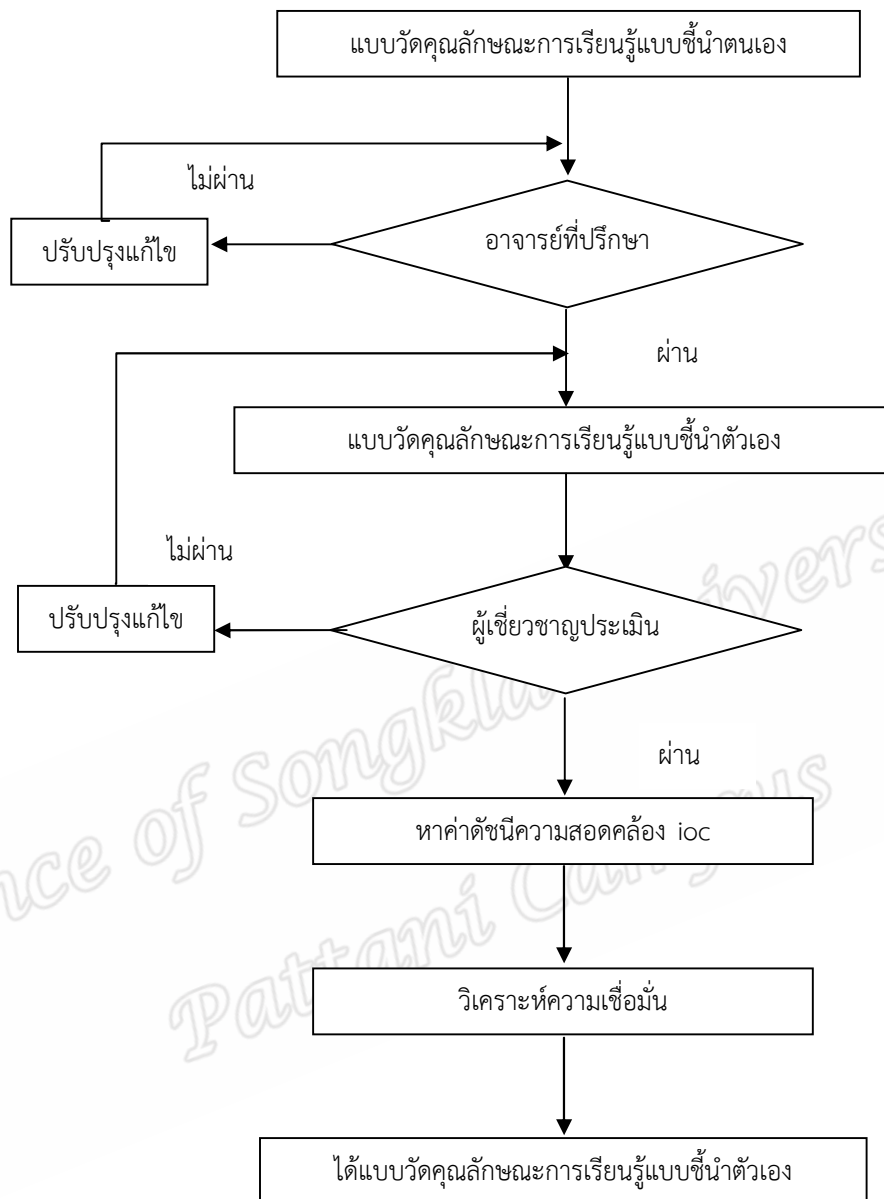
+1 หมายถึง สอดคล้องตามประเด็นกับข้อความและคุณลักษณะที่ประเมิน

0 หมายถึง ไม่แน่ใจกับข้อความและคุณลักษณะที่ประเมิน

-1 หมายถึง ไม่มีความสอดคล้องกับข้อความและคุณลักษณะที่ประเมิน

1.4 นำแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง จำนวน 36 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับ นักเรียนศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานีซึ่งไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Alpha-coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง อยู่ที่ .940

1.5 ได้แบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง พร้อมทั้งจะนำไปใช้กับนักเรียนที่ เรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการ เรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัด ช้างให้ จังหวัดปัตตานี ต่อไป

ภาพที่ 2 แผนผังการพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี

3. การพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไห้ จังหวัดปัตตานี ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ตำราต่างๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องศีล 5

1.2 วิเคราะห์เนื้อหาและกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของเนื้อหาให้ครอบคลุมกับผล
ที่คาดหวัง

1.3 ร่างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.4 นำร่างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง
เหมาะสมของเนื้อหา และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

1.5 พัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้เชิง
พฤติกรรม จำนวน 55 ข้อ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก โดยแต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

1.6 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 3 คน ตรวจสอบความถูก
ต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หาค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์เชิง
พฤติกรรม (Item-Objective congruence Index: IOC) โดยการเลือกแบบทดสอบที่มีค่าดัชนีความ
สอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543)

+1 หมายถึง สอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
ที่ประเมิน

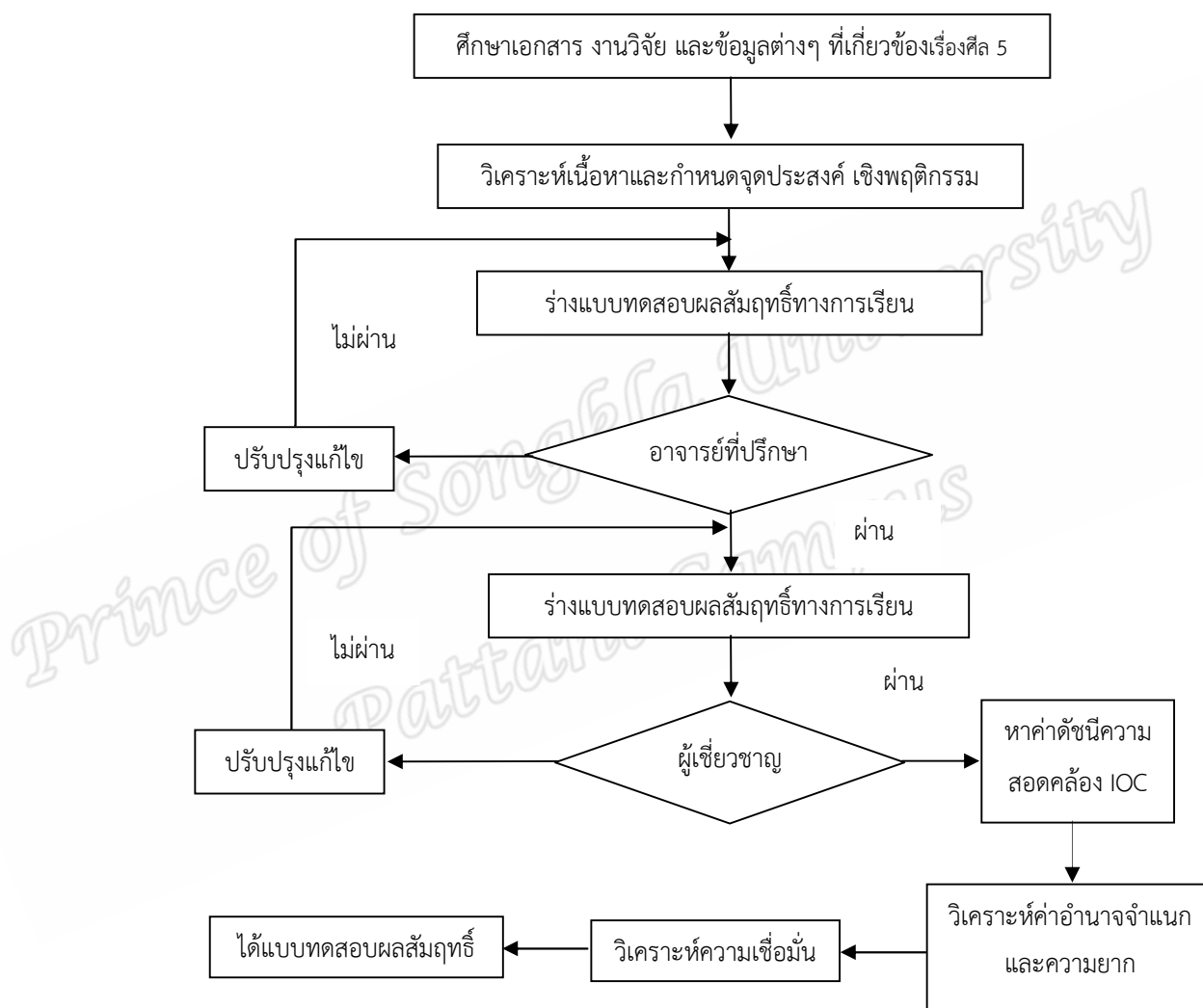
0 หมายถึง ไม่แน่ใจกับข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ประเมิน

-1 หมายถึง ไม่สอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
ที่ประเมิน

1.7 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนของศูนย์ศึกษา
พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไห้ จังหวัดปัตตานี ที่เรียนผ่านวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5
มาแล้วจำนวน 30 คน และนำข้อสอบมาตรวจให้คะแนนโดยใช้วิธีการให้คะแนน ดังนี้ คือ ให้คะแนน
1 คะแนนสำหรับข้อที่ถูก และให้คะแนน 0 คะแนนสำหรับข้อผิดหรือไม่ตอบนำผลวิเคราะห์ไปหาค่า
อำนาจจำแนก (r) และค่าความยากง่าย (p)

1.8 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ที่ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความยากง่าย (p) ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์โดยใช้สูตร KR-20 ของ (Kuder Richardson) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538) มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ .858

1.9 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ที่ผ่านขั้นตอนทั้งหมดแล้วไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายจริงต่อไป

ภาพที่ 3 แผนผังขั้นตอนการพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช่างไห จังหวัดปัตตานี

การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการทดลองบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไผ่ จังหวัดปัตตานี ได้ดำเนินการโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ไปยังผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดข้างไผ่ จังหวัดปัตตานี เพื่อขออนุญาตและความร่วมมือในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ปฐมนิเทศนักเรียนแนะนำแนวทางรวมทั้งขั้นตอนต่างๆในการใช้บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไผ่ จังหวัดปัตตานี

3. นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทำแบบวัดคุณลักษณะการชี้นำตนเองก่อนการเรียนรู้ด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไผ่ จังหวัดปัตตานี

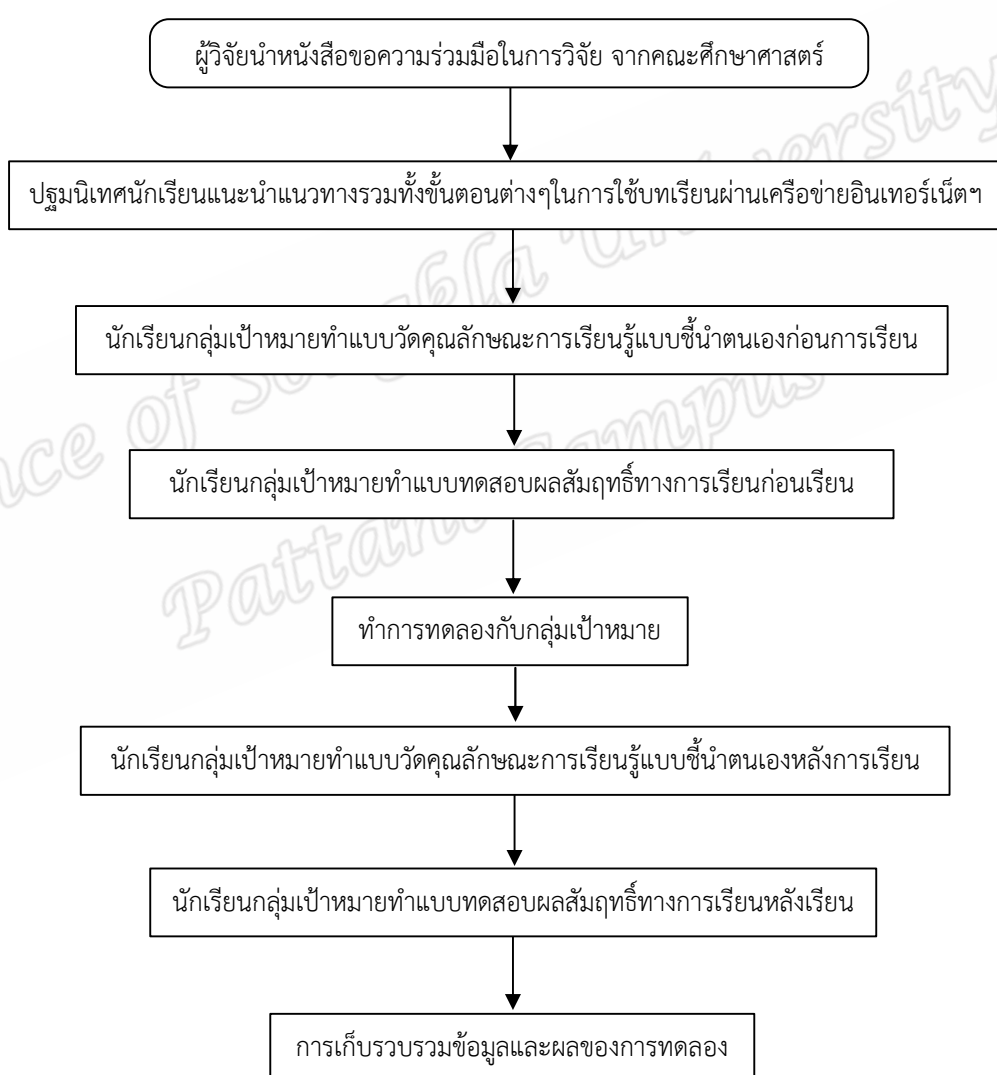
4. นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียนรู้ด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไผ่ จังหวัดปัตตานี

5. ทำการทดลองกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไผ่ จังหวัดปัตตานี จำนวน 30 คน

6. นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทำแบบวัดคุณลักษณะการชี้นำตนเองหลังการเรียนรู้ด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไผ่ จังหวัดปัตตานี

7. นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไห้ จังหวัดปัตตานี

8. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและผลของการทดลอง เพื่อนำผลของการทดลองที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ภาพที่ 4 แผนผังขั้นตอนการดำเนินการทดลองบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไห้ จังหวัดปัตตานี

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

1. ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังนี้ ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2543)

$$\bar{x} = \frac{\sum x_i}{n}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum x_i$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2543)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (x_i - \bar{x})^2}{n-1}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง
	x_i	แทน	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง
	$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	n	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

3. ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตัวเองใช้สูตร IOC (Index of Item – objective congruence) ของ Rowinelli and Hambleton (Rowinelli and Hambleton, 1997 อ้างถึงใน ล้วน สายยศและ อังคณา สายยศ, 2543)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับ คุณลักษณะที่ต้องการวัด
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ (Cronbach) (ล้วน และอังคณา สายยศ, 2541)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	s_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
	s_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

5. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson (ล้วน และอังคณา สายยศ, 2541)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

$$S_t^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N^2}$$

เมื่อ	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	P	แทน	สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่งๆ
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่งๆ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

6. หาดัชนีความยากง่ายของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ดัชนีค่าความยากง่าย
	R	แทน	จำนวนนักเรียนที่ทำข้อสอบถูก
	N	แทน	จำนวนนักเรียนที่ทำข้อสอบทั้งหมด

7. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2543)

$$R = \frac{H-L}{N}$$

เมื่อ	R	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
	H	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก
	L	แทน	จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

8. สถิติทดสอบสมมุติฐานใช้สูตร t- test dependent ดังนี้ (ล้วน และอังคณา สายยศ ,2538)

$$t = \frac{\sum D}{\frac{\sqrt{N\sum D^2 - (\sum D)^2}}{N-1}}$$

เมื่อ	$\sum D$	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	N	แทน	จำนวนคู่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาและพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี หาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองของผู้เรียนหลังจากเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตฯ โดยสามารถที่จะสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี

ผลการพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี สามารถที่จะสรุปผล ได้ดังนี้

1. การศึกษาผลของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพสื่อการสอนบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี

ผลของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการสอน 3 ท่าน ในการประเมินคุณภาพสื่อการสอนบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี ซึ่งประเด็นในการพิจารณามี 4 ด้าน คือ 1) ส่วนนำของบทเรียน 2) ด้านการออกแบบตัวอักษร/ภาษา/ ภาพ 3) ด้านกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ 4) ด้านการเชื่อมโยงเนื้อหาภายในบทเรียน โดยทำ

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินคุณภาพสื่อการสอน แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (rating scale) พบว่า

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้ประเมินคุณภาพสื่อการสอนบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี (N=3)

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		แปลผล
		$\bar{x}$	S.D.	
1.	ส่วนนำของบทเรียน			
	1.1 การนำเข้าสู่บทเรียนสร้างความสนใจของผู้เรียน	4.00	.577	ดี
	1.2 การนำเข้าสู่บทเรียนใช้ภาพที่สร้างความสนใจของผู้เรียน	4.00	.577	ดี
	1.3 การนำเข้าสู่บทเรียนมีการใช้ตัวหนังสือที่สร้างความสนใจผู้เรียน	4.00	.577	ดี
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 1	4.00	.000	ดี
2.	ด้านการออกแบบตัวอักษร/ภาษา/ ภาพ			
	2.1 การออกแบบหน้าจอดีเหมาะสม ง่ายต่อการใช้งาน	5.00	.000	ดีมาก
	2.2 มีความสวยงาม ความน่าสนใจ	5.00	.000	ดีมาก
	2.3 ภาพหน้าจอดีมีความเหมาะสม	4.33	.577	ดี
	2.4 ภาพประกอบสามารถสื่อความหมายชัดเจนและมีความสอดคล้องกับเนื้อหา	3.67	.577	ดี
	2.5 การใช้อักษรในการสื่อความหมาย มีความชัดเจน	4.33	.577	ดี
	2.6 เลือกใช้ขนาดตัวอักษร สี และภาพ ที่ชัดเจน อ่านง่าย เหมาะสมกับผู้เรียน	4.00	.000	ดี
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 2	4.39	.316	ดี
3.	ด้านกิจกรรมปฏิสัมพันธ์			
	3.1 มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.67	.577	ดีมาก
	3.2 มีความถูกต้องของเนื้อหา	4.67	.577	ดีมาก
	3.3 มีช่องทางการติดต่อระหว่างผู้เรียนผู้สอนอย่างเหมาะสม	3.67	.577	ดี

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้ประเมินคุณภาพสื่อการสอนบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี (N=3) ต่อ

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
	3.4 มีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	3.67	.577	ดี
	เฉลี่ยรวมด้านที่ 3	4.17	.000	ดี
4.	ด้านการเชื่อมโยงเนื้อหาภายในบทเรียน			
	4.1 ความเชื่อมโยงเนื้อหาภายในบทเรียนมีความสมบูรณ์	4.33	.000	ดี
	4.2 ปุ่มต่างๆ สื่อความหมายง่ายต่อความเข้าใจ	4.67	.577	ดีมาก
	4.3 เมนูหลัก เมนูย่อยเชื่อมโยงอย่างเหมาะสม	4.67	.577	ดีมาก
	4.4 เรื่องราวหรือเนื้อหาต่างๆเชื่อมโยงอย่างเหมาะสม	3.67	.577	ดี
	4.5 ตำแหน่งปุ่มต่างๆ อยู่ในระดับเดียวกันทั้งบทเรียน	4.33	.577	ดี
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 4	4.33	.255	ดี
	ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.26	.246	ดี

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้ประเมินคุณภาพสื่อการสอนบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี พบว่าในด้านที่ 1 ส่วนนำของบทเรียน ซึ่งประกอบด้วย 1) การนำเข้าสู่บทเรียนสร้างความสนใจของผู้เรียน 2) การนำเข้าสู่บทเรียนใช้ภาพที่สร้างความสนใจของผู้เรียน 3) การนำเข้าสู่บทเรียนมีการใช้ตัวหนังสือที่สร้างความสนใจผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 1 อยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.00$, S.D.=.000) ด้านการออกแบบตัวอักษร/ภาษา/ ภาพ 1) การออกแบบหน้าจอเหมาะสม ง่ายต่อการใช้งาน 2) มีความสวยงามความน่าสนใจ 3) ภาพหน้าจอมีความเหมาะสม 4) ภาพประกอบสามารถสื่อความหมายชัดเจนและมีความสอดคล้องกับเนื้อหา 5) การใช้อักษรในการสื่อความหมาย 6) เลือกใช้ขนาดตัวอักษร สี และภาพ ที่ชัดเจน อ่านง่าย เหมาะสมกับผู้เรียน มีความชัดเจน มีค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 2 อยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.39$, S.D.=.316) ด้านกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ 1) มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 2) มีความถูกต้องของเนื้อหา 3) มีช่องทางการติดต่อระหว่างผู้เรียนผู้สอนอย่าง

เหมาะสม 4) มีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 3 อยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.17$, S.D.=.000) ด้านการเชื่อมโยงเนื้อหาภายในบทเรียน 1) ความเชื่อมโยงเนื้อหาภายในบทเรียนมีความสมบูรณ์ 2) ปุ่มต่างๆสื่อความหมายง่ายต่อความเข้าใจ 3) เมนูหลัก เมนูย่อยเชื่อมโยงอย่างเหมาะสม 4) เรื่องราวหรือเนื้อหาต่างๆเชื่อมโยงอย่างเหมาะสม 5) ตำแหน่งปุ่มต่างๆ อยู่ในระดับเดียวกันทั้งบทเรียน ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 3 อยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.33$, S.D.=.255) สรุปรวมทุกด้านแล้วค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้ประเมินคุณภาพสื่อการสอนบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี อยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.26$, S.D.=.246) ซึ่งมีคุณภาพเพียงพอและเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้

2. ผลคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง ก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี

ผลคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง ก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี มีดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง ก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี (N=30)

ที่	ประเด็นการพิจารณา	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t-test	sig
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.	ด้านประเมินการเรียนรู้ของตนเอง						
	1. ฉันสามารถเรียนรู้ตามที่วางแผนไว้ได้	3.97	.765	4.30	.750	1.624	.057
	2. ฉันสามารถบอกได้ว่าในการเรียนรู้ต้องทำอะไรบ้าง	3.63	.718	4.17	.747	2.641	.006
	3. ฉันสามารถบอกได้ว่าการเรียนในแต่ละเรื่องจะศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ใดจึงเหมาะสม	3.93	.785	4.13	.900	.881	.192

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง ก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช่างไห่ จังหวัดปัตตานี (N=30) (ต่อ)

ที่	ประเด็นการพิจารณา	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t-test	sig
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
	4. ฉันสามารถบอกจุดเด่นในการเรียนรู้ของตนเองได้	3.40	.855	4.23	.679	3.785	.000
	5. เมื่อเรียนรู้สิ่งใดแล้วฉันสามารถบอกได้ว่าได้ผลหรือไม่	3.70	.988	3.90	.960	.769	.224
	6. เมื่อมีปัญหาในการเรียนรู้ฉันจะหาทางแก้ปัญหาเหล่านั้น	3.73	.944	4.20	.714	2.249	.016
	7. ฉันมีการพัฒนาทักษะการสืบค้นความรู้ของตนเองอยู่เสมอ	3.57	.898	4.07	.691	2.140	.020
	8. ฉันสามารถรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองจนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้	3.67	.959	4.07	.828	1.884	.035
	9. ฉันมักศึกษาหาความรู้จากหลายๆแหล่ง	3.90	.885	3.87	.900	.150	.441
	10. หากฉันสนใจเรื่องใด ฉันจะหาทางเรียนรู้สิ่งนั้นด้วยตนเอง	3.40	.968	4.00	.830	2.523	.008
	11. ฉันมีการตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ของตนเอง	4.20	.714	4.40	.675	1.099	.281
	12. ฉันคิดว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสิ่งที่ฉันต้องทำด้วยตนเองตั้งแต่ต้นจนจบการเรียนรู้	4.10	.845	4.10	.923	.000	.500
	13. ฉันเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้	3.67	.922	3.97	.718	1.511	.071
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 1	3.75	.865	4.10	.793	2.557	.008
2.	ด้านสมัครใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง						
	14. เมื่อได้รับการมอบหมายงานฉันจะทำด้วยความเต็มใจ	4.10	.845	4.10	.923	1.229	.114
	15. ฉันรู้สึกตื่นเต้นเมื่อต้องเรียนรู้สิ่งใหม่	3.67	.922	3.97	.718	1.313	.099

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง ก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช่างไห่ จังหวัดปัตตานี (N=30) ต่อ

ที่	ประเด็นการพิจารณา	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t-test	sig
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	16.ฉันคิดว่าการเรียนรู้เป็นการเพิ่มความรู้ให้ตนเอง	3.93	.828	4.17	.699	.441	.331
	17.ฉันคิดว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสิ่งที่น่าสนใจ	4.17	.834	3.90	.885	.304	.381
	18.ฉันเรียนมีเป้าหมายว่าจะเรียนรู้ไปเพื่ออะไร	4.03	.890	4.13	.937	.881	.192
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 2	3.96	.862	3.98	.821	.274	.393
3.	ด้านรักการเรียนรู้						
	19.ฉันมีความสนใจและพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ	4.27	.691	4.20	.805	.348	.365
	20.ฉันมีความสุขสนุกสนานในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	3.97	.890	4.10	.885	.538	.279
	21.ฉันคิดว่าการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการพัฒนาตนเอง	4.17	.747	3.97	.809	1.000	.163
	22.ฉันคิดว่าทุกเรื่องที่ผมไม่รู้เป็นสิ่งที่น่าสนใจ	4.03	.964	3.93	.944	.423	.338
	23.หากฉันสนใจเรื่องใดนักเรียนจะตั้งใจเรียนรู้เต็มความสามารถ	3.90	.923	3.97	.964	.273	.393
	24.ฉันคิดว่าไม่มีสิ่งใดยากเกินที่ตนเองจะเรียนรู้ได้	3.97	.928	3.83	.834	.519	.304
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 3	4.05	.857	4.00	.873	.333	.370
4.	ด้านมีการวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง						
	25.ฉันรู้จะศึกษาหาความรู้จากแหล่งใด	4.10	.759	4.27	.828	.841	.203
	26.ฉันรู้ว่าจะพัฒนา ปรับปรุงข้อบกพร่องในการเรียนรู้ของตนเองอย่างไร	4.13	.819	4.20	.551	.360	.362
	27.ฉันสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้	4.13	.681	4.07	.907	.278	.391
	28.ฉันมีการวางแผนและขั้นตอนในการเรียนรู้ที่ชัดเจน	3.93	.740	3.77	.971	.694	.246

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง ก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช่างไห้ จังหวัดปัตตานี (N=30) ต่อ

ที่	ประเด็นการพิจารณา	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t-test	sig
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
	29. ฉันมีการวางแผนวิธีการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องว่าควรเรียนอย่างไร	3.93	.785	4.20	.714	1.352	.093
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 4	4.04	.756	4.10	.794	.336	.369
5.	ด้านรู้ความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง						
	30. ฉันคิดว่าในการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องมีอาจารย์คอยแนะนำในทุกๆ ครั้ง	3.70	.877	3.93	.980	1.000	.163
	31. ฉันเลือกแหล่งการเรียนรู้และวิธีการเรียนด้วยตนเอง	3.80	.805	3.67	.844	.548	.294
	32. ฉันขอคำแนะนำในการวางแผนการเรียนรู้จากอาจารย์ในบางครั้ง	4.07	.980	3.83	.913	.980	.167
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 5	3.85	.887	3.81	.794	.244	.404
6.	ด้านรู้จักแหล่งเรียนรู้						
	33. ฉันให้อาจารย์แนะนำแหล่งการเรียนรู้ในบางครั้ง	4.17	.648	4.07	.691	.532	.299
	34. ฉันเรียนรู้จากสื่อต่างๆ เช่นคอมพิวเตอร์ ทีวี วีดีโอ	3.80	.714	3.73	.944	.320	.362
	35. ฉันเลือกแหล่งการเรียนรู้จากความสะดวกในการใช้งาน	4.10	.803	4.03	.890	.273	.393
	36. ฉันรับผิดชอบที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.10	.960	3.90	.885	.828	.207
	ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 6	4.01	.781	3.93	.852	.678	.251
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.91	.840	4.02	.827	.927	.181

จากตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง ก่อนและหลังเรียนบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี ซึ่งผลการวิจัยรายด้าน พบว่า 1) คะแนนเฉลี่ยรวมด้านประเมินการเรียนรู้ของตนเอง หลังเรียน ($\bar{x}=4.10$, S.D.=.793) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x}=3.75$, S.D.=.865) อยู่ในระดับเกณฑ์ดี 2) คะแนนเฉลี่ยรวม ด้านสมัครใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง หลังเรียน ($\bar{x}=3.98$, S.D.=.821) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x}=3.96$, S.D.=.862) อยู่ในระดับเกณฑ์ดี 3) คะแนนเฉลี่ยรวม ด้านรักการเรียนรู้ หลังเรียน ($\bar{x}=4.00$, S.D.=.873) ต่ำกว่าก่อนเรียน ($\bar{x}=4.05$, S.D.=.857) เล็กน้อย แต่อยู่ในระดับเกณฑ์ดี 4) คะแนนเฉลี่ยรวม ด้านมีการวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง หลังเรียน ($\bar{x}=4.10$, S.D.=.794) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x}=4.04$, S.D.=.756) อยู่ในระดับเกณฑ์ดี 5) คะแนนเฉลี่ยรวม ด้านรู้ความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง หลังเรียน ($\bar{x}=3.81$, S.D.=.794) ต่ำกว่าก่อนเรียนเล็กน้อย ($\bar{x}=3.85$, S.D.=.887) แต่อยู่ในระดับเกณฑ์ดี 6) คะแนนเฉลี่ยรวม ด้านรู้จักแหล่งเรียนรู้ หลังเรียน ($\bar{x}=3.93$, S.D.=.852) ต่ำกว่าก่อนเรียนเล็กน้อย ($\bar{x}=4.01$, S.D.=.781) แต่อยู่ในระดับเกณฑ์ดี กล่าวโดยสรุป ผลการเปรียบเทียบแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง ก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี พบว่าค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 6 ด้านของแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง หลังเรียน ($\bar{x}=4.02$, S.D.=.827) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x}=3.91$, S.D.=.840) อยู่ในระดับเกณฑ์ดี โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่.181 ซึ่งค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่.05

ตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี (N=30)

รายการทดสอบ	N	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	30	140.87	15.00	.927	.181*
หลังเรียน	30	145.00	15.22		

*P>.05

จากตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง แสดงให้เห็นว่าผลการศึกษาคูณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองของนักเรียนก่อนและหลังเรียนบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี พบว่าคะแนนหลังเรียน ($\bar{X}=140.57$, S.D.=15.22) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}=140.87$, S.D.=15.00) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .181 ซึ่งความแตกต่างของค่าเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่.05

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี

การเก็บรวบรวมข้อมูลและผลวิเคราะห์ข้อมูลแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงผลการเปรียบเทียบแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี (N=30)

รายการทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	30	17.57	2.885	11.80	.000*
หลังเรียน	30	24.37	1.790		

*P<.05

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี

พบว่า คะแนนหลังเรียน ($\bar{x}=24.37$, S.D.=2.885)สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x}=17.57$, S.D.=1.790) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไผ่ จังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไผ่ จังหวัดปัตตานี

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองก่อนเรียนและหลังเรียนบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไผ่ จังหวัดปัตตานี

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไผ่ จังหวัดปัตตานี

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไผ่ จังหวัดปัตตานี มีคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองหลังสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ.05

2. นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างไผ่ จังหวัดปัตตานี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ.05

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี จำนวน 30 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 **ตัวแปรต้น** คือ บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี

2.2 **ตัวแปรตาม** คือ

2.2.1 คุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี

2.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี

แบบแผนการวิจัย

ใช้แบบแผนการวิจัยในรูปแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและหลังเรียน (One group pretest-posttest design) (ล้วน และอังคณา สายยศ, 2538)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี

2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี จำนวน 30 คน

การดำเนินการทดลอง

โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ปฐมนิเทศนักเรียนแนะนำแนวทางรวมทั้งขั้นตอนต่างๆ ในการใช้บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี
2. นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทำแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี ก่อนที่จะทำกิจกรรมการเรียนการสอน 8 คาบ
3. ในระหว่างการทดลอง ผู้วิจัยทำการสังเกตพร้อมตอบข้อซักถามของกลุ่มเป้าหมายจากการเข้าใช้บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี
4. เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง ให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทำแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี
5. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลสรุปผลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ ก่อนและหลังการทดลอง โดยการใช้วิเคราะห์ค่า t ใช้สถิติ t -test dependent

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองของนักเรียนก่อนและหลังเรียนบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนซึ่งมีความสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้เพื่อศึกษาผล ซึ่งจะได้อภิปรายผลการทดลองตามลำดับสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี มีคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สูงกว่าก่อนเรียน

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดข้างใต้ จังหวัดปัตตานี มีคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งผลการวิจัยรายด้าน พบว่า 1) คะแนนเฉลี่ยรวม ด้านประเมินการเรียนรู้ของตนเอง หลังเรียน ($\bar{X} = 4.10, S.D.=.793$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}=3.75, S.D.=.865$) อยู่ในระดับเกณฑ์ดี 2) คะแนนเฉลี่ยรวม ด้านสมัครใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง หลังเรียน ($\bar{X}=3.98, S.D.=.821$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} =3.96, S.D.=.862$) อยู่ในระดับเกณฑ์ดี 3) คะแนนเฉลี่ยรวม ด้านรักการเรียนรู้ หลังเรียน ($\bar{X} =4.00, S.D.= .873$) ต่ำกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}=4.05, S.D.=.857$) เล็กน้อย แต่อยู่ในระดับเกณฑ์ดี 4) คะแนนเฉลี่ยรวม ด้านมีการวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง หลังเรียน ($\bar{X}=4.10, S.D.=.794$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}=4.04, S.D.=.756$) อยู่ในระดับเกณฑ์ดี 5) คะแนนเฉลี่ยรวม ด้านรู้ความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง หลังเรียน ($\bar{X}=3.81, S.D.=.794$) ต่ำกว่าก่อน

เรียนเล็กน้อย ($\bar{X}=3.85$, S.D.=.887) แต่อยู่ในระดับเกณฑ์ดี 6) คะแนนเฉลี่ยรวม ด้านรู้จักแหล่งเรียนรู้ หลังเรียน ($\bar{X}=3.93$, S.D.=.852) ต่ำกว่าก่อนเรียนเล็กน้อย ($\bar{X}=4.01$, S.D.=.781) แต่อยู่ในระดับเกณฑ์ดี กล่าวโดยสรุป ผลการเปรียบเทียบแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง ก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี พบว่าค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 6 ด้านของแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง หลังเรียน ($\bar{X}=4.02$, S.D.=.827) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}=3.91$, S.D.=.840) อยู่ในระดับเกณฑ์ดี โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .181 ซึ่งค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แต่ผลจากการเปรียบเทียบจะเห็นว่าคะแนนก่อนและหลังเรียนในทุกด้านอยู่ในระดับเกณฑ์ดี จากการวิเคราะห์และสังเกตของผู้วิจัย 1)ด้านการประเมินการเรียนรู้ของตนเอง พบว่าผู้เรียนสามารถประเมินการเรียนรู้ของตนเองอยู่ในระดับเกณฑ์ดี สอดคล้องกับแนวคิดของ Candy (1991) and Skager (1978) ที่กล่าวไว้ว่า การรู้จักพัฒนาเกณฑ์การประเมินการเรียนรู้ของตนเองว่าสามารถเรียนได้ดีเพียงใด โดยการค้นหาคำตอบและการให้เหตุผล โดยอาจประเมินด้วยตนเองหรือขอความร่วมมือจากผู้อื่นก็ได้ 2) ด้านสมัครใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองพบว่า ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับเกณฑ์ดี สอดคล้องกับแนวคิดของสมคิด อิศระวัฒน์ (2541) ที่กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนเรียนด้วยความสนใจใคร่รู้ด้วยตนเอง ด้วยความสมัครใจโดยไม่มีใครบังคับ 3) ด้านรักการเรียนรู้ พบว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และทำสิ่งต่างๆได้ดีมีความกระตือรือร้น สนุกสนานในการเรียนรู้ อยู่ในระดับดี สอดคล้องกับแนวคิดของ Guglielmino (1997) ที่กล่าวไว้ว่า การเป็นผู้กระตือรือร้นในการเรียนรู้อยู่เสมอความชื่นชอบชื่นชมในผู้รักการเรียนรู้สิ่งใหม่ความสนุกสนานกับการแสวงหาความรู้ 4) ด้านมีการวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง พบว่า ผู้เรียนมีการวางแผนได้ดีพอสมควร เรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ อยู่ในระดับดี สอดคล้องกับแนวคิดของ Skager (1978) and Knowles (1975) ที่กล่าวไว้ว่า การวางแผนการเรียนรู้ความต้องการในการเรียนของตนเองมีความสามารถในการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการในการเรียนรู้อยู่ของตนเอง โดยเป็นจุดมุ่งหมายที่สามารถประเมินผลสำเร็จได้ 5) ด้านรู้ความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง พบว่าผู้เรียนสามารถบอกความต้องการในการเรียนรู้ เรียนไปเพื่ออะไร เป้าหมายการเรียนรู้คืออะไร อยู่ในระดับดี สอดคล้องกับแนวคิดของ สมคิด อิศระวัฒน์ (2542) ที่กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนสามารถบอกสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ ทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียนรู้ สามารถกำหนดเป้าหมาย วิธีการรวบรวมข้อมูลและการประเมินผลตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อนำที่และบทบาทในการเป็นผู้เรียนที่ดี 6) ด้านรู้จักแหล่งเรียนรู้ พบว่า ผู้เรียนสามารถเลือกหาแหล่งการเรียนรู้ ข้อมูลที่เหมาะสมกับตนเองของแต่ละคน อยู่ในระดับดี สอดคล้องกับแนวคิดของ Knowles (1975) ที่กล่าวไว้ว่า ความสามารถในการแสวงหาบุคคลและแหล่งวิทยาการที่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X}=24.37$, S.D.=1.790) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}=17.57$, S.D.=2.885) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 แสดงให้เห็นว่าบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนี้สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระปริยวาทน์ จันทรสิงห์ (2551) ที่กล่าวไว้ว่า ลักษณะเด่นของบทเรียนผ่านเครือข่าย สามารถสร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียนและช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยนี้ไปใช้

จากการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นั้น มีคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ฉะนั้นสามารถนำกระบวนการจัดการเรียนการสอนนี้ไปบูรณาการจัดการเรียนการสอนกับรายวิชาอื่นหรือผู้เรียนระดับอื่นๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองอีกด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง ในการพัฒนาและส่งเสริมคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง ในด้านอื่นๆ เช่น ด้านมีความมั่นใจในตนเอง ด้านมีความกระตือรือร้น ด้านเลือกใช้ทักษะความสามารถในการแสวงหาความรู้ ด้านผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2. ควรมีการพัฒนาและส่งเสริมคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองในทุกระดับของชั้นวัย เพราะในปัจจุบันการพัฒนาและส่งเสริมคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเองจะเป็นชั้นวัยผู้ใหญ่เสีย เป็นส่วนมาก

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บรรณานุกรม

- กาญจนา จิตต์สุพร. 2545. ศึกษาความรู้ความเข้าใจและทัศนคติในการปฏิบัติศิลปะ 5 ของนักเรียน
ในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาไทยศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กรมศาสนา. 2557. แนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ชาวประชาเป็นสุขในคำริ
ของสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช. กรุงเทพฯ:
กระทรวงวัฒนธรรม.
- กิดานันท์ มลิทอง. 2543. เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- เกษศิริ การเกษ. 2553. การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์แบบเรียนรู้โดยใช้
กรณีศึกษาที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหา วิชาวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับ
ประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิตสาขาสหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์
เทคโนโลยี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- กฤษณะศ จันดาอาจ. 2554. การพัฒนาบทเรียนบนเว็บ วิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบ
สำหรับ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี
คอมพิวเตอร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- คณาพร คมสัน. 2540. การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในการอ่านภาษาอังกฤษ
เพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จีระพร ศิริมา. 2554. การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการทบทวน วิชา
คอมพิวเตอร์ เรื่องการสร้างงานฐานของมูลเบื้องต้นด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์แอกเซล
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาวิทยาศาสตรคอมพิวเตอร์ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง.
- ใจทิพย์ ณ สงขลา. 2547. การออกแบบการเรียนการสอนบนเว็บในระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์.
กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลิมเกียรติ ถิอาสนา. 2551. การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการทบทวนวิชา
อิเล็กทรอนิกส์อุตสาหกรรมเรื่องเซนเซอร์และทรานสดิวเซอร์ สำหรับนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น.

- วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์.
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ชัยฤทธิ์ โพนีสวรรณ. 2544. การศึกษาผู้ใหญ่ : ปรัชญาตะวันตกและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัฐกร สงคราม. 2543. การออกแบบและพัฒนาวัสดุพิมพ์เพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. 2541. แนวโน้มและบทบาทของเทคโนโลยีการศึกษาในอนาคต.
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- _____. 2544. การสอนบนเว็บ (Web-based Instruction) นวัตกรรมเพื่อคุณภาพการเรียน
การสอน. วารสารศึกษาศาสตร์.
- _____. 2545. Designing e-Learning : หลักการออกแบบและการสร้างเว็บเพื่อการเรียนการ
สอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อรุณการพิมพ์.
- ทวีทรัพย์ เจือพานิช. 2553. การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อทบทวนวิชาเคมี 1
เรื่องพันธะเคมีระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง.
- นันทรัตน์ กลิ่นหอม. 2554 . การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อทบทวน เรื่องระบบ
เครือข่ายคอมพิวเตอร์ วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- นิยม แก้วทอง. 2541. ศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้โดยการนำตัวเองของนักเรียนและนักศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- น้ำมนต์ เรืองฤทธิ์. 2543. การพัฒนาบทเรียนผ่านเว็บ วิชาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและอุปกรณ์ใน
การถ่ายภาพ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต.
สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2543. วิธีทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์. 2543. สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- ปรัชญนันท์ นิลสุข. 2543. การประเมินเว็บช่วยสอน Evaluation of Web-Based Instruction.

เอกสารทางวิชาการเทคโนโลยี-ทับบั๊ว.

- พจนานา ทร์พัยสมาน. 2549. การจัดการเรียนรู้อโดยให้นักเรียนแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พยอม คุ่มฉาย. 2546. การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม.
พิษณุโลก: โรงเรียนวัดโบสถ์ศึกษา.
- พระครูปลัดสุรศักดิ์ วิริยธโร. 2555. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรม.
วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). 2543. พจนานุกรมพุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระปริญาวัฒน์ จันทรสิงห์. 2551. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วย
สอน วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องเบญจศีลและเบญจธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.
สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระมหาสว่างไสว สุ่มมาตย์. 2542. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องเบญจศีลและเบญจธรรมระหว่างการสอน
ด้วยภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์และการสอนด้วยคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระมหาสำรวย ญาณส่วโร (พินตอน). 2542. การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องผลกระทบจากการล่วง
ละเมิดศีลข้อที่ 5 ที่มีต่อสังคมไทย. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ภาวนา ชาวโคกหม้อ. 2552. ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการขึ้นนำ
ตนเอง ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนด้อยสัมฤทธิ์ระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรัชดาวิทยานครปฐมชุมชน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภาสกร เรืองรอง. 2544. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. แหล่งที่มา
<http://www.thaiwbi.com/course/ICT/index2.html>. (16 มกราคม 2557).
- มนต์ชัย เทียนทอง. 2545. การออกแบบและพัฒนาคอร์สแวร์ สำหรับบทเรียนคอมพิวเตอร์
ช่วยสอน. กรุงเทพฯ: ศูนย์ผลิตตำราเรียน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง. 2546. สารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

- ศรินครินทร์วิโรฒ.** กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รังสิมาภรณ์ หนูน้อย. 2554. **การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัชนีพร ยันตะบุศย์. 2546. **การสร้างแบบทดสอบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รุ่ง แก้วแดง. 2541. **ปฏิวัติการศึกษาไทย.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- รุจโรจน์ แก้วอุไร. 2543. **การพัฒนาระบบการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายใยแมงมุม.** วิทยานิพนธ์การศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ล้วน ล้วนยศ และอังคณา สายยศ. 2538. **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ: สุริยสาส์นการพิมพ์.
- _____. 2543. **การวัดด้านจิตพิสัย.** กรุงเทพฯ: สุริยสาส์นการพิมพ์.
- วสุรัตน์ ชูดาราทระกุล. 2543. **ได้ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โรงเรียนพระหฤทัย เชียงใหม่.** สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิชุดา รัตน์เพียร. 2542. **การเรียนการสอนผ่านเว็บ ทางเลือกใหม่ของเทคโนโลยีการศึกษาไทย.** วารสารครุศาสตร์. 27 (3): 29-35.
- ศิวะพร ภูพันธ์. 2548. **ปัจจัยที่เป็นสาเหตุและผลของความพร้อมในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. 2541. **เทคนิคการสอนแนวใหม่.** กรุงเทพฯ.
- สมคิด อิศระวัฒน์. 2541. **การเรียนรู้ด้วยตนเอง กลวิธีสู่การศึกษาเพื่อความสมดุล.** วารสารครุศาสตร์. 27 (1): 35-38
- สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. 2538. **เบญจศีลและเบญจธรรม.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- สุภาณี เส็งศรี. 2543. **การพัฒนาระบบการเรียนการสอนทางไกลในสถาบันอุดมศึกษา.** วิทยานิพนธ์คุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุขสันต์ หาดคำ. 2553. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องเบญจศีลเบญจธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ หมวกหกใบและการจัดการเรียนรู้แบบเบญจขั้นบันได. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สุภัศตรา สันติวัฒนา. 2550. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของพนักงาน โรงงานผลิตน้ำมันพืช. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา อุตสาหกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2546. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนการศึกษาต่อเนื่องสายอาชีพ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 2545. 20 วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยการนำตนเอง. กรุงเทพฯ: ดวงกมลสมัย.
- สุวิทย์ มูลคำ, อรทัย มูลคำ. 2550. 19 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- อมรรัตน์ จันทวงศ์. 2549. การเรียนรู้ด้วยตนเอง Self-directed Learning. แหล่งที่มา <http://www.gotoknow.org/posts/39420> [22 มีนาคม 2557]
- อัญชลี พลอยเพชร. 2550. การศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Berman, P., & McLaughlin, M. W. 1976. Implementation of educational innovation. The educational forum.
- Boud, D. 1982. Developing student autonomy in learning. New York : Nichols publishing company.
- Brookfield, S. 1984. Self-directed adult learning : A critical paradigm. Adult education quarterly. 35 (2): 59-71
- Camplese, C. & Camplese, K. 1998. Web-based education. Available: <http://www.higherweb.com/497/> [february /15/ 2014]
- Candy, P.C. 1991. Seft-direction for lifelong learning : A comprehensive guide to theory and practice. San francisco : Jossey bass.

- Chickering, A. W. 1964. **Dimension of Independent.** The finding of an experiment at godderd collage. Journal of higher education. 35 (1): 38-41
- Clark, G. 1996. **Glossary of CBT/WBT terms.** Available: <http://www.clark.net/pub/nractive/alt5.htm> [march 15 2014]
- Gluglielmino, L.M. 1977. **Development of Self-directed learning readiness scale.** Georgia : Gorgia university.
- Griffin, C. 1983. **Curriculum theory in adult lifelong education.** London : Croom helm.
- Grow, G. O. 1991. **Teaching learners to be self-directed.** Adult education quarterly.
- Hannum, W. 1998. **Web based instruction lessons.** Available: http://www.soe.unc.edu/edci111/8-98/index_wbi2.htm. [march 20 2014]
- Hiltz, S. 1993. **Correlates of learning in a virtual classroom.** International journal of man-machine studies.
- Hall, P. 1998. **Cities in civilization: Culture, Technology, and urban order.** London : Weidenfeld & Nicolson; New York : Pantheon books.
- Knowles, M.S. 1975. **Self-directed learning : A guide for learners and teachers.** Chicago : Follett publishing.
- Laanpere, M. 1997. **Defining web-based instruction.** Available: <http://viru.tpu.ee/WBCD/defin.htm>. [march 20 2014]
- Parson, R. 1997. **An investigation into instruction.** Available : <http://www.osie.on.ca/~rparson/out1d.htm>. [1 march 2014]
- Reeve, J. 1996. **Motivating others : Nuturing inner motivational resources.** Boston : Allyn and bacon.
- Relan, A. & Gillani, B.J. 1997. **B.B. Web based information and the traditional classroom : Similarities and differences.** In Khan, B.H., (Ed). Web-based Instruction. Englewood Cliffs, N.J.: Educational technologies publications.
- Skager, R. 1978. **Lifelong education and evaluation practice.** Oxford : Franfurt unesco institute for education.
- Turoff, M. 1995. **Designing a virtual classroom.** Available : <http://www.njit.edu/njit/Department/CCCC/VC/Papers/Design.html>. [1 march 2014]

Tough, Allen. 1971. **The adult's learning projects**. Toronto, Ontario : The ontario institute for studies in education.

Taylor, B. 1995. **Reading difficulties: Instruction and assessment**. New York : McGraw-Hill.

Tough, A. 1979. **The adult,s learning project**. Toronto : The ontario institute for studies in education.

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Prince of Songkla University

Pattani Campus

ภาคผนวก

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ก.

รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพสื่อการสอน

1. พระมหาสุชาติ อนุบาลโย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัมพร ศิลปเมธากุล	ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. อาจารย์มณฑล ผลบุญ	ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

1. พระมหาเสาวนันท สุธาจาโร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี
2. พระมหาสมคิด สมปนโน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี
3. พระครูสุวรรณสุตาลังการ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี

รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัศวิน ศิลปเมธากุล	ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. อาจารย์ ดร.ณัฐณี โมพันธ์	ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. อาจารย์ ดร. ศักรินทร์ ชนประชา	ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ข
การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตารางที่ 6 ผลของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของสื่อการสอนบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี N=30

ประเด็นการพิจารณา	ผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ดัชนีความสอดคล้อง (index of consistency:ic)		ความหมาย
	1	2	3	$\bar{X}$	S.D.	
1. จุดประสงค์การเรียนรู้						
1.1 ผู้เรียนบอกความหมายของศีลได้	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
1.2 ผู้เรียนอธิบายองค์ประกอบของศีลแต่ละข้อได้	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
1.3 ผู้เรียนบอกจุดมุ่งหมายของศีลแต่ละข้อได้	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
1.4 ผู้เรียนอธิบายโทษและอนิสงส์ของศีลแต่ละข้อได้	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
2. เนื้อหา						
2.1 ความสมบูรณ์ของวัตถุประสงค์	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
2.2 ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
2.3 ปริมาณของเนื้อหาในแต่ละบทเรียน	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
2.4 ความถูกต้องของเนื้อหา	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
2.5 ลำดับชั้นในการนำเสนอเนื้อหา	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
2.6 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
2.7 ความเหมาะสมของเนื้อหากับระดับของผู้เรียน	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
3. การใช้ภาษา						

ประเด็นการพิจารณา	ผลพิจารณา ของผู้เชี่ยวชาญ			ดัชนีความสอดคล้อง (index of consistency:ic)		ความหมาย
	1	2	3	$\bar{x}$	S.D.	
3.1 ความถูกต้องของภาษาที่ใช้	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
3.2 ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้กับวัยของผู้เรียน	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
3.3 ความชัดเจนของภาษาที่ใช้สื่อความหมาย	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
4. การดำเนินเรื่อง						
4.1 ความเหมาะสมของลำดับขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหา	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
4.2 ความชัดเจนในการดำเนินเรื่อง	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
4.3 ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
4.4 การนำเสนอสื่อมีความสอดคล้องกับเนื้อหา	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
5. แบบฝึกหัด						
5.1 ความชัดเจนของคำสั่งและคำถามของแบบฝึกหัด	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
5.2 ความสอดคล้องระหว่างแบบฝึกหัดกับจุดประสงค์โดยรวม	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
5.3 ความครอบคลุมระหว่างแบบฝึกหัดกับจุดประสงค์	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
5.4 ความเหมาะสมของชนิดแบบฝึกหัดที่เลือกใช้	1	1	1	1	.000	สอดคล้อง
ค่าเฉลี่ยรวม				1	.000	สอดคล้อง

ตารางที่ 7 ผลความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง
บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะการ
เรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์
วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี (N=3)

ประเด็นการพิจารณา	ดัชนีความสอดคล้อง (index of consistency:ic)		ความหมาย
	$\bar{x}$	S.D.	
ด้านประเมินการเรียนรู้ของตนเอง			
1. ฉันสามารถเรียนรู้ตามที่วางแผนไว้ได้	1.00	.000	สอดคล้อง
2. ฉันสามารถบอกได้ว่าในการเรียนรู้ต้องทำอะไรบ้าง	1.00	.000	สอดคล้อง
3. ฉันสามารถบอกได้ว่าการเรียนในแต่ละเรื่องจะศึกษาจากแหล่ง เรียนรู้ใดจึงเหมาะสม	1.00	.000	สอดคล้อง
4. ฉันสามารถบอกจุดเด่นในการเรียนรู้ของตนเองได้	.67	.577	สอดคล้อง
5. เมื่อเรียนรู้สิ่งใดแล้วฉันสามารถบอกได้ว่าได้ผลหรือไม่	.67	.577	สอดคล้อง
6. เมื่อมีปัญหาในการเรียนรู้ฉันจะหาทางแก้ปัญหาเหล่านั้น	.67	.577	สอดคล้อง
7. ฉันมีการพัฒนาทักษะการสืบค้นความรู้ของตนเองอยู่เสมอ	1.00	.000	สอดคล้อง
8. ฉันสามารถรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองจนบรรลุเป้าหมาย ที่ตั้งไว้	1.00	.000	สอดคล้อง
9. ฉันมักศึกษาหาความรู้จากหลายๆแหล่ง	1.00	.000	สอดคล้อง
10. หากฉันสนใจเรื่องใด ฉันจะหาทางเรียนรู้สิ่งนั้นด้วยตนเอง	1.00	.000	สอดคล้อง
11. ฉันมีการตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ของตนเอง	1.00	.000	สอดคล้อง
12. ฉันคิดว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสิ่งที่ฉันต้องทำด้วยตนเองตั้งแต่ ต้นจนจบการเรียน	1.00	.000	สอดคล้อง
13. ฉันเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้	1.00	.000	สอดคล้อง

ประเด็นการพิจารณา	ดัชนีความสอดคล้อง (index of consistency:ic)		ความหมาย
	$\bar{x}$	S.D.	
ด้านสมัครใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง			
14.เมื่อได้รับการมอบหมายงานฉันจะทำด้วยความเต็มใจ	1.00	.000	สอดคล้อง
15.ฉันรู้สึกตื่นเต้นเมื่อต้องเรียนรู้สิ่งใหม่	1.00	.000	สอดคล้อง
16.ฉันคิดว่าการเรียนรู้เป็นการเพิ่มความรู้ให้ตนเอง	1.00	.000	สอดคล้อง
17.ฉันคิดว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสิ่งที่น่าสนใจ	.67	.577	สอดคล้อง
18.ฉันเรียนมีเป้าหมายว่าจะเรียนรู้ไปเพื่ออะไร	.67	.577	สอดคล้อง
19. ฉันว่าการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก	.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
20. ฉันคิดว่าการวางแผนการเรียนรู้ไม่สำคัญ	.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
ด้านรักการเรียนรู้			
21. ฉันมีความสนใจและพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆอยู่เสมอ	1.00	.000	สอดคล้อง
22. ฉันชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ๆอยู่เสมอ	.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
23. ฉันมีความสุขสนุกสนานในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	1.00	.000	สอดคล้อง
24. ฉันคิดว่าการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการพัฒนาตนเอง	1.00	.000	สอดคล้อง
25. ฉันคิดว่าทุกเรื่องที่ผมไม่รู้เป็นสิ่งที่น่าสนใจ	1.00	.000	สอดคล้อง
26. หากฉันสนใจเรื่องใดนักเรียนจะตั้งใจเรียนรู้เต็มความสามารถ	1.00	.000	สอดคล้อง
27. ฉันคิดว่าไม่มีสิ่งใดยากเกินที่ตนเองจะเรียนรู้ได้	1.00	.000	สอดคล้อง
ด้านมีการวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง			
28. ฉันรู้จะศึกษาหาความรู้จากแหล่งใด	.67	.557	สอดคล้อง
29. ฉันรู้ว่าพัฒนา ปรับปรุงข้อบกพร่องในการเรียนรู้ของตนเองอย่างไร	1.00	.000	สอดคล้อง
30. ฉันสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้	1.00	.000	สอดคล้อง
31. ฉันมีการวางแผนและขั้นตอนในการเรียนรู้ที่ชัดเจน	1.00	.000	สอดคล้อง

ประเด็นการพิจารณา	ดัชนีความสอดคล้อง (index of consistency:ic)		ความหมาย
	$\bar{x}$	S.D.	
32. ฉันคิดว่าสิ่งใหม่ที่ต้องเรียนรู้มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจึงไม่ต้องเรียนรู้	.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
33. ฉันมีการวางแผนวิธีการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องว่าควรเรียนอย่างไร	1.00	.000	สอดคล้อง
<u>ด้านรู้ความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง</u>			
34. ฉันคิดว่าการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องมีอาจารย์คอยแนะนำในทุกๆ ครั้ง	1.00	.000	สอดคล้อง
35. ฉันคิดว่าการเรียนรู้บางครั้งต้องมีเพื่อนคอยช่วยเหลือเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	.67	.557	สอดคล้อง
36. ฉันเลือกแหล่งการเรียนรู้และวิธีการเรียนด้วยตนเอง	.67	.577	สอดคล้อง
37. ฉันขอคำแนะนำในการวางแผนการเรียนรู้จากอาจารย์ในบางครั้ง	.67	.577	สอดคล้อง
<u>ด้านรู้จักแหล่งเรียนรู้</u>			
38. ฉันให้อาจารย์แนะนำแหล่งการเรียนรู้ในบางครั้ง	.67	.577	สอดคล้อง
39. ฉันเรียนรู้จากสื่อต่างๆ เช่นคอมพิวเตอร์ ทีวี วีดีโอ	1.00	.000	สอดคล้อง
40. ฉันให้เพื่อนประเมินการเรียนรู้เป็นประจำ	.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
41ฉันเลือกแหล่งการเรียนรู้จากความสะดวกในการใช้งาน	1.00	.000	สอดคล้อง
42. ฉันรับผิดชอบที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง	.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
เฉลี่ยรวม	.825	.408	สอดคล้อง

ตารางที่ 8 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง(Tryout)

ที่	ประเด็นที่พิจารณา	$\bar{x}$	S.D.
1.	ด้านประเมินการเรียนรู้ของตนเอง		
	1. ฉันสามารถเรียนรู้ตามที่วางแผนไว้ได้	3.07	.521
	2. ฉันสามารถบอกได้ว่าในการเรียนรู้ต้องทำอะไรบ้าง	2.97	.718
	3. ฉันสามารถบอกได้ว่าการเรียนในแต่ละเรื่องจะศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ใดจึงเหมาะสม	3.07	.785
	4. ฉันสามารถบอกจุดเด่นในการเรียนรู้ของตนเองได้	3.30	1.055
	5. เมื่อเรียนรู้สิ่งใดแล้วฉันสามารถบอกได้ว่าได้ผลหรือไม่	3.10	.885
	6. เมื่อมีปัญหาในการเรียนรู้ฉันจะหาทางแก้ปัญหาเหล่านั้น	3.03	.928
	7. ฉันมีการพัฒนาทักษะการสืบค้นความรู้ของตนเองอยู่เสมอ	3.17	.913
	8. ฉันสามารถรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองจนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้	3.47	.937
	9. ฉันมักศึกษาหาความรู้จากหลายๆแหล่ง	2.90	1.242
	10. หากฉันสนใจเรื่องใด ฉันจะหาทางเรียนรู้สิ่งนั้นด้วยตนเอง	3.17	1.020
	11. ฉันมีการตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ของตนเอง	3.37	.964
	12. ฉันคิดว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสิ่งที่ฉันต้องทำด้วยตนเองตั้งแต่ต้นจนจบการเรียน	3.43	.858
	13. ฉันเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้	3.27	.785
2.	ด้านสมัครใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง		
	14. เมื่อได้รับการมอบหมายงานฉันจะทำด้วยความเต็มใจ	3.67	1.155
	15. ฉันรู้สึกตื่นเต้นเมื่อต้องเรียนรู้สิ่งใหม่	3.60	1.192
	16. ฉันคิดว่าการเรียนรู้เป็นการเพิ่มความรู้ให้ตนเอง	3.77	.898
	17. ฉันคิดว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสิ่งที่น่าสนใจ	3.73	.740
	18. ฉันเรียนมีเป้าหมายว่าจะเรียนรู้ไปเพื่ออะไร	3.53	1.042

ที่	ประเด็นที่พิจารณา	$\bar{x}$	S.D.
3.	ด้านรักการเรียนรู้		
	19. ฉันมีความสนใจและพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆอยู่เสมอ	3.60	.932
	20. ฉันมีความสุขสนุกสนานในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	3.80	1.031
	21. ฉันคิดว่าการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการพัฒนาตนเอง	3.93	.868
	22. ฉันคิดว่าทุกเรื่องที่ผมไม่รู้เป็นสิ่งที่น่าสนใจ	3.57	.935
	23. หากฉันสนใจเรื่องใดนักเรียนจะตั้งใจเรียนรู้เต็มความสามารถ	3.50	.938
	24. ฉันคิดว่าไม่มีสิ่งใดยากเกินที่ตนเองจะเรียนรู้ได้	3.53	.776
4.	ด้านมีการวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง		
	25. ฉันรู้จะศึกษาหาความรู้จากแหล่งใด	3.23	1.006
	26. ฉันรู้ว่าจะพัฒนา ปรับปรุงข้อบกพร่องในการเรียนรู้ของตนเองอย่างไร	3.37	.850
	27. ฉันสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้	3.57	.858
	28. ฉันมีการวางแผนและขั้นตอนในการเรียนรู้ที่ชัดเจน	3.30	.952
	29. ฉันมีการวางแผนวิธีการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องว่าควรเรียนอย่างไร	3.40	.932
5.	ด้านรู้ความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง		
	30. ฉันคิดว่าการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องมีอาจารย์คอยแนะนำในทุกๆครั้ง	3.13	1.167
	31. ฉันเลือกแหล่งการเรียนรู้และวิธีการเรียนด้วยตนเอง	3.63	.850
	32. ฉันขอคำแนะนำในการวางแผนการเรียนรู้จากอาจารย์ในบางครั้ง	3.37	.850
6.	ด้านรู้จักแหล่งเรียนรู้		
	33. ฉันให้อาจารย์แนะนำแหล่งการเรียนรู้ในบางครั้ง	3.53	.900
	34. ฉันเรียนรู้จากสื่อต่างๆเช่นคอมพิวเตอร์ ทีวี วีดีโอ	3.30	1.022
	35. ฉันเลือกแหล่งการเรียนรู้จากความสะดวกในการใช้งาน	3.43	1.223
	36. ฉันรับผิดชอบที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.63	1.066

ค่าความเชื่อมั่น 0.940*

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อความกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่เรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช่างไห จังหวัดปัตตานี (N=3)

ข้อที่	ผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ดัชนีความสอดคล้อง (index of consistency:ic)		ความหมาย
	1	2	3	$\bar{x}$	S.D.	
1.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
2.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
3.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
4.	-1	1	1	.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
5.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
6.	0	1	1	.67	.577	สอดคล้อง
7.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
8.	0	1	-1	1.00	.000	สอดคล้อง
9.	1	1	-1	.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
10.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
11.	-1	1	0	1.00	.000	สอดคล้อง
12.	-1	1	1	.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
13.	-1	1	0	.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
14.	-1	1	1	.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
15.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
16.	-1	1	1	.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
17.	-1	1	1	.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
18.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
19.	-1	1	1	.33	1.155	ไม่สอดคล้อง

ข้อที่	ผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ดัชนีความสอดคล้อง (index of consistency:ic)		ความหมาย
	1	2	3	$\bar{x}$	S.D.	
20.	-1	1	-1	-.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
21.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
22.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
23.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
24.	-1	1	1	.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
25.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
26.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
27.	1	1	-1	.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
28.	1	1	0	.67	.577	สอดคล้อง
29.	-1	1	0	-.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
30.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
31.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
32.	-1	0	1	-.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
33.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
34.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
35.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
36.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
37.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
38.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
39.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
40.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง

ข้อที่	ผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ดัชนีความสอดคล้อง (index of consistency:ic)		ความหมาย
	1	2	3	$\bar{x}$	S.D.	
41.	1	-1	1	.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
42.	-1	1	-1	-.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
43.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
44.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
45.	-1	1	1	.33	1.155	ไม่สอดคล้อง
46.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
47.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
48.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
49.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
50.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
51.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
52.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง
53.	1	1	1	1.00	.000	สอดคล้อง

ตารางที่ 10 แสดงค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความยากง่าย (p)	แปลผล
1	0.40	0.53	ใช้ได้
2	0.70	0.33	ใช้ได้
3	0.73	0.27	ใช้ได้

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความยากง่าย (p)	แปลผล
4	0.67	0.27	ใช้ได้
5	0.40	0.13	ใช้ได้
6	0.70	0.20	ใช้ได้
7	0.80	0.27	ใช้ได้
8	0.80	0.40	ใช้ได้
9	0.60	0.27	ใช้ได้
10	0.60	0.13	ใช้ไม่ได้
11	0.73	0.53	ใช้ได้
12	0.80	0.40	ใช้ได้
13	0.80	0.27	ใช้ได้
14	0.63	0.33	ใช้ได้
15	0.37	0.33	ใช้ได้
16	0.80	0.40	ใช้ได้
17	0.73	0.27	ใช้ได้
18	0.70	0.33	ใช้ได้
19	0.43	0.20	ใช้ได้
20	0.57	0.60	ใช้ได้
21	0.50	0.60	ใช้ได้
22	0.40	0.27	ใช้ได้
23	0.53	0.40	ใช้ได้
24	0.40	0.53	ใช้ได้
25	0.53	0.67	ใช้ได้

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความยากง่าย (p)	แปลผล
26	0.40	0.27	ใช้ได้
27	0.50	-0.33	ใช้ไม่ได้
28	0.50	0.33	ใช้ได้
29	0.57	0.20	ใช้ได้
30	0.57	0.33	ใช้ได้
31	0.73	0.13	ใช้ไม่ได้
32	0.33	-0.40	ใช้ไม่ได้
33	0.43	0.07	ใช้ไม่ได้
34	0.20	-0.27	ใช้ไม่ได้
35	0.37	0.33	ใช้ได้
36	0.53	0.67	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่น 0.858

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างเว็บไซต์บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่ส่งผลต่อ
คุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษา
พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี

เว็บไซต์บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะ
การเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา
วันอาทิตย์วัดช่างไห่ จังหวัดปัตตานี

หน้าแรก   เนื้อหาบทเรียน   แบบฝึกหัด   แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม   เกี่ยวกับระบบ   ติดต่อ

ยินดีต้อนรับ //////////////////////////////////////

สื่อการเรียนการสอน
เรื่อง ศีล ๕

เข้าสู่บทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง ศีล ๕
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
โดย "เนื้อหาบทเรียน" ประกอบไปด้วย

๑. ความหมายของศีล
๒. องค์ประกอบของศีล
๓. จุดมุ่งหมายของศีล
๔. โทษของการผิดศีล
๕. อานิสงส์หรือประโยชน์ของการรักษาศีล
๖. คำอาราธนาศีลและคำสมาทานศีล

หน้าแรก	เนื้อหาบทเรียน	แบบฝึกหัด	แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม	เกี่ยวกับระบบ	ติดต่อ

เนื้อหาบทเรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

- สามารถบอกความหมายของศีลได้
- สามารถอธิบายองค์ประกอบของศีลแต่ละข้อได้
- สามารถอธิบายจุดมุ่งหมายของศีลแต่ละข้อได้
- สามารถบอกอาชีพของศีลแต่ละข้อได้
- สามารถบอกโทษของการผิดศีลแต่ละข้อได้

หน้าแรก	เนื้อหาบทเรียน	แบบฝึกหัด	แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม	เกี่ยวกับระบบ	ติดต่อ

ความหมายของศีล 5

ศีล หมายถึง ความปกติ และการรักษาศีลก็คือ ความตั้งใจรักษาปกติของตน อันเป็นหลักปฏิบัติที่ไม่ทำให้อึดร้อน แก่ตนเองและผู้อื่น และเป็นหลักแห่งความประพฤติที่จะทำให้เกิดความสะอาดทางกาย และวาจา ศีลมีหลายประเภท เช่น ศีล 5 ศีล 8 ศีล 10 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ปฏิบัติ แต่ศีลที่ควรกระทำเพื่อให้เกิดความปกติในสังคมก็คือ ศีล 5 เพราะสะดวกและง่ายที่จะปฏิบัติ

ศิลปะข้อที่ ๑

ป่าเถื่อนป่าด่า เระมะณี เว้นจากการฆ่าสัตว์มีชีวิต

ประกอบด้วยองค์ ๕ คือ

๑. สัตว์นั้นมีชีวิต
๒. รู้ยั่วว่าสัตว์นั้นมีชีวิต
๓. มีจิตคิดจะฆ่าสัตว์นั้น
๔. มีความพยายามฆ่าสัตว์นั้น
๕. สัตว์ตายด้วยความพยายามนั้น

จุดมุ่งหมาย

ศิลปะข้อนี้บัญญัติขึ้นด้วยหวังจะให้ปลูกเมตตาจิตในสัตว์ทุกจำพวก คำว่าสัตว์ ในที่นี้ หมายถึง ทั้งมนุษย์และสัตว์เดรัจฉานทุกชนิดที่ยังมีชีวิตอยู่ที่ยังอยู่ในครรภ์

"ป่าเถื่อนป่าด่า เระมะณี"

เว้นจากการปลงชีวิต เว้นจากการฆ่า การประทุษร้ายกัน ธรรมชาติของมนุษย์และสัตว์เหมือนกันตรงที่รักสุขเกลียดทุกข์ เมื่อเรารักสุข เกลียดทุกข์คนอื่นก็เช่นกัน ไม่มีใครต้องการให้ผู้อื่นมาฆ่าหรือ ประทุษร้ายเขา พระพุทธองค์ตรัสสอนว่า "บุคคลคนหนาด้วยจิตตลอดทั่วทุกทิศไม่ได้พบใครซึ่งเป็นที่รักกว่าตนในที่ไหนๆเลย สัตว์ทั้งหลายเหล่านี้ ก็รักตนมากเช่นนั้นเหมือนกัน ฉะนั้นผู้รักตนจึงไม่ควรเบียดเบียนสัตว์อื่น

โทษของการคิดศิลปะข้อที่ ๑

๑. ทูพผลภาพ
๒. รูปไม่งาม
๓. ก่าสังกายอ่อนแอ
๔. ก่าสังกายเฉื่อยชา
๕. เป็นคนขลาด
๖. ฆ่าตนเอง หรือถูกฆ่า
๗. โรคภัยเบียดเบียน
๘. ความพินาศของบริวาร ก่าสังปัญญาไม่มองไว
๙. อายุสั้น

อานิสงส์แห่งการรักษาศิลปะข้อที่ ๑

อำนาจบุญกุศลที่รักษาศิลปะข้อนี้ เมื่อมาเกิดเป็นมนุษย์ก็จะทำให้มีพละนามัยแข็งแรงปราศจากโรคภัย ไม่มีโรคอายุยืนยาว ไม่มีศัตรูเบียดเบียนให้ต้องบาดเจ็บไม่มีอุบัติเหตุต่างๆที่จะทำให้บาดเจ็บหรือสิ้น อายุเสียก่อนวัยอันสมควร

ศิลปะข้อที่ ๒

อหิณนาทานา เวระมะณี เว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของเขาไม่ได้ให้

ประกอบด้วยองค์ ๔ คือ

๑. ทรัพย์หรือสิ่งของนั้นมีเจ้าของหวงแหน
๒. ร้อยว่าทรัพย์นั้นมีเจ้าของหวงแหน
๓. มีเจตคิดจะลักทรัพย์นั้น
๔. มีความพยายามลักทรัพย์นั้น
๕. ลักทรัพย์ได้ด้วยความสำเร็จนั้น

จุดมุ่งหมาย

เพื่อหวังจะให้เลี้ยงชีวิตในทางที่ชอบ เว้นจาก เบียดเบียนกันและกัน
"อหิณนาทานา เวระมะณี" เว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้ ด้วยอาการแห่ง
 ขโมยหรือ โจร อันได้แก่ ลัก ลก ชิง รังราว ชุกกรโชน ชูเชิญ ปล้น จี้ ตู ฉ้อโกง หลอกหลวง
 ปลอม ตระบัด เบียดบัง สับเปลี่ยน สักลอบ ยักยอกและ รับลิ้นบน แล้วเป็นผู้มีความขยัน
 ประกอบสัมมาชีพ บริจาคทาน และเคารพในกรรมสิทธิ์ทรัพย์สิ้นของผู้อื่น

โทษของการผิดศิลปะข้อที่ ๒

๑. ด้อยทรัพย์
๒. ยากจน
๓. อดอยาก
๔. ไม่ได้สิ่งที่ตนปรารถนา
๕. พิษนาในการค้า
๖. ทรัพย์ที่พินาศเพราะอัคคีภัย อุทกภัย ราชภัย โจรภัย เป็นต้น

อานิสงส์ของผู้ที่รักษาศิลปะข้อที่ ๒

ด้วยการไม่ถือเอาทรัพย์ของผู้อื่นที่เจ้าของมิได้เต็มใจให้ ผ่านาจนบุญกุศลของการรักษาข้อ
 นี้ เมื่อมาเกิดเป็นมนุษย์ ย่อมทำให้เกิดในตระกูลที่ร่ำรวย การทำมาหาเลี้ยงชีพในภาย
 หนามักจะประสบกับช่องทางที่ดี ห้ามค้าขึ้นและมั่งมีทรัพย์ ทรัพย์สมบัติ ไม่ริบดิหายนะไป
 ด้วยภัยต่างๆ เช่น อัคคีภัย วาตภัย โจรภัย ฯลฯ

Prati

ศิลปะข้อที่ ๓

กาเมสุมิจฉาจารา เวะระมะถึ เว้นจากการประพฤติผิดในกาม

ประกอบด้วยองค์ ๔ คือ

๑. หญิงหรือชายที่ไม่ควรละเมิด คือ หญิงที่ไม่ใช่ภรรยาหรือชายที่ไม่ใช่สามีของตน หญิงหรือชายที่อยู่ปกครองของบิดามารดาหรือภรรยาที่บัพพการเสียชีวิต แต่มีผู้ปกครองอื่นดูแลอยู่ เช่น ลุง ป้า น้า อา ปู่ ย่า ตา ยาย เป็นต้น
๒. มีจิตคิดจะเสพเมถุน
๓. ประกอบกิจในการเสพเมถุน
๔. ยังอวัยวะเพศให้ถึงกัน

จุดมุ่งหมาย

ศิลปะข้อนี้บัญญัติขึ้นด้วยหวังจะป้องกันความแตกร้างในหมู่มนุษย์ และทำเขาให้ไว้วางใจกันและกัน

"กาเมสุมิจฉาจารา เวะระมะถึ"

เว้นจากการประพฤติผิดในกาม ทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิงไม่ใช่เฉพาะ ห้ามแต่ร่วมสังวาสเท่านั้น แม้แต่การสัมผัส จับมือ ถูแขน การพูดเกี้ยวพาราสี หรือ การแสดงอาการ ปฏิพัทธ์แม่แต่การสบตา เป็นต้น ก็ชื่อว่า การละเมิดศิลปะข้อนี้แล้ว เมื่อไม่ล่วงละเมิดศิลปะข้อนี้แล้วเป็นผู้ สारวมในกามยินดีแต่ในภรรยาของตนเท่านั้น (สทวารสันโดษ) จงรักภักดีแต่ในสามีของตน (ปติวัตร) ถ้ายังไม่ได้แต่งงานก็ต้องมีกามสังวร ตั้งตนอยู่ในขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม มีวัฒนธรรมอันดีชนิดที่ว่า "เข้ตามตรอกออกตามประตู"

โทษของการผิดศิลปะ

๑. มีผู้เกลียดชังมาก
๒. มีผู้ปองร้ายมาก
๓. ชดสนทรัพย์
๔. ยากจนอดอยาก
๕. เป็นหญิง(ไม่สามารถบวชได้)
๖. เป็นกระเทย
๗. เป็นชายในตระกูลต่ำ
๘. ได้รับความฮับอายเป็นอาฉิม
๙. ร่างกายไม่สมประกอบมากไปด้วยความวิตกห่วงใย
๑๐. พลาดพรากจากผู้ที่ตนรัก

อานิสงส์ของผู้ที่รักษาศิลปะข้อ ๓

ด้วยการไม่ล่วงประเวณีในคู่ครอง หรือคนในปกครองของผู้อื่นด้วย อานาจบุญศลที่รักษาศิลปะข้อนี้ เมื่อนามาเกิดมาเป็นมนุษย์ก็จะประสบโชคดีในความรัก มักได้พบกับรักแท้ที่จริงจังและจริงใจ ไม่ต้องอกหัก อกโรย และอกแตก ครั้นเมื่อมีบุตรธิดากว่านอนสอนง่ายไม่ติดค้าง ไม่ถูกผู้อื่นลุดคร่าอนาจารไปทำให้เสียหาย บุตรธิดาย่อมเป็นอภิชาติบุตร ซึ่งจะนำเกียรติยศชื่อเสียงมาสู่วงศ์ตระกูล

หน้าแรก	เนื้อหาบทเรียน	แบบฝึกหัด	แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม	เกี่ยวกับระบบ	ติดต่อ

ศิลปะที่ ๔

มุสาวาทา เวยระมะณี เว้นจากการพูดเท็จ

ประกอบด้วยองค์ ๔ คือ

๑. เรื่องนั้นไม่จริง
๒. มีจิตคิดจะพูดให้ผิดไปจากความจริง
๓. พยายามที่จะพูดให้ผิดไปจากความจริง
๔. คนฟังเข้าใจความหมายตามที่พูดนั้น

ความมุ่งหมาย

เพื่อเป็นการป้องกันการทำลายประโยชน์ของกันและกันด้วยการพูด และรักษาวาจาของตนให้เป็นที่ยึดถือของคนอื่น "มุสาวาทา เวยระมะณี" เว้นจากการพูดเท็จ ฮันได้แก่ คำปด ทวนสาบาน ทำเล่ห์กระเท่ห์ มารยา ท้าก็เลส เสริมความสามารค่าพูดเสียดแทง สับปลับ คิดลัญญา เสียดสัย และด้นคำ แล้ว เป็นผู้รักสัจจะจะพูดแต่คำสัตย์จริงด้วยความจริงใจ และปรารถนาดี มุ่งหวังดีต่อผู้ฟัง

โทษของการคิดศีล

๑. ปากไม่สวย ฟันไม่สวย มีกลิ่นปาก มีปัญหาเรื่องปากเรื่องฟันอยู่เนื่องนี้จ
๒. มีแต่คนพูดให้เสียหาย มีคนขบขันนินทาเรื่องของเรา มีคนคอยใส่ร้ายดูหมิ่นและส่อเสียดเราอยู่เสมอ
๓. ไม่มีใครจริงจังด้วย มีแต่คนมาพูดจาหลอกลวง ผิดสัญญาต่อเรา
๔. เกิดในสังคมที่พูดแต่คำหยาบคำส่อเสียดปลิ้นปล้อน นินทาอยู่เนื่องนี้จ เพียงดีนมากก็พบเจอความไม่เป็นมงคล
๕. หลงเชื่อคนอื่นได้ง่าย โคนหลอกได้ง่าย ไม่มีความระวังเวลาโดนโกหก
๖. ไม่มีใครเชื่อถือในคำพูดของเรา, เป็นคนที่พูดอะไรแล้วคนเมิน, พูดตืดๆตูดๆ, นี้ก็จะพูดอะไรก็ได้ตั้งใจ

อานิสงส์ของผู้ที่รักษาศิลปะที่ ๔

อำนาจบุคคลที่รักษาศิลปะที่ ๔ นี้ เมื่อมาเกิดเป็นมนุษย์ จะทำให้เป็นผู้ที่มีเสียงไพเราะ พูดจามีน้ำหนักชวนฟัง มีเหตุมีผล ชัดเจนเป็นเหตุเป็นผล มีไหวพริบปฏิภาณไหวพริบในการเจรจา จะเจรจาความสิ่งใดก็มีผู้ฟังและเชื่อถือ สามารถว่ากล่าวสั่งสอนบรรณาการและศิษย์ให้อยู่ในโอวาทได้ดี

ศิลปะข้อที่ ๕

สุราเมระยมีชชะปะมาทภูฐานา เวระมะถิเว้นจาการตีมน้ำเมา
คือสุราและเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท

400-lpa040811.4 .jpg

ประกอบด้วยองค์ ๔ คือ

๑. น้ำที่ดื่มเป็นน้ำเมา
๒. มีจิตคิดจะดื่ม
๓. พยายามดื่ม
๔. นำเมานั้นล้วงพันสาครลงไป

จุดมุ่งหมาย

เพื่อป้องกันมิให้ละเมิดข้อห้าม ๔ สิกขาบทข้างต้น เพราะผู้ดื่มน้ำเมา เมมาแล้วยอมเป็นผู้เสียสติ สามารถทำสิ่งที่ไม่เคยทำ พูดสิ่งที่ไม่เคยพูดได้ ดังนั้นผู้หวังยึดมั่นในทางที่ดี จำต้องมิสดีสัมปชัญญะครองตนอยู่เสมอ "สุราเมระยมีชชะปะมาทภูฐานา เวระมะถิ" เว้นจากการตีมน้ำขำอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท อันได้แก่ น้ำสุราเมรัย เครื่องดื่มมีเมาอื่นๆ และการเสพยาเสพติดอื่นๆ เช่น ฟีน เฮโรอีน กัญชา ยาบ้า หรือ แม่แตบหรี แล้วเป็นผู้ประกอบด้วย สดีสัมปชัญญะในการประกอบกิจการทั้งปวง และเป็นผู้ไม่ประมาทในชีวิตในการทำงาน ในวัยในเพศ

โทษของการผิดศีล ๕

๑. สดีปัญญาไม่ดี ขี้หลงขี้ลืม เรียนไม่เก่ง อ่านหนังสือไม่จำ อ่านยังงี้ก็ไม่เข้าใจ
๒. เกิดโรคระกุกที่งใจเวลา เต็มไปด้วยอบายมุข
๓. หากกรรมหนักจะเกิดเป็นอ้อ ปัญญาอ่อน เป็นโรคทางปัญญา
๔. ลูกหลานสามะเลเทเมา มีลูกหลานติดยาเสพติด
๕. เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ไม่มีสติระวัง มีแต่ความประมาท
๖. มีกลิ่นหลงในสิ่งผิดได้ง่าย เป็นคนที่โดนมอมเมาให้หลงไหลในสิ่งผิดได้ง่าย (ขาดสติ)

อานิสงส์ผู้รักษาศีลข้อ ๕

ปานางบุญกุศลที่รักษาศีลข้อนี้ เมื่อมาเกิดเป็นมนุษย์ ย่อมทำให้เป็นผู้ที่มีสมอง ประสาท ปัญญา ความคิดแจ่มใสจะศึกษาเล่าเรียนสิ่งใดก็แตกฉานและทรงจำได้ง่าย ไม่หลงลืมพันเพือนและเลือน ไม่เสียสติวิกลจริต ไม่เป็นโรคสมอง โรคประสาท ไม่มีปัญหาทรมาน ปัญญาอ่อนหรือปัญญาถิม

หน้าแรก	เนื้อหาบทเรียน	แบบฝึกหัด	แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม	เกี่ยวกับระบบ	ติดต่อ

ความหมายของศีล

ศีลข้อที่๑

ศีลข้อที่๒

ศีลข้อที่๓

ศีลข้อที่๔

ศีลข้อที่๕

คำอาราธนาศีล / คำสมาทานศีล

กันเฒ่า วิสุทฺฐ วิสุทฺฐ รัจฉานัตถายะ ติสระระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีสานี ยาจา มะ
 ยัง กันเฒ่า วิสุทฺฐ วิสุทฺฐ รัจฉานัตถายะ ติสระระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีสานี ยาจา มะ
 ตะติยัมปิ มะยัง กันเฒ่า วิสุทฺฐ วิสุทฺฐ รัจฉานัตถายะ ติสระระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีสานี ยาจา มะ

(ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอศีล ๕ ข้อพร้อมทั้งพระรัตนตรัยเพื่อประโยชน์แก่การจะรักษาต่างๆกัน)
 จากนั้นประธานสงฆ์ จะกล่าวนำเข้าสู่ไตรสรณคมน์ ให้ว่าตามทิวรรค ดังนี้

นะโม ตัสสะ ภคคะวัตโต อระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (นะโม 3 จบ)

จากนั้น ประธานสงฆ์ จะกล่าวนำเข้าสู่ไตรสรณคมน์ ให้ว่าตามทิวรรค ดังนี้

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
 อัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
 สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
 ทุตติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
 ทุตติยัมปิ อัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
 ทุตติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ อัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

(ประธานสงฆ์จะกล่าวว่า "สระณะคะมะมัง นิอุฏฺฐัง" (บัดนี้ได้เข้าถึงซึ่งพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งแล้ว) ให้รับว่า "อามะ กันเฒ่า" จากนั้น
 ประธานสงฆ์ จะกล่าวสมาทานศีลทีละข้อ พึงกล่าวตามทีละข้อดังนี้

ปาณาติปาตา เวรมณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 อทินนาทานา เวรมณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 กาเมสุมีจจาจारा เวรมณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 มุสาวาทา เวรมณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 สรา เมระยะ มัชชะ ปะณาทัฏฺฐานา เวรมณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

อิมานิ ปัญจะ สิกขาปะทานิ
 สีสานะ สุตตัง ยันติ
 สีสานะ โภคะสัมปะทา
 สีสานะ นีพพตัง ยันติ
 ตัสสมา สีสัง วิโสระเย

หน้าแรก	เนื้อหาบทเรียน	แบบฝึกหัด	แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม	เกี่ยวกับระบบ	ติดต่อ

เว็บไซต์ต่างๆ
วิดีโอ

sila5.com
โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5

หมู่บ้านนี้มีศีล ๕
โครงการสร้างชุมชนปรองดอง สมานฉันท์ โภทธีในถิ่นธรรมทางพระพุทธศาสนา
หมู่บ้านรักษาศีล ๕

มีศีล มีสุข ปรองดอง สมานฉันท์

หนังสือธรรม **คลิกเปิดอ่าน**

หน้าแรก	เนื้อหาบทเรียน	แบบฝึกหัด	แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม	เกี่ยวกับระบบ	ติดต่อ

เว็บไซต์ต่างๆ
วิดีโอ

อย่าตำเบียดเขียน

แซนตวันแซนชาติ

หน้าแรก	เนื้อหาบทเรียน	แบบฝึกหัด	แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม	เกี่ยวกับระบบ	ติดต่อ

คู่มือการเรียนรู้

๑. สามารถเข้าถึงเว็บไซต์นี้ได้ที่ <http://sriprayh1973.wix.com/sil-5>
๒. ผู้เรียนสามารถเข้าไปศึกษาเนื้อหาได้ทั้งหมด "เนื้อหาบทเรียน" ซึ่งจะมีเนื้อหาย่อย ๔ เรื่อง คือ
  - ความหมายของศิลปะ
  - ศิลปะที่ ๑,
  - ศิลปะที่ ๒,
  - ศิลปะที่ ๓,
  - ศิลปะที่ ๔,
  - และศิลปะที่ ๕
  - คำอาราธนาศิลปะ/คำสมถกานศิลปะ   ดึงภาพ

Prati

หน้าแรก	เนื้อหาบทเรียน	แบบฝึกหัด	แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม	เกี่ยวกับระบบ	ติดต่อ

CONTACT

พระมหาปราชญ์ชยดม์ ย่อมเต็ม
ผู้พัฒนาระบบ

นักศึกษาปริญญาโท
ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

E-mail: sriprayh1973@hotmail.com

ติดต่อ-สอบถาม

Name

Email

Subject

Message

การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนบน Facebook กลุ่ม คีล5#ม.1

 พระมหาปราชญ์ชยุตม์ อริยวิโส
29 พฤษภาคม · มีการแก้ไข

วิดีโอที่ 1 เมื่อนักเรียนดูวิดีโอแล้ว ได้ข้อคิดและสอนอะไรเราบ้าง

นิทานสอนใจ ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต
ธรรมะสอนใจ

YOUTUBE.COM

ถูกใจ · ความคิดเห็น · แชร์

 พระมหาปราชญ์ชยุตม์ อริยวิโส และคนอื่นๆ อีก 9 คนถูกใจ เห็นแล้ว 28 คน
สิ่งนี้

 คุยอีก 11 ความคิดเห็น

 พี่แนน เด็กเต๋อ สมาคมคนกัมหน้ำ การฆ่าสัตว์เหมือนกับฆ่าตัวเองเพราะคนที่ห่วงใยเรานั้นอาจจะเสียใจได้
31 พฤษภาคม เวลา 19:42 น. · ถูกใจ · 1

 พี่ปอย'ย เด็กสมาคมกัมหน้ำ าวา เราควรมีความเมตตา กรุณาต่อสัตว์เห็นสัตว์ที่ตัวเล็กกว่าเราก้อสมควรรังแกมัน
28 มิถุนายน เวลา 21:04 น. · ถูกใจ · 1

 ดีใหญ่หาย ตัวไม่ได้นะคับ การฆ่าสัตว์1ตัวเหมือนฆ่าเราทั้งวัด
28 มิถุนายน เวลา 21:08 น. · ถูกใจ · 2

 พระมหาปราษฎ์ชยุตม์ อริยวโส
27 พฤษภาคม

เมื่อนักเรียนเข้ากลุ่มแล้ว ช่วยแนะนำตัวด้วยนะครับ บอกชื่อจริง/นามสกุล
ชื่อเล่น คติประจำใจ พร้อมรูปถ่ายของตัวนักเรียน

ถูกใจ · ความคิดเห็น

👍 พระมหาปราษฎ์ชยุตม์ อริยวโส และคนอื่นๆ อีก 13 คนถูกใจ ✓ เห็นแล้ว 28 คน
สิ่งนี้

 ชื้อ ดั่ง
28 พฤษภาคม

คติ การบังคับจิตใจ ก็ไม่ได้แปลว่าต้องทำตาม.

 ไอ ถ้องหลิว เอาแต่ใจ
30 พฤษภาคม

คติประจำใจ ทำวันนี้ให้ดี เพื่อวันข้างหน้า

Phonthip Thoburee

15 ชม.

อย่าให้ความในอดีต. มา

ทำลาย ปัจจุบัน ของเรา

เลิกถูกใจ · ความคิดเห็น

Pr

y

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล พระมหาปราชนฺ์ชยุตม์ ย่อมเต็ม

รหัสนักศึกษา 5520121514

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	2546

ประสบการณ์การทำงาน

- ครูพระสอนศีลธรรมประจำโรงเรียน ปี 2555 – ปัจจุบัน
- ครูพระสอนศีลธรรมประจำศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดช้างให้ ปี 2554 - ปัจจุบัน

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

พระมหาปราชนฺ์ชยุตม์ ย่อมเต็ม, โอบาส เกาไศยาภรณ์ และวสันต์ อดิศัพท์. 2559. การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาพระพุทธศาสนา เรื่องศีล 5 ที่เน้นคุณลักษณะการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี.วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (อยู่ระหว่างการดำเนินการ)